CONSTANTIN CUBLEȘAN

PARADOXALA ÎNTOARCERE

Editura ALBATROS
1978

• PARTEA ÎNTÂI •

PLECAREA

• Capitolul 1

Când sosi telegrama din partea Consiliului Superior al Zborurilor Intergalactice prin care Victor era chemat să se prezinte în cel mai scurt timp la cabinetul generalului Fao U., prima reacție a acestuia a fost a unui om iritat peste măsură.

— Nu! a ridicat el tonul. N-am să mă mai întorc niciodată în astronautică, orice s-ar întâmpla!

Era o după-amiază frumoasă de toamnă târzie; o zi dintre acelea în care nu-ți vine să faci nimic, ci doar să stai tolănit într-un fotoliu din cele mai comode cu putință, să privești până departe în zare, peste pădurile ce-și schimbă culorile în frunze, de la o zi la alta, de la o oră la alta, să asculți freamătul liniștitor al aerului încărcat de adierile dirijate ale vântului dinspre Nord, plin de parfumuri boreale; în sfârșit, să încerci să te sustragi măcar o clipă agitației diurne, să-ți relaxezi nervii, mușchii…

Era o zi rară, de poezie și de visare, pe care Victor o căutase de mult, de care avea nevoie, simțea că are neapărată nevoie în acest concediu pe care și-l hotărâse in extremis – șase luni fără niciun fel de obligații; șase luni de repaos total, de destindere; șase luni fără ordine și fără rapoarte; șase luni din care, iată, abia trecuseră cincisprezece zile și telegrama aceasta venea să întoarcă totul pe dos.

— Nu! repetă el cu încăpățânare copilărească. Mi-au fost de ajuns cei douăzeci de ani de hoinăreală romantică printre stele. De-acum, gata! Vreau să rămân aici, pe pământ, pe bătrâna Terra, așa anchilozată și nesuferită cum vi se pare vouă, ăstora care habar n-aveți s-o prețuiți, pentru că niciodată n-ați fost cu adevărat departe de ea!

Din salon se auzi râsul domol și îngăduitor al tatălui său care, ridicându-se de la masa de lucru și destupând o nouă sticlă cu

suc din fructe de mare, bine frapat, se apropia fără grabă de ieșirea spre terasă.

— De unde știi tu că te cheamă ca să te îmbarci din nou pe vreo navă? întrebă el cu oarecare detașare.

— Din instinct, răspunse agasat Victor. Și-apoi, să știi, tată, ăsta-i stilul…

— Poate vor să te decoreze.

— Ha-ha-ha… fu rândul pilotului să izbucnească în hohote. Știi că-mi placi? Pentru asta nu te cheamă niciodată în graba mare. Ce să mai vorbim?! Lasă că știi și dumneata foarte bine cum stau lucrurile. Parcă la voi, la arhitecți, nu-i la fel? Când crezi că ai isprăvit cu un proiect, gata, ți-au și vârât altul pe gât. Ce, crezi că eu n-am avut ochi să văd?!

Bătrânul râse din nou, la fel de bonom ca mai înainte. Își privi fiul cu un soi de dojană prefăcută, căci în sinea lui era mândru de aprecierea de care se bucura Victor în rândul astronauților și ar fi regretat nespus să-l vadă retrăgându-se din activitate tocmai acum când își dobândise un nume, o experiență, o clasă superioară de zbor… De altfel nu crezuse nicio clipă că Victor vorbea serios despre retragere, așa că el însuși fusese cel care îl încurajase atunci când acesta hotărâse să forțeze obținerea unui concediu prelungit, altfel pe deplin meritat, după complicatele misiuni îndeplinite în zona Casiopeea.

•

Victor fusese cel mai bun elev al Institutului Planetar de Astronautică, pe care îl absolvise cu diplomă de merit, ceea ce îi asigurase imediat o bursă de specializare la Baza de Explorare Cosmică de pe asteroidul Urtep, unde se efectuau mai ales zboruri rapide, operaționale, în întreaga zonă galactică de mijloc. Lucrase aici mai mulți ani, fiind cotat ca unul din cei mai dotați piloți, după care se întorsese pe una dintre planetele sistemului Solar, pe Jupiter, la Centrul de experimentare a prototipurilor de nave interastrale și galactice. Aici obținuse titlul de doctor în științe și clasa a doua în pilotajul navelor spațiale, ceea ce echivala cu gradul de colonel în cazul în care s-ar fi decis pentru astronautica intergalactică, idee care-l ispitea deosebit. Era încă foarte tânăr și atracția marilor călătorii în nemărginitul cosmosului se exercita puternic asupra lui. Voia să vadă, să cunoască cât mai mult din infinitul spațiilor

înconjurătoare, să pună piciorul pe planetele cele mai îndepărtate cu care Pământul întreținea relații, să ia contact direct cu alți oameni, cu alte ființe de pe alte planete populate; în sfârșit, să devină un descoperitor de lumi noi, să ajungă un mare navigator… Și, într-o oarecare măsură, reușise din toate acestea câte ceva.

În astronautica intergalactică lucrase numai un an, timp în care, pilotând aparate de zbor dintre cele mai perfecționate, fusese pe două dintre cele șapte planete pe care exista populație umanoidă, planete cu care Pământul întreținea relații apropiate. Când însă Consiliul Executiv Planetar al Terrei hotărâse punerea în aplicare a *Planului A.*, Victor fusese selectat între primii pentru echipajele combinate ce aveau să străbată în toate direcțiile Cerul, în căutare de noi planete, capabile să ofere condiții de existență optimă pământenilor, întrucât bătrâna Terra, răcindu-se, avea să fie, în cele din urmă, părăsită. În realizarea acestui grandios program de acțiune își oferiseră sprijinul și colaborarea toate celelalte planete prietene, care aveau să sondeze spațiile galactice învecinate lor, dar, fără îndoială, sarcina cea mai grea le revenea pionierilor piloți pământeni.

Primele succese – cele câteva planete descoperite aiurea și care ofereau șanse apreciabile pentru a putea fi populate – au lăsat în urmă și jertfe omenești. Nu puține au fost navele care, forțând limite socotite până atunci maxime, au pătruns temerare în zone din ce în ce mai îndepărtate, acolo unde încă nimeni nu mai ajunsese, și care s-au pulverizat ori s-au pierdut pur și simplu în neant. Poate tocmai de aceea Victor nu participase cu entuziasm la niciuna din expedițiile care îl avuseseră la bord. Era cumva un fricos? Nu. Sau cel puțin nu cunoștea acel sentiment pe care în mod obișnuit îl numim frică. Nu se temea de moarte; nu se temea că la un moment dat s-ar putea întâmpla să nu se mai întoarcă pe Pământ; singura lui spaimă era ca nu cumva să nu mai poată rămâne la fel de sigur pe sine, ca până atunci, căci trăind mereu departe de lume, mereu închis în cabina etanșă, mereu izolat de societate – deși tot timpul muncind și trăind pentru societate –, departe de cei de-acasă, hoinar pe nesfârșitele drumuri astrale, începuse să-și simtă sufletul copleșit de nostalgia unei vieți mai liniștite, mai calme, mai casnice, începuse să se simtă obosit. Iar la starea

aceasta de oboseală acută pe care-o acuza acum contribuiseră, în mare măsură, și expedițiile în Casiopeea unde, ca să poată ajunge pe două planete cu o climă foarte apropiată de cea terestră, trebuise să străbată zone de mari furtuni magnetice, adevărată ostilitate a naturii, când pilotarea navei devenea un chin. Când lupta cu forțele nestăpânite ale cosmosului era dublată de lupta cu sine însuși, cu propria lașitate sau disperare, în momente critice în care aproape că nu se mai întrezărea nicio șansă de izbândă, și totuși… Din toate aceste încercări, Victor se întorsese, de fiecare dată, cu bine, numai că acum resimțea totul din plin, era obosit și avea nevoie, nespusă nevoie de odihnă.

•

— Eu zic să te prezinți totuși la Consiliu, continuă tatăl său. Dacă te cheamă, înseamnă că au nevoie de tine.

— A… Evident. De prezentat, mă prezint oricum. Deși n-am niciun chef să-l revăd pe general după discuția de-acum două săptămâni. Vreau numai să spun că se înșală dacă își face planuri în legătură cu mine. Să știi, tată, că nu glumesc. Am terminat definitiv cu toate chestiile astea. Am terminat. Înțelegi?!

— Și ce-ai să faci în continuare?

— Am să stau aici, uite, aici lângă dumneata, acasă, la căldurică, și-am să mă ocup… de flori. O să semăn flori și o să le stropesc în fiecare zi… Ai să vezi dumneata ce grădină voi amenaja de jur-împrejurul casei.

— Și din ce-o să trăiești?

Victor ridică privirea surprins. Ochii lui – albaștri, mari, de o neașteptată duioșie pentru un om cu o existență consumată atât de dur – aveau o lumină aparte.

— Vrei să întrebi, tată, cine-mi va da de mâncare? De unde îmi voi procura îmbrăcămintea? Nu?…

Voia să fie ironic. Bătrânul arhitect însă nu dădu importanță.

— Să zicem că da.

Pilotul surâse amuzat. Ridicându-se, în sfârșit, de pe canapeaua pe care trândăvise toată după-masa, își luă tatăl de braț, camaraderește, și făcând câțiva pași alături, în lungul terasei, păru că se concentrează adânc asupra acestei întrebări. În cele din urmă însă, se opri și, râzând de-a binelea, spuse:

— Vezi, la asta nu m-am gândit. Dar să știi că în astronautică tot nu mă mai întorc, fie ce-o fi. E clar?

— E clar. Când vrei să pleci?

— Mâine dimineață. Acum trebuie să repar videofonul, ca să pot lua legătura cu Consiliul…

— Nu-i nevoie să te ostenești. L-am reparat eu. Ce, credeai că dacă-l defectezi n-o să te mai găsească nimeni nicăieri?

Tatăl și fiul se îmbrățișară bine dispuși. În sfârșit, erau împreună; în sfârșit, era ca pe vremuri, când Victor, elev, făcea pe teribilul, în timp ce tatăl său îi dejuca sistematic planurile; în sfârșit, era acasă și, pentru ca totul să fie în ordine, lipsea numai vocea mamei care să-i cheme la masă.

— Hei, ce faceți voi acolo? se auziră, în aceeași clipă, somați. Nu vă e foame? Să vă pregătesc ceva…

Cei doi se răsuciră spre ușa deschisă a terasei.

— Venim numaidecât, mamă. Și ne e o foame!…

• Capitolul 2

La Consiliul Superior al Zborurilor Intergalactice, Victor își vizită câțiva prieteni mai vechi încercând să afle cauza pentru care fusese rechemat din concediu cu atâta grabă. Demersurile rămaseră însă fără niciun rezultat; nimeni nu știa nimic sau, cel puțin, nu părea să știe ceva în legătură cu soarta lui, astfel încât nu-i rămase altceva mai bun de făcut decât să se prezinte în fața comandantului suprem, ceea ce se și întâmplă pe la ora prânzului când, confecționându-și o mină indignată, intră în anticamera generalului Fao U. De îndată ce-și declară identitatea, secretarul-robot îl anunță, peste ordinea primirilor, după cum putu să-și dea seama Victor, ceea ce, într-un fel, îi făcu plăcere. „Sunt, evident, o personalitate”, își spuse el ironic, apoi, căutând să pară cât mai degajat cu putință, intră în biroul spațios al comandantului, pe care îl cunoștea încă de pe vremea când lucrase la Centrul de experimentare a navelor, de pe Jupiter.

Generalul Fao U era un om în vârstă, cu înfățișare deloc cazonă, sever însă și drept, de aceea se și bucura în rândul tuturor colaboratorilor săi de un deosebit respect. Cu două săptămâni în urmă, când Victor îi solicitase audiență pentru

obținerea unui concediu ieșit din regulamentele militare, generalul fusese surprins de îndrăzneala tânărului pe care, spunea el, îl știuse numai extravagant, nu și anarhic. „— Nu sunt câtuși de puțin anarhic, replicase Victor. Sunt numai obosit; sunt teribil de obosit și vreau să mă odihnesc.” Comandantului i se păruse că tonul pe care i se vorbea era cam ridicat și îl chemase la ordine. „— Pentru a te reface, decisese el, ai să pleci într-un sanatoriu de-al nostru, unde avem la dispoziție cele mai perfecționate aparate destinate restabilirii psihice. În câteva zile ești apt pentru orice fel de efort intelectual și fizic.” „— Iertați-mă, dar n-ați înțeles nimic din ceea ce v-am cerut! insistase Victor forțând nota. Nu am nevoie de aparate și de psihofluxurile profesorului Peck. Le cunosc foarte bine. N-am nevoie de ele. Eu vreau să stau acasă, în liniște, să-mi reîntâlnesc prietenii și colegii de școală, să citesc romane de aventuri, să...” „— Să piei din ochii mei! se răstise generalul. Asta nu-i mentalitate de colonel, ci de... de...” Nu găsise cuvântul potrivit, iar Victor, profitând de ezitarea superiorului său, spusese: „— La nevoie, o să-mi dau demisia. Îmi permiteți să mă retrag?” „— Pleacă!”

Victor nu pomenise nimic tatălui său despre furtunoasa discuție (n-avea niciun rost), dar în sinea lui era convins că ea nu putea să se încheie astfel. Trebuia să existe o urmare, iar aceasta nu putea fi decât – evident – o sancțiune, poate chiar scoaterea din rândul astronauților, ceea ce, la urma urmelor, nici n-ar fi regretat foarte mult acum, căci era într-adevăr foarte obosit; așteptase, deci, ceva... altceva decât acea misterioasă telegramă, despre care, în Consiliu, nimeni nu părea să știe ceva edificator.

•

Înaintă câțiva pași pe uriașul covor albastru-siniliu care acoperea întreaga suprafață a încăperii, dându-ți astfel iluzia că te aflai pe un autentic decupaj de cer, după care, oprindu-se la distanța reglementară, salută scurt.

— Ia loc, îl invită generalul, indicându-i fotoliul de piele instalat în fața biroului său.

Victor se așeză și așteptă cu încordare urmarea.

— Cum te simți în concediu? întrebă Fao U.

— Mulțumesc, bine. Dar dacă voi reuși să-l și termin, așa cum mi-am propus, o să mă simt excelent.

O clipă, se priviră iscoditor; o clipă, se simțiră cumva ostili, înfruntându-se tacit și inegal; o clipă doar, după care generalul, ducându-și instinctiv mâna la piept pentru a controla dacă avea încheiați toți nasturii la tunică, zâmbi degajat, continuând ca într-o discuție particulară:

— Mă tem că n-ai să-l termini așa cum ți-ai propus.

— Eram sigur.

Fao U se ridică de la masă și începu să se plimbe prin încăpere cu pași rari, căutând parcă anume să câștige timp sau să amâne momentul în care urma să-i comunice decizia luată. Era scund, prea gras pentru înălțimea sa; avea degetele scurte, butucănoase, le trosnea din încheieturi, mereu, fără să-și dea seama, într-un gest dizgrațios.

Victor îl urmărea, prefăcându-se dezinteresat.

— Te-am chemat, spuse în cele din urmă generalul, să-ți fac o propunere. Adică, vreau să spun că mi-ar plăcea să te pot convinge să primești o misiune anume…

— Dispuneți și…

— Nu. Nu vreau să dau ordine. Trebuie ca dumneata însuți să înțelegi, să fii convins de faptul că trebuie să te angajezi… În sfârșit, vreau *să vrei* dumneata…

Vorbea cu o stânjeneală ce nu-l prindea deloc. Ezita, își căuta cuvintele… Ce se-ntâmpla oare? Victor bănui o clipă că totul nu era decât o manevră tactică subtilă a superiorului său pe care-l înfruntase cu puțin timp în urmă și care acum căuta să-i plătească o poliță mai usturătoare făcând cu el pe umanistul, încercând să-l prindă în plasă, apelând la factorul sentimental, cum îi plăcea generalului să spună adesea, și în loc de o sancțiune, acolo, oarecare, să-l determine în cele din urmă ca, rușinat și spășit, făcându-și o mie de reproșuri, el însuși să-și vâre gâtul în laț, acceptând cine știe ce misiune de care toți ceilalți fugeau cât vedeau cu ochii. Nu, se gândi Victor. Chestia asta nu ține. Și afișând un aer de indiferență, replică:

— De fapt, eu sunt în concediu.

Generalului nu-i plăcu răspunsul, cam insolent. Dar nu se formaliză. Se încruntă numai și coborî glasul.

— Știu, răspunse. Tocmai de aceea…

•

De undeva, din amintiri, Victor reconstitui scena primei sale întâlniri cu generalul Fao U.

Pilotase întâia navă de tip RO6, lansată, în prototip, de pe Jupiter pe o orbită eliptică în jurul Soarelui, având consemnul de a o devia în punctul Z cu un omega-micron galactic și de a reveni după 320 de minute pe elipsa inițială, pentru ca, după zece mii de kilometri, să forțeze o aselenizare pe rachetodromul „Galilei” de pe Lună. Era un exercițiu relativ banal, care se efectua frecvent în experimentarea navelor mici și mijlocii, dificultatea constând aici în faptul că la toate tipurile de nave RO, pilotul robot, odată decuplat de la comandă, continua să-și păstreze controlul asupra motoarelor printr-un sistem primar de telecomandă-reflex mecanic, extrem de util în cazul în care se producea o avarie la partea superioară a capsulei, dar foarte greu de pilotat după un program liber, cu om la comandă. În general, RO-urile erau folosite pentru transporturile de materiale, fiind socotite, pe drept cuvânt, cărăușii cosmici. Victor nu le putea suferi; niciodată, la bordul lor, nu încercase altceva decât prevedea programul standard de testare a aparatelor în premieră. Atunci însă, fiindcă noul tip avea sistemul de comandă liberă îmbunătățit, Victor își îngăduise cu de la sine putere o abatere de la program; astfel, în loc să devieze de la orbită cu un omega-micron galactic, se înscrisese într-o falsă parabolă de delta spre Pământ, pentru ca aselenizarea forțată pe aeroportul „Galilei” s-o poată efectua numai după 30 de mii de kilometri de la reintrarea pe elipsa inițială, ceea ce alarmase nu numai echipa de urmărire de pe Jupiter, ci și pe cei ce asistau coborârea pe Lună. Întâmplarea făcuse ca tocmai în ziua aceea să se afle pe rachetodromul lunar însuși generalul Fao U, în inspecție obișnuită de lucru. Victor n-avusese de unde ști acest *amănunt,* așa încât la ieșirea din capsulă, când comandantul suprem, îmbrăcat civil, pe care nu-l văzuse încă niciodată până atunci, țipase la el enervat peste măsură, Victor îl bătuse colegial pe umăr și-i spusese, trecând mai departe: „— Ești invidios, bătrâne! Chestia asta se face numai cu nave de intervenție și mai ales n-o face oricine, degeaba răcnești așa. Dacă m-ar fi văzut șeful, fii sigur că m-ar fi felicitat”. „Eu sunt șeful!” ripostase interzis generalul. „Da? Atunci merită să-mi reții numele. Felicitările le primesc numai personal.”

În cele din urmă totul se încheiase cu bine și generalul îi trimisese felicitările de rigoare, odată însă cu ordinul de

interdicție de a pilota vreo navă de orice fel, vreme de trei luni. Era un soi de sancțiune ce echivala, în fond, cu asprimea dojenii părintești din primii ani de școală. Victor zâmbise amuzat la primirea celor două plicuri și se conformase fără cârteală.

Acum își amintea totul cu detașare, amuzat. Deși de atunci trecuseră câțiva ani, iar ei se întâlniseră în mai multe rânduri, devenind cunoștințe apropiate, relațiile dintre cei doi rămăseseră aceleași, cumva de pe poziții de forță, deși aceste poziții, la urma urmelor, mai mult decât camaraderești, erau de simpatie și de profundă stimă reciprocă.

•

— Am să-ți vorbesc deschis, reluă generalul. Vreau să faci parte din echipajul unei noi nave ce se înscrie în *Planul A,* zburând spre Alfa Centauri… E o misiune oarecum aparte. Întâi pentru că planeta spre care urmează să vă îndreptați pentru prospectare a fost reperată și recomandată de colegii noștri de pe Laniana. Este prima pe care ne-o indică ei și o oarecare circumspecție nu strică, deși, în fond, n-am avea niciun motiv.

— Bănuiți ceva?

— Nu.

— În sfârșit…

— În al doilea rând, se va zbura cu un nou tip de navă, niciodată utilizat până în prezent: BOW, echipată cu propulsoare pe vid. Aceasta dezvoltă o viteză fotonică mult superioară celor cu care se zboară în prezent.

Generalul făcu o pauză, urmărind efectul spuselor sale.

— Dacă nu mă-nșel, interveni Victor, se zboară cu viteză fotonică de mai multă vreme. Eu însumi am experimentat un tip de rachetă cu propulsoare pe vid, destinat unor intervenții operative militare…

— Știu. Tocmai de aceea m-am gândit la dumneata. Ar fi și n-ar fi deci o premieră absolută. Oricum, ai o anumită experiență… Ce zici?

Victor își lăsă bărbia în piept. Ceva nu era tocmai în ordine – sau cel puțin așa simțea el – dar nu-și putea da seama ce anume. Simțea că generalul îi ascundea ceva, poate esențialul, că nu-i spunea tot ceea ce știa în legătură cu acest zbor, și de aceea hotărî să nu refuze pe loc, ci să câștige timp. La urma urmelor, asta îi era meseria, asta avea să facă toată viața;

important era să nu se angajeze în prostii. Renunțarea la astronautică era o cochetărie pe care Victor o lansa ori de câte ori căuta să pară indiferent. De data aceasta o plasă iarăși:

— N-aș vrea să vă dezamăgesc, dar am hotărât să părăsesc astronautica. Sunt obosit, uzat; am decis să mă retrag.

Fu rândul generalului Fao U să-l privească circumspect. Deși nu credea deloc în posibila retragere a lui Victor, marșă pe această idee.

— Te-ai decis definitiv?

— Da.

— Regret foarte mult. Am mizat pe participarea dumitale. Dar, dacă așa stau lucrurile…

— Din păcate…

Și după câteva clipe de tăcere:

— Cine ar intra în componența echipajului?

— Are vreo importanță?

— Simplă curiozitate.

Fao U ezită. Până la urmă, spuse totuși:

— Comanda aparține lui Thorson Lee… Ar mai fi un medic, o absolventă a Institutului, o oarecare Maria… Maria și mai nu știu cum… Apoi Vișnevski, Mellon… Și cam atât.

— Ciudat, exclamă Victor admirativ. Cu excepția doctoriței aceleia, aveți un *carè* de ași complet.

— Dacă te socotești și pe dumneata.

Victor râse:

— Încă n-am acceptat nimic.

— Plecarea e abia peste două luni. Ai timp să reflectezi. Ce zici?…

— Ah, își reaminti teatral Victor. Sunt în concediu. Și imediat după aceea: Despre zona aceasta, Alfa Centauri, am auzit… nu știu exact… Parcă au dispărut acolo niște nave… Știți ceva?

— Nimic precis, cred că e o falsă problemă. În orice caz, noi n-am înregistrat niciun incident acolo.

— N-am spus incident.

— Orice-ar fi, am încredere în echipaj.

Victor se ridică brusc de parcă și-ar fi amintit că pierdea undeva o întâlnire importantă.

— Bine, spuse grăbit. Am să mai reflectez și în două-trei zile vă dau răspunsul. E târziu?

— Nu. Eu însă îmi permit să te consider încă de pe-acum pilot al navei… Cred că nu fac o imprudență…

Înainte de a părăsi încăperea, Victor se reculese:

— Sincer să fiu, nu știu de ce nu mă atrage deloc povestea asta și, totuși, parcă nu-mi vine să refuz. Fir-ar să fie de treabă! Nu era mai simplu să dați ordin?

— Nu! răspunse generalul. De data aceasta am preferat să merg pe factorul sentimental. Am eu motivele mele.

— Dacă le-aș cunoaște, aș dormi mult mai liniștit, replică tânărul, lăsând în urmă cabinetul înaltului personaj ce dirija întreaga strategie a zborurilor cosmice lansate de pe Pământ.

• Capitolul 3

La Adavia nu-i fu deloc simplu să se descurce în forfoteala aceea de mașini ce glisau fulgerător pe platforma experimentală a rachetodromului. Se afla acolo pentru a doua oară și putea spune acum fără nicio ezitare că baza îi displăcea, îi părea cu totul neatrăgătoare; nimic prietenos, nimic intim și cald, nimic *omenesc* în toată ambianța aceea amețitoare, de tehnică ultramodernă în mișcare. Era, de altfel, un mare centru de cercetări, în laboratoarele și pe pistele căruia activau sute de tehnicieni, de savanți, de specialiști în nenumăratele domenii ale științelor ce contribuie la realizarea în condiții perfecte a zborurilor cosmice. Era o tensiune în toată dinamica mișcării aceleia din jur, o încordare ce-l irita pe Victor și-i crea o stare de indispoziție evidentă.

Pe Mellon îl găsi în cele din urmă în laboratorul de izotopi, îmbrăcat în costumul de protecție, care îl făcea practic de nerecunoscut. Căută un loc retras în hală, pentru a putea aștepta sfârșitul manevrelor din interiorul reactorului ciclonic și se mulțumi să răspundă invitației astrofizicianului de a lua parte la experiență ridicând mâna în semn de salut. În general, nu-i plăcea să se amestece în treburile altora, nici măcar ca simplu spectator, așa cum de altfel nu putea suporta să intervină altcineva, nechemat, în treburile sale. În privința acestui principiu de muncă era categoric și prefera să-l păstreze, chiar să-l impună tuturor celor cu care intra într-un fel sau altul în relații de colaborare.

Față de Mellon, Victor avea o oarecare reținere; îi fusese student pe vremuri, și diferența de vârstă făcuse ca între ei să se mențină de-a lungul anilor o anume distanță protocolară, în ciuda faptului că nu o dată luaseră parte la acțiuni comune, în care greutățile și satisfacțiile și le împărțiseră cu adevărat camaraderește. Mellon era un om de o sensibilitate acută; un pasionat de muzică și de poezie, un tip visător și nonșalant, admirabil coleg și mai ales un bun tovarăș de drum. Călătorise mult. Profesiunea sa de astrofizician, în care se impusese ca un spirit de mare putere selectivă, cu o remarcabilă capacitate de sinteză, îl recomandase cu prioritate pentru numeroase expediții interplanetare sau intergalactice, întrerupându-i astfel, adeseori, activitatea didactică de la Institut, la care însă revenea de fiecare dată cu fidelitatea cu care te întorci, întotdeauna, la marea, la adevărata dragoste dintâi. Era un bărbat înalt, cu o ținută degajată, de atlet, cu părul albit la tâmple, cu o mustață căruntă, adusă în jos la colțurile gurii, care, în ciuda stufoșeniei, îi dădea chipului său plăcut un aer de noblețe și distincție aparte.

Victor îl urmări de la distanță pe fostul său profesor, care se deplasa cu o sprinteneală adolescentină de la un pupitru de comandă la altul, și fu uimit să constate cât de tânăr părea Mellon în felul său de a fi, câtă tinerețe păstra el în tot ceea ce întreprindea, cu o pătimașă dăruire romantică, la fel ca în urmă cu treizeci de ani, când își începuse cariera. „— Fantastic! exclamă în sine Victor. Iată un om care nu s-a plictisit încă de nimic din viața asta, care n-a obosit și care n-o să obosească niciodată, chiar dacă ar fi să lucreze zi și noapte fără întrerupere. De unde atâta energie? De unde, totuși, atâta forță, atâta viață?…”

Bătrânul astrofizician se apropie în cele din urmă, scoțându-și masca de protecție, desfăcându-și copcile costumului, și, citind parcă gândurile oaspetelui său, spuse:

— Dragă Vic, mă simt într-o formă excelentă. Și am un chef de lucru nemaipomenit. Nici nu-ți închipui ce bine-mi pare de expediția asta. Simțeam că aveam nevoie acum de ceva ieșit din comun, de ceva care să mă înalțe, să mă emoționeze profund; nu știu cum să-ți spun, de o mare aventură științifică… Și iată, pe neașteptate mi se oferă șansa asta, poate unică…

— Oprește-te!... Te rog, oprește-te! protestă Victor ridicând mâinile de parcă ar fi vrut să se ferească de vreo lovitură ce amenința să cadă asupra sa. Ia-o mai încet cu expediția asta despre care încă nu știm aproape nimic și care poate fi, la o adică, numai o mare *aventură.* Atât și nimic mai mult.

Mellon se așeză alături pe banca metalică a vestiarului și-l privi amuzat pe Victor, gata-gata să izbucnească în râs.

— Nu te-ai schimbat deloc, băiete. Și după o clipă de gândire, adăugă: Vezi, de asta mă bucur că vom lucra împreună. Ne completăm reciproc de minune. Exaltarea mea cuplată la circumspecția ta nu poate să nu ducă la un echilibru perfect, de care este atâta nevoie în orice expediție. N-am dreptate?

Victor clătină din cap cu oarecare neîncredere. Nu era convins încă de faptul că va accepta să piloteze nava aceea cu misiune specială spre Alfa Centauri. Ezita. Nu de mult se întorsese dintr-o expediție asemănătoare, din același vast *Plan A.*; știa deci, în linii mari, cam despre ce putea fi vorba, cam la ce trebuia să se aștepte, și totuși ezita... Avea sentimentul că era ceva nu tocmai în ordine. Avea cumva – se întreba el – expediția aceasta și un alt sens, un alt scop obscur, o a doua misiune nedeclarată? Poate că da... Cineva însă trebuia să știe de asta. Trebuia să știe perfect. Dar cine anume era acel cineva? Care din membrii echipajului ducea cu el acest secret? Sau, poate, nici nu făcea parte din echipaj? El rămânea pe Pământ să urmărească totul ca un simplu spectator detașat, în vreme ce echipajul nu era decât o fantoșă... Ei, dar dacă lucrurile stăteau totuși astfel, atunci nu putea fi vorba nicidecum doar de un singur om care știa ceva, care știa exact ce-i cu rostul acestei nave, aruncată cu atâta grabă spre Alfa Centauri. Trebuia să fie, fără îndoială, ceva ce angaja probabil întregul Pământ, poate întregul sistem solar; poate... poate nu era nimic din toate astea, iar el își făcea gânduri degeaba, suspectând... Oare nu cumva oboseala își spunea totuși cuvântul?! Poate această neîncredere, această obsedantă suspiciune nu era decât un simptom al slăbirii nervilor, al stării sale de oboseală... În cazul acesta, cel mai înțelept lucru era să renunțe. Să renunțe? Doar nu acceptase încă nimic! Să refuze! Asta era altceva. Da, da, cel mai bine era să refuze și să-și continue liniștit concediul, așa cum hotărâse. Iar după aceea... După aceea se vor găsi destule alte misiuni și pentru el, n-avea

de ce să se teamă. Își cunoștea bine meseria; era apreciat, era cunoscut…

— La ce te gândești? îl readuse Mellon la realitatea imediată, nedumerit de lunga lui tăcere. Ce te preocupă într-atât?

— Mă preocupă expediția. Ce știm noi despre ea?

— Ce-ai vrea să știm?

— Bunăoară, până unde vom merge, exact, și cât timp anume?

— Aa! exclamă, edificat în sfârșit, astrofizicianul. Nu ți-a spus Fao U?

— Ba da. Ceva foarte vag…

Între timp, Mellon își schimbase ținuta. Purta acum un elegant costum bej, ce-i venea ca turnat pe talie, și, după ce-și consultă ceasul, îl luă grăbit de braț pe Victor, conducându-l spre ieșire.

— Am să-ți lămuresc eu totul, acum însă trebuie s-o luăm repejor spre *Nga,* unde suntem așteptați.

— Așteptați? întrebă surprins Victor. Într-o stațiune atât de fadă și lipsită de orice atracție?

— Vie!… îl dojeni profesorul cu un soi de reproș bonom, părintesc. Vie!…

— Mă rog, dacă trebuie… Dar cine ne așteaptă?

— Maria.

— Care Maria?

— Maria… Cum, nici despre asta nu ți-a vorbit generalul?

•

— Maria, se prezentă ea simplu, întinzându-i băiețește mâna peste masă.

Era o fată înaltă: fața ovală îi era desenată fin sub părul blond revărsat în bucle largi peste umeri; avea talia îngustă și bustul zvelt, brațele lungi cu degete subțiri, delicate, ochii verzi, nefiresc de verzi, ca iarba câmpului de primăvară, – întreaga sa înfățișare fiind a unei atlete-pianiste sau invers, amestec de robustețe și gingășie care impresiona chiar din primul moment.

Victor întinse la rândul său mâna rostindu-și numele cu stângăcie, vădit incomodat de siguranța de sine cu care îl întâmpinase tânăra fată, și fără să mai aștepte vreun alt îndemn din partea profesorului, care își luase aerul unui adevărat maestru de ceremonii, se așeză fixându-și cât putu

mai țeapăn trunchiul în speteaza scaunului, de parcă s-ar fi instalat la bordul navei, pregătindu-se de lansare. Era încă tânăr; cunoscuse o mulțime de fete – îi plăcea societatea, îi plăcea să se distreze, să danseze – dar nu se gândise încă niciodată serios la faptul că ar fi trebuit să-și aleagă o tovarășă de viață, o soție, iar atunci când părinții sau prietenii apropiați aduceau vorba despre asta, el avea obiceiul să replice amuzat, închizând astfel orice posibilitate de a dezvolta vreo discuție pe marginea acestui subiect: „— Eu am să aștept până când se va găsi una care să mă vrea ea de bărbat. Să fie inițiativa și riscul ei, nu al meu". Numai că, de la o vreme, observase existența unei categorii de femei agresive care-l țintea direct, în ideea unei posibile căsnicii, ceea ce-l indispunea groaznic și, de fiecare dată când făcea cunoștință cu cineva, avea o clipă sentimentul penibil al posibilei victime, fapt pentru care devenea irascibil și morocănos. Maria însă nu părea să fie dintre acestea, așa că Victor se liniști numaidecât și-și regăsi buna dispoziție, echilibrul, căci expediția începea să-l preocupe acum din ce în ce mai mult.

— De ce eziți? îl întrebă Maria, puțin timp după aceea. Ai în perspectivă ceva mai atrăgător?

Întrebarea fusese pusă cu multă fermitate și nu îngăduia vreo eschivă. Totuși, Victor nu răspunse direct. Învârtind între degete paharul plin cu vin negru de Malaga, păru a căuta mai degrabă să câștige timp decât a se gândi cu adevărat la această întrebare.

— Crezi că ar trebui să jubilez, ca profesorul, că mi se oferă această șansă?! ricană el pe un ton sec.

Mellon sesiză ironia cu care fuseseră rostite cuvintele și replică cu promptitudine:

— În fond, faci ce vrei. Puțin îmi pasă. Cât despre mine, te asigur că-mi face plăcere să mă știu angajat în acțiunea aceasta.

— De ce? Explică-mi, te rog, de ce trebuie să-mi facă și mie plăcere? Nu cred că doresc ceva absurd cerând să mi se explice limpede câteva lucruri. Iar dacă le voi înțelege, dacă mă vor convinge, te asigur că vei avea în mine un colaborator de nădejde. Am sau n-am dreptate?

— Ai. Fără-ndoială că ai.

Cei trei se răsuciră brusc în direcția de unde venise vocea lui Thorson Lee.

— Ia te uită! făcu Victor. Mi se pare că am fost invitați cu toții aici la un fel de consiliu.

— Într-o anumită măsură, ai ghicit, surâse noul venit. Cu Vișnevski însă ne vom întâlni abia poimâine, când suntem convocați cu toții la cabinetul generalului Fao U.

Stațiunea unde se întâlniseră cei patru membri ai plănuitei expediții spre Alfa Centauri era una dintre cele mai neînsemnate din salba așezărilor montane amenajate pentru turism de-a lungul Meridionalilor, la peste o mie de metri altitudine, într-un decor rustic. Avea însă un imens avantaj pentru cei ce căutau locuri mai puțin gălăgioase. La Adavia venea lume puțină, de obicei oameni în pragul bătrâneții; din cauza aceasta, localitatea era dominată de o liniște tonifiantă, de un calm aproape neverosimil. În seara aceea, liniștea părea și mai adâncă. Numai luminile reclamelor clipeau grăbit, în vădit contrast cu toropeala ce învăluia întreaga localitate.

Cei patru se întâlniseră în salonul marelui hotel turistic *Nga,* singurul de altfel mai animat dintre toate celelalte care funcționau cu program permanent.

— Am să caut să-ți explic ce-i cu expediția aceasta, i se adresă Thorson Lee lui Victor, după ce avu sentimentul că reușise să se încadreze în atmosfera serii, mai bine zis după ce fu sigur că între ei se stabilise un soi de echilibru al încrederii reciproce. Am să-ți explic, reluă el, de ce am acceptat eu, și dacă ești mulțumit cu argumentele mele, bine. Dacă nu, n-ai decât să te înțelegi cu Fao U. Și așa suntem invitații lui peste două zile. De acord?

— E-n regulă.

Salonul hotelului *Nga* era lipsit de fastul strălucitor care te copleșea în alte părți; era în fond o încăpere destul de mică și banală, cu lumină puțină, sidefie, ce se prelingea leneșă pe suprafețele mate ale mobilierului sumar, tapisat cu un material poros de culoarea mucegaiului, material de producție sintetică ce avea un efect acustic special, vătuind sunetele și făcând astfel ambianța mult mai intimă, mult mai familiară ca aiurea. Dar, ceea ce dădea un farmec aparte ambianței era fără-ndoială sistemul de rotație al salonului, instalat într-un soi de capsulă metalică ce se-nvârtea în jurul turnului hotelului, pe o orbită

elipsoidală, ca un carusel arhaic, ca un joc naiv de copii – de altfel era poate singurul hotel de pe planetă care mai păstra încă în funcțiune această formulă arhitectonică străveche, ce făcuse cândva senzație, e adevărat, de mult, foarte de mult, și care păstra evident în atmosferă o notă de romantică vetustețe pe care puțini o mai puteau gusta la ora aceea. Profesorul Mellon alesese stațiunea și hotelul tocmai din acest motiv, și poate că avusese o bună inspirație. Aici era aproape imposibil să depășești calmul pe care ți-l impunea totul împrejur, era aproape de neconceput să te enervezi, să te cerți…

— Știi foarte bine, explica Thorson Lee, că la ora actuală o mulțime de echipaje sunt antrenate în *Planul A*… Tu însuți ai luat parte… Altele se află în fază de pregătire pentru a fi lansate în toate direcțiile cosmosului. Această acțiune presupune, desigur, planificare riguroasă, investiții în perspectivă, calcule, antrenamente, cheltuieli etc., etc… Iată că, pe neașteptate, colegii noștri de la Laniana, oamenii din această altă lume cu care noi întreținem relații de colaborare, ne indică undeva, în zona Alfa Centauri, o planetă – neverosimil! – de aproximativ cinci ori mai mare decât Pământul nostru, cu o structură materială, implicit atmosferică, identică cu aceea a Terrei. Fantastic! Și totuși, cum de nimeni până acum n-a semnalat prezența acestei planete? Cum de ea nu apare pe nicio hartă a Cerului? Cum de aparatele noastre nu o înregistrează, nu o pot delimita nici acum, după ce ne-au fost indicate cu precizie toate cotele determinării ei spațiale? Iată întrebări delicate, deosebit de delicate… Consiliul terestru a hotărât în această situație o soluție onorabilă: trimiterea unei nave-sondă pentru prospectarea prealabilă. Adică – înțelegeți? – nu ne arătăm pe față neîncrederea, suspiciunea față de cei de pe Laniana, – poate nu este vorba totuși de o păcăleală, ca să mă exprim astfel, ce rost ar avea? poate e totuși altceva la mijloc, o neînțelegere, o eroare, un fapt, ceva… – dar nici nu ne ambalăm cu întreg arsenalul de cercetare pe care îl punem în mișcare în asemenea cazuri. Înțelegeți? E simplu… Se caută deci un echipaj posibil, disponibil la ora aceasta, totuși format din oameni încercați, verificați, care să poată *intra pe rol* într-un timp record, să vadă la fața locului ce-i cu această minunată planetă care pentru noi își păstrează, totuși, o existență enigmatică…

— Și ne-au găsit tocmai pe noi să ne facă o farsă ca asta?! replică Victor cu ironie.

— De ce farsă? întrebă la rândul său Mellon. Dacă e o realitate? Dacă este aceasta planeta pe care o căutăm de atâta vreme? N-ar fi minunat?

— Dar dacă nu este?

— Of! izbucni Maria. Ești imposibil! Și făcând un gest a lehamite, adăugă: În condițiile astea nu mai accept eu să plec.

— În ce condiții?

— Adică împreună cu tine. Ești un nesuferit și jumătate. Un mironosit și… și… Asta-i! Nu te obligă nimeni să vii cu noi. Nici nu știu de ce se insistă atâta. Nu se găsește un alt pilot nicăieri? Ei, asta-i bună!…

Reacția violentă a Mariei îi surprinse pur și simplu pe cei trei. Victor simți cum îi îngheață sângele din obraji și un soi de amețeală, ca o slăbiciune, îl paraliză. Era pentru prima dată când cineva îi aducea o asemenea jignire. Thorson Lee avu un schimb de priviri derutate cu Mellon și niciunul din ei nu fu în stare să intervină. Numai Maria, care sesiză imediat situația, încercă să salveze totul revenind, ea însăși descumpănită:

— Te rog să mă ierți… N-am vrut… Dar, la urma urmelor, ce-s toate fasoanele astea?! Vii sau nu vii cu noi?

Victor zâmbi stânjenit ca de-o infirmitate dată-n vileag pe neașteptate și se ridică de la masă fără niciun alt cuvânt. Străbătu salonul cu pași fermi și ieși. În momentele acelea simțea că avea nevoie de aer, de mult aer și de singurătate. Simțea nevoia să rămână singur, numai cu sine… Simțea într-adevăr că era obosit, foarte obosit…

• Capitolul 4

Cantonamentul se suporta ușor. Pregătirile erau cele obișnuite, atâta doar că o anume grabă, un anume ritm precipitat al punerii la punct în amănunt a tuturor detaliilor expediției făcea să le rămână foarte puțin timp liber. De altfel, atmosfera din jur, curios, era aceea a unei plecări într-un soi de vilegiatură – expediția în sine părea a fi tratată fără importanța cuvenită, sau numai lor li se părea așa, deși generalul Fao U se interesa zilnic de mersul preparativelor, el însuși venind la fața

locului foarte des, ceea ce nu se întâmpla în cazul unor lansări obișnuite din cadrul *Planului A.*

— Să mă ia naiba dacă înțeleg de ce se face chestia asta. Ne ducem până acolo, găsim sau nu găsim planeta și ne întoarcem, ca și cum am zice hai să vedem ce face Sașa de la etajul cinci, că prea stă mult închis în cameră de-o vreme-ncoace.

— Cine-i Sașa?

— Aiurea! Zic și eu așa. Nu despre Sașa-i vorba aici. E vorba că nici mie nu-mi miroase bine ceva în toată chestia asta.

— Dacă nu-i vorba despre Sașa, eu *despre chestia asta* să știi că nu mai zic nimic. Înțelegi?

— Fii serios! Mă confunzi cu Maria?

— Ascultă, Vișnevski, eu nu răspund la provocări. Hai mai bine să discutăm despre altceva. Bunăoară, despre cai.

Vișnevski râse cu poftă.

— Ești dat naibii, băiete. Să știi că dacă nu veneai tu, eu nu mă legam la cap să intru într-o poveste așa ciudată.

— Asta-i bună! Dacă nu veneam eu?! Păi ce, și tu ai făcut *fasoane*? De ce n-ai spus de la-nceput?! Acum, gata. Peste câteva zile plecăm; pe mine te rog să mă lași în pace, să-mi văd de treabă. Dacă ai chef de lamentații, uite colo, Mellon face pe mama răniților. Te ia și pe tine sub aripa lui protectoare. Pe Maria o cocoloșește…

— Ce-ai tu cu Maria?

— N-am nimic. Din partea mea… ca și cum n-ar fi.

Vișnevski râse din nou.

— Amor la prima vedere! Ascultă la mine, băiete: *a iubi* e foarte aproape de *a urî*. Uneori se confundă. Cum e în cazul vostru.

Victor îl privi contrariat pe camaradul său, pe prietenul său de zile bune și de zile rele de pe vremea când lucraseră împreună în cadrul echipajelor de intervenție rapidă în zona galactică de mijloc, la baza de pe asteroidul Urtep. Geologul era un om de spirit, glumeț, însă tenace și încăpățânat peste măsură, ceea ce-i plăcea teribil lui Victor, el însuși un tip ambițios, dar ironic – amândoi făcând un cuplu excelent pe aceeași coardă. Fusese și motivul care îl determinase pe Victor să-și aleagă cabina vecină cu Vișnevski și nu cu Mellon, care încercase să-l ademenească în treapta superioară a navei, unde se aflau trei cabine, în două instalându-se el și Maria, cealaltă

rămânând liberă, căci Thorson Lee optase pentru cușeta de serviciu din capsula de comandă, care în mod normal ar fi trebuit să rămână în permanență liberă, la dispoziția celui ce făcea de serviciu la bord. Cum însă nava avea o cabină de comandă foarte spațioasă, Thorson Lee hotărâse să se facă acolo cartul, mereu în fața ecranului-vizor pe direcție, ca o primă măsură de precauție, de control vizual permanent a liberului traseu cosmic pe care nava trebuia să-l urmeze.

Mai rămăseseră câteva zile până la plecare și fiecare își revizuia planul de acțiune individuală în cadrul echipei. Victor își întinsese hărțile pe masa cea lungă a sălii de consiliu și refăcea pas cu pas itinerariul, pentru a nu știu câta oară, calculând și recalculând etapele de zbor, escalele, timpii de manevră ai devierilor de direcție, reprizele zero de pe cele trei baze suspendate intergalactice; în sfârșit, căuta să vadă cu ochii minții întregul traseu pe care avea să piloteze nava, dus-întors, dublând în permanență comanda-robot a creierului electronic căruia îi fusese imprimat în memorie programul de zbor până în cele mai mici detalii, dar care putea, *trebuia* să fie corijat ori de câte ori era nevoie, în funcție de influențele neprevăzute ale cosmosului asupra navei, variate de la o zonă la alta a traseului interastral. De fiecare dată, Victor, revenind asupra traseului, se oprise într-un punct anume, nemulțumit. De fiecare dată zăbovise gânditor asupra acestei porțiuni galactice pe care nava avea s-o traverseze, privind îngrijorat distanțele-limită de contact cu sferele de influență gravitațională ale aștrilor și planetelor pe lângă care aveau să treacă. Nu mai zburase niciodată în direcția aceea, dar știa – știa toată lumea, de altfel – că în această zonă, Zona Neagră, corpurile cerești erau lipsite de cea mai elementară formă de viață posibilă, ba mai mult, ori de câte ori se încercase scoaterea în spațiul ambiant al vreunei viețăți, firește în afara cabinei de protecție, vidul cosmic acționase straniu asupră-i, preschimbând-o într-un soi de pastă amorfă, aidoma materiei din care erau constituite planetele din preajmă, anulând practic orice șansă de existență vitală. „Ei bine, spunea Victor, porțiunea aceasta a morții ar trebui ocolită. Să încerc să găsesc o soluție optimă, o soluție practică de a o evita!...” Asupra acestei probleme era concentrat tocmai când Vișnevski găsise de cuviință să-l tachineze, căutând ceva în rafturile bibliotecii

din sala de lectură. Deși hotărâse să nu discute cu nimeni despre planul său de a abate nava, la momentul oportun, de pe traseul stabilit pe un altul, de ocolire, evitând Zona Neagră, nu se putu stăpâni, simțind acut nevoia de a se consulta totuși cu cineva, și-l chemă pe Vișnevski alături.

— Vezi asta?… Nu-ți spune nimic?

Vișnevski privi harta cu oarecare indiferență, apoi bătu cu degetul arătător sub cercul roșu pe care-l desenase Victor, delimitând Zona Neagră ce urma să fie traversată de navă în drumul său spre Alfa Centauri.

— Crezi că aici ne vom împotmoli?

— Nu. De împotmolit nu s-a împotmolit încă nimeni aici, dacă n-a avut ideea să iasă *afară.* Dar dacă se-ntâmplă ceva și trebuie să… Mă-nțelegi?…

— De ce să se-ntâmple ceva tocmai aici?

Victor clătină din cap nemulțumit.

— Fii atent! De la Stația-pilot I.B.N., unde facem a doua escală și până la a treia escală, pe platforma de pe asteroidul Valpar, trebuie să schimbăm direcția de zbor de două ori, traversând câteva centuri de ploi meteoritice – mă urmărești? – din care s-ar putea să nu ieșim tocmai cu fața curată exact în clipa când ne aflăm la un pas de intrarea în Zona Neagră, dacă nu cumva vom fi și intrați deja… Și atunci, mă întreb: e absolut nevoie să traversăm pe-aici? Dacă am ocoli?…

Vișnevski îl privi cu severitate pe pilot. Știa că în asemenea cazuri nu-i plăcea să glumească. De aceea cântări o clipă șansa unei asemenea soluții, apoi întrebă:

— Cât timp am pierde?

— Timp? Puțin. Chestiunea e alta. Nu putem ocoli decât pe *aici.* Și Victor arătă cu degetul desenul unei constelații prin care hărțile cerului nu menționau niciun drum precedent. Era un spațiu neexplorat încă.

Urmă o lungă tăcere, timp în care cei doi nu-și luară ochii de pe hărți. Fiecare căuta parcă acolo un răspuns, o soluție, o idee. În cele din urmă, Vișnevski vorbi:

— Știi ceva, băiete? Pe-acolo încă n-a trecut nimeni. Să nu trecem nici noi.

Victor surâse.

— L-am întrebat pe Fao U ce știe despre disparițiile navelor care au intrat în această constelație. Știi ce mi-a răspuns? Că

nouă nu ni s-a semnalat încă niciun *incident*… Înțelegi?… Dar traseul nostru a fost astfel conceput încât să fim *obligați* să alegem *această variantă.*

— Crezi?

— Sunt mai mult decât convins. Orice pilot, cât de ageamiu ar fi, știe că după traversarea unor centuri de ploi meteoritice ai nevoie de un spațiu calm. Or, nouă nu ni se oferă decât două șanse: una – Zona Neagră, în care nu putem intra dacă avem cumva avarii; și a doua – această ocolire pe care n-a folosit-o nimeni și în care *nouă nu ni s-a semnalat încă niciun incident*…

— Și crezi că…

— Poate nici nu există planeta aceea spre care zburăm… Poate nici nu ne-a indicat-o cineva… Poate că adevăratul scop al expediției noastre este să deschidem un drum – dacă e posibil – spre Galaxia Majoră, unde oamenii n-au zburat încă niciodată…

Cei doi se priviră drept în ochi; fără teamă, fără mânie, cu un fel de durere însă, cu un fel de resemnare, ceea ce însemna în fond o acceptare tacită a unui destin împotriva căruia mai puteau acționa. Și totuși…

Vișnevski se așeză primul pe fotoliul de lângă masă și cu un gest reflex își scoase batista ștergându-și broboanele de transpirație de pe frunte, de pe tâmple…

— Ai mai vorbit cuiva despre asta?

— Nu.

— Crezi că Thorson Lee știe?

— Poate că da…

— O altă soluție de zbor, vreau să spun un alt traseu nu este posibil?

— Ba da, însă pentru asta ar trebui ca încă din lansare să ne înscriem pe o altă traiectorie. Ajunși *acolo,* nu ne mai rămâne de ales decât ori… ori…

— Am să-ți pun o întrebare: dar dacă traversăm Zona Neagră fără dificultăți și ajungem în punctul terminus al călătoriei, pe planeta misterioasă, pe acea planetă Y, cum a fost denumită deocamdată, vreau să spun, dacă totul decurge normal?… Ce se-ntâmplă dacă reușim?…

— Nimic. La întoarcere ni se pune însă aceeași problemă. Venim pe unde ne-am dus, sau încercăm un alt drum?… Tentația e mare, aproape irezistibilă: să deschizi o nouă cale

cosmică, și încă spre Galaxia Majoră!… La mijloc e o capcană în care *trebuie* să cădem oricum.

— Bănuiești că Thorson Lee ar impune varianta prin ocolire? Adică prin…

— Dacă știe despre ce-i vorba, fără-ndoială că da.

— Iar dacă nu știe?…

— Tot va alege drumul acesta pentru că în urmă cu două luni – ar trebui să știi asta – a susținut la sesiunea de comunicări a Centrului Astronomic Intergalactic o comunicare despre posibilitatea de prospectare a Galaxiei Majore cu mijloacele infradimensionale. Or, îți închipui cumva că el, trecând la un pas de poarta spre Galaxia Majoră, va accepta să nu-și încerce șansa?! El este comandantul navei, conducătorul expediției… Este astronom și va vrea – normal – să fie el însuși deschizătorul acestui drum spre mai departe… Îți dai seama?…

În sala de consiliu erau numai ei doi. Și liniștea în care se adânciseră începu să le strivească timpanele până la durere – era o liniște apăsătoare pe care niciunul din ei nu și-o dorise. Niciunul.

• Capitolul 5

Thorson Lee avea cute adânci desenate pe frunte; purta barbă și mustăți lungi; ochii negri, profunzi, se ascundeau cumva timizi în dosul lentilelor unor ochelari fumurii ce dădeau înfățișării robuste, dure, a astronomului o notă aparte de distincție intelectuală. De obicei vorbea calm, cu o voce baritonală plăcută; avea un fel de a se adresa colegilor care-l impunea numaidecât, deși niciodată nu uza de imperative. Era cunoscut și recunoscut ca unul dintre cei mai vechi conducători de expediții ce se aflau încă în linia activă – era un astronom desăvârșit și un militar fără cusur. Acum însă nu mai era tânăr; o anume moleșeală părea a-l stăpâni în tot ce făcea sau, poate, el însuși voia să apară în fața celorlalți într-o postură contemplativă, de detașare și distantă superioritate.

Privind în hârtiile pe care le tot răsfoia, ordonate pe masa lungă din sala de consiliu, Thorson Lee părea un om dinafara expediției, care căuta să se încredințeze că totul era în ordine, că misiunea lui se încheiase într-adevăr și că de-acum putea

pleca, lăsând totul pe seama celorlalți. Ședința fusese scurtă, fără nimic deosebit – generalul Fao U, care participase, se mulțumise doar să spună câteva generalități lipsite de importanță, să le ureze drum bun – iar acum, după ce Thorson Lee își spusese cuvântul, cu toții erau pregătiți să se ridice și să se retragă în cabinele lor, pentru odihnă. A doua zi, nava avea să-și ia zborul de pe Pământ pentru a reveni, dacă totul avea să decurgă normal, peste 320 de zile, adică peste aproape un an, timp în care legătura cu cei de-acasă avea să se mențină continuu prin intermediul cosmovideofonului.

— Cred că nu mai am nimic de adăugat, spuse în cele din urmă comandantul navei. De altfel, dacă va mai fi ceva, avem posibilitatea, în fiecare zi, la ora stabilită, să luăm contactul cu baza. În rest…

Maria interveni exact în momentul în care cu toții erau pe punctul de a se ridica.

— Nu știu dacă e reglementar sau nu, dar cred că e… omenește ca acum, în aceste momente, să ciocnim un pahar de șampanie. E un moment festiv… Nu credeți?

— Fără-ndoială, aprobă cu promptitudine Mellon. Mai ales că Maria pleacă în primul ei drum adevărat. În prima ei călătorie cosmică oficială…

Generalul înclină din cap zâmbind.

— Se acceptă, zise. Cu condiția ca sticla aceasta să vină din partea mea.

Cei cinci aplaudară propunerea.

•

— Nici n-am plecat încă, spuse Thorson Lee așezând paharul gol pe masă, și nu știu de ce am sentimentul că am lăsat de mult în urmă Pământul, că mă leagă atât de puține lucruri de Pământ… E o senzație ciudată pe care altădată o resimțeam abia după mai multe săptămâni de zbor…

— Eu, dimpotrivă, interveni Vișnevski. Parcă n-aș mai pleca. Prea multe fire mă leagă de Pământul ăsta, prea rămâne totul, sau aproape totul din ceea ce se poate numi viața mea, aici pe Pământ. De aceea mă desprind greu…

— Tu ai copiii, soția, familia… Pe câtă vreme, eu…

Generalul Fao U îl prinse de braț, cu afecțiune, pe comandant; erau cam de aceeași vârstă și între ei, se vedea limpede, exista o veche prietenie.

— De ce n-ai încercat să-ți refaci familia? De ce nu încerci acum?…

— Ce-ntrebare… Parcă n-ai ști… Acum e prea târziu, generale. E mult prea târziu din toate punctele de vedere.

Maria ținu să-l contrazică:

— Niciodată nu-i prea târziu. Eu, de pildă, la șaisprezece ani m-am îndrăgostit nebunește de cineva care era cu douăzeci de ani mai în vârstă decât mine și numai din vina lui nu ne-am căsătorit. Chiar și acum, dacă ar veni și mi-ar cere asta, n-aș ezita o clipă. Bătrânețea nu-i o piedică. Dragostea…

— Dar nu-i vorba nici de dragoste și nici de bătrânețe… Tu nu poți înțelege încă anumite lucruri și e bine nici să nu cauți a-nțelege… Când spun că e prea târziu să mă mai gândesc la șansa întemeierii unei alte, a unei noi familii, am în vedere o altfel de imposibilitate decât aceea pe care o ai tu.

— Dar pentru ea, pentru Maria, nu e prea târziu să se gândească la așa ceva? Ce părere ai, Thorson Lee? întrebă tăios Vișnevski, ațintindu-l cu privirea pe astronom.

— Nu-nțeleg, interveni Maria.

— Nici nu-i nevoie. Mă interesează ce-nțelege el.

Dintr-o dată fetei îi urcă sângele în obraji și, fără să se poată stăpâni, izbucni la fel de violent ca atunci în salonul hotelului *Nga.*

— Ce-nseamnă *subtilitățile* astea? Vorbiți odată limpede să-nțeleagă toată lumea dacă aveți ceva de spus. Ce-i cu chestia asta: tu nu-nțelegi, tu nici nu trebuie să-nțelegi!… Doar nu sunt redusă mintal și nici nu mai sunt de vârsta sugarilor! Fii bun, Vișnevski, și explică-te!

Pe nesimțite se crease o stare de tensiune între ei, nedorită de niciunul, mai ales în clipele acelea ce trebuiau să fie festive. Victor interveni în discuție căutând s-o tempereze, mustrându-l din priviri pe geolog.

— Are dreptate Maria. Avem timp suficient de-acum înainte, aproape un an, cât vom fi împreună, să ne lămurim toate nelămuririle. N-are rost să ne certăm acum, insinuând cine știe ce nimicuri. Vom vedea noi în alte împrejurări dacă Thorson Lee are sau nu dreptate să se teamă că acum e prea târziu pentru planuri de viitor. Viitorul nostru este deocamdată această expediție. Un viitor apropiat, nu-i așa, astronomule?, un

viitor care depinde în mare măsură de felul cum vom ști noi să-l acceptăm sau să-l respingem.

Thorson Lee îl privi lung pe Victor, bănuitor; pe frunte i se adunaseră broboane de transpirație, și pentru o clipă Victor sesiză că degetele mâinii comandantului său, în căutarea batistei, tremurară abia stăpânit. Atât îi fu de ajuns să-nțeleagă că Thorson Lee era la fel de îngrijorat, ba poate chiar mai mult decât el, de misiunea pe care trebuiau s-o îndeplinească. Și Victor hotărî să nu discute cu el nimic niciodată în legătură cu aceasta. Taina trebuia păstrată, dacă exista – și exista deci – trebuia păstrată până la capăt, ca un veritabil consemn.

•

Retras în cabina sa, Victor încerca zadarnic să-și găsească o ocupație anume. O vreme citise, dar își dăduse curând seama că deși parcursese câteva zeci de pagini, nu reținuse nimic, nu înțelesese nimic; atunci vru să noteze în jurnalul pe care, în virtutea obișnuinței, își propusese să-l întrețină cu conștiinciozitate, notându-și zilnic impresiile, întâmplările prin care trecea, faptele celor din jur, dar renunță nu după multă vreme căci nu-și putea aduna gândurile, nu știa exact ce să scrie, cum să înceapă – și lăsă totul pentru mai târziu; în sfârșit, după ce mai făcu alte câteva tentative de a-și cheltui util timpul până la ora culcării, privirea îi căzu pe ecranul videofonului și dintr-o dată își aduse aminte că trebuia să-i cheme pe ai săi, că probabil cei de acasă se și așteptau să audă apelul, că niciodată nu plecase la drum lung fără să stea de vorbă, câteva minute măcar, cu părinții săi, de la distanță, se-nțelege, căci de-acum nimănui nu-i mai era îngăduit să se apropie de navă, necum să intre ori să iasă din ea. Numărătoarea inversă, pentru lansare, începuse.

•

Ecranul videofonului imprima imaginilor o anume strălucire metalică, astfel încât culorile apăreau oarecum ireale, false chiar, prin violența contrastelor realizate, uneori stranii. Pe Victor îl iritau aceste efecte, mai ales atunci când era vorba de oameni apropiați, de cei dragi.

— Spune-mi, îl întrerupse la un moment dat pe tatăl său, întrebând fără nicio legătură cu discuția de până atunci, altfel destul de banală și de convențională. Dumneata mă vezi tot atât de irizat în roz-bonbon cum te văd eu?…

Bătrânul arhitect surâse o clipă, apoi răspunse:

— Eu te văd bine, chiar dacă tu te fandosești acolo…

— Nu, serios, tată…

— Foarte serios. Fondul ăsta de zurbagiu te-a salvat pe tine de la multe.

— De la multe rele?

— Ascultă, Victor, am să-ți spun ceva; nu știu de ce îmi vine să-ți spun acum, dar, în sfârșit… De fiecare dată când ai plecat m-am temut pentru tine, și de fiecare dată mi-am zis că n-are ce să ți se-ntâmple, și nu m-am arătat nicicând neliniștit. Și știi de ce?… Pentru că de fiecare dată, înainte de plecare, în loc de cuvinte patetice, de sentimentalisme și așa mai departe, tu spuneai câte-o prostie ca asta de acum, cu imaginile videofonului. Asta mă liniștea: adică tu erai tot tu, angajat teribil în tot ce faci și totuși neluând nimic în tragic.

— Tată…

— Asta mi-a plăcut la tine întotdeauna cel mai mult. Adică n-ai lăsat niciodată să se vadă că acolo, în sufletul tău, te frământi cumplit, și ai luat de fiecare dată aerul indiferent al unui cinic, al unui tip teribil… Ăsta cred că e blindajul tău și…

— … Și știi ceva, tată? Hai să lăsăm filosofia pentru la-ntoarcere. Până atunci am să reflectez la ce zici dumneata și o să facem o conversație… Vrei?…

— Du-te liniștit și să te-ntorci cu bine.

— Hai, tată, ce naiba, suntem bărbați! Mă duc, mă-ntorc… Un an – ce? – mare lucru… Cheam-o și pe mama. Vreau să fim toți trei împreună, cum poate fi acest împreună…

Mama lui era acolo, alături. Nu se putea desprinde de imaginea lui Victor, așa cum le apărea și lor, puțin falsă prin strălucirea culorilor, ușor străină. Își șterse discret lacrimile din colțurile ochilor, cu un gest pe care fiul îl știa de mult, și zâmbind cu afecțiunea ei dintotdeauna îi făcu semn cu mâna, de adio.

— Du-te liniștit. Du-te… Acasă totu-i în ordine. Vezi-ți tu de ale tale, și n-ai nicio grijă în rest.

În rest… Nu exista niciun rest. Se zbura de sute și sute de ani; se pleca în cosmos de multă vreme, cu dezinvoltura cu care păsările se abandonează văzduhului; Victor însuși plecase de-atâtea ori spre necuprins și tot de atâtea ori se întorsese acasă – erau în firea lucrurilor aceste plecări, și totuși, de fiecare

dată, lacrimile erau inevitabile. Poate pentru acel *necunoscut* care se interpunea între ei, de la despărțire și până la revedere, un necunoscut timp și spațiu în care surprizele, de toate felurile, nu erau excluse. Nu erau excluse nici posibilele accidente, sau nu accidente dar… Într-un an se puteau întâmpla atâtea lucruri…

— Du-te, dragul mamei, și fă-ți datoria.

Bătrânul arhitect o cuprinse pe după umeri și-o strânse cu dragoste alături. În fața lor, Victor abia își putea stăpâni emoția. Pleca; pleca la fel ca în atâtea alte rânduri, și totuși… Era o altă plecare, o altă despărțire, o altă înstrăinare.

Duse degetele la buze, așa cum făcea de fiecare dată când, copil, pleca de-acasă; așeză pe vârful lor un sărut și suflă apoi asupră-i pentru a-i da dezlegarea de zbor spre casă, spre ai săi.

— Vă sărut de multe ori, spuse. Și adăugă imediat: Când mă-ntorc, rămân acasă, fără nicio discuție, să cultivăm împreună flori. E timpul să mai stăm și împreună.

În cabină i se păru insuportabil. Închisese aparatul, și liniștea îl apăsa acum și făcea să-i țiuie urechile. Se ridică brusc și ieși. O clipă rămase nehotărât, apoi intră la Vișnevski. Deschise ușa, dar nu apucă să facă niciun pas mai departe. Vișnevski, cu spatele spre intrare, le vorbea alor săi, în fața ecranului videofonului, dându-le indicații de comportament pe timpul cât avea să lipsească. Toți ai familiei îl urmăreau atenți, îmbrățișați strâns unul în altul, ca să poată fi cuprinși în cadranul ecranului videofonului, și Vișnevski nici nu remarcă deschiderea și închiderea la loc a ușii, în spatele său. Victor se retrase.

Urcă grăbit scara spiralată până la treapta imediat superioară, acolo unde erau cabinele lui Mellon și a Mariei, și iarăși ezită. Încercă mai întâi ușa pe care profesorul, pedant, își fixase, inutil acum, cartea de vizită. Citi, zâmbind:

Prof. Univ. PIERRE MELLON
astrofizician

Ușa era însă încuiată. Probabil lipsea. „O fi dincoace?” își zise Victor și ciocăni ușor în ușa cabinei în care se instalase Maria.

— Intră! auzi de dinăuntru vocea acesteia.

Victor deschise, cumva timid, și privi strecurat înăuntru. Cei doi, așezați alături la masa de lucru, răsfoiau reviste, sau cărți, sau planșe colorate, într-o vădită stare de deconectare.

— Intră, ești binevenit, insistă Maria, dar el se hotărât brusc să renunțe.

— Scuzați, îl caut pe Lee…

— O clipă doar…

— Nu, nu. Altă dată, cu plăcere…

Din câțiva pași urcă treptele până în capsula navei, unde Thorson Lee, instalat În fotoliul din fața tabloului de comandă, privea prin vizorul larg al bordului spre cer. Era noapte.

— Ai și venit? întrebă acesta fără să întoarcă spre el capul.

Victor nu răspunse. Înțelese că Thorson Lee îl aștepta, că în orice caz se aștepta ca el să vină atunci și acolo, așa încât se apropie fără grabă și se așeză la locul său, al pilotului, alături de comandant. Privi prin ochiul translucid al vizorului dreptunghiular, nu mare, dar suficient pentru ca prin el să poată fi cuprinsă, în perspectivă, o largă fâșie de cer, și contemplă o vreme stelele îndepărtate, luminile acelea misterioase venind dintr-un necuprins al lumilor încă necunoscute, încă necercetate. Într-un târziu spuse, aparent fără nicio legătură cu întrebarea lui Thorson Lee:

— Într-o bună zi, cineva o să zboare într-acolo… Din păcate, nu vom fi noi aceia… Din păcate…

Comandantul rămase țeapăn în atitudinea sa de până atunci, de parcă nici n-ar fi auzit cuvintele pilotului. Privea cerul, lăsând impresia că-și concentrează atenția asupra unui punct anume, că voia să găsească ceva acolo, să deslușească ceva anume…

Când deasupra orizontului se ridică satelitul Roșu al Pământului, Thorson Lee tresări amintindu-și unde se afla și, aproape cu brutalitate, îi întinse pilotului harta pe care o ținea în mână.

— Poftim, spuse. Aici sunt notate toate gândurile mele privind felul cum vom parcurge traseul. Citește-le. Vreau să-ți aud părerea.

Victor luă harta, dar n-o privi numaidecât.

— Aș putea avea vreo obiecție? întrebă pe un ton plat, fără culoare.

— Evident.

— Corecții?

— Dacă e cazul.

Și după câteva minute, în care cei doi continuară să privească cerul, Victor adăugă:

— Ai stabilit totul împreună cu Fao U?

— Până în cele mai mici detalii.

— Atunci poți s-o păstrezi, îi restitui Victor harta, fără s-o fi privit. Am să mă conformez întocmai programului. Părerea mea n-are nicio importanță.

Thorson Lee se ridică din fotoliu și se mută la masă. Își fixă privirile asupra hărții mari, a cerului, pe care erau, de asemenea, însemnate punctele principale ale expediției lor. Era aceeași hartă, la o scară mult mărită. O netezi cu palma, ca într-o mângâiere, după care îi ceru lui Victor să se apropie.

— Să discutăm aici.

Victor înaintă nehotărât, apoi luând creionul roșu ce se afla pe marginea mesei, notă cu *X* punctul în care drumul atingea Zona Neagră.

— Mai bine să discutăm când vom ajunge aici. Vrei?

Thorson Lee ridică privirile spre el, întrebându-l tăios:

— Crezi că nu vom putea străbate Zona Neagră?

— Sunt convins că va trebui s-o ocolim… Și tu știi la fel de bine lucrul acesta. Mărturie stă harta…

— Nu te-ai uitat la ea! De unde știi ce scrie acolo?

— Știu că este așa… Știe și Vișnevski…

Comandantul tresări uimit. Se stăpâni însă și întrebă cu un calm prefăcut:

— Maria știe?

— Nu. Poate Mellon… Dar el n-are nicio putere de…

— Voi aveți? izbucni Thorson Lee. Voi puteți schimba ceva? Răspunde?

— Cine ți-a spus că vrem să schimbăm ceva!? Un lucru odată hotărât, rămâne așa… Ți-ai ales singur destinul. Noi te-am urmat fără nicio vorbă… Acum, să nu cumva să ne răstălmăcești… Cred că mă-nțelegi. Nu-i așa?…

Thorson Lee își îndreptă ținuta și ridică fruntea cu mândrie. Câteva clipe se priviră drept în ochi, bărbătește, apoi comandantul conchise brusc:

— Pe nava aceasta eu sunt comandantul și nimeni nu-mi va călca dispozițiile până la întoarcere! Pentru toate răspund numai eu. Pentru tot ce se-ntâmplă cu noi toți… E limpede?

— Cum nu se poate mai limpede, spuse Victor, apoi făcu un pas în retragere. Pot să plec?

— Ești liber. Peste trei ore ne întâlnim cu toții aici, pentru începerea pregătirilor de lansare.

Peste trei ore…

• Capitolul 6

Desprinderea de sol a fost lină, aproape imperceptibilă.

Câteva clipe nava a vibrat încordată – propulsoarele, vuind asurzitor, expurjau jeturi de foc alb, ca o corolă înspăimântătoare. Câteva clipe numai, apoi totul s-a liniștit – nava s-a înălțat la sute de metri deasupra solului; reactoarele fotonice au intrat în funcțiune și înaintarea, mereu accelerată în limitele stratosferei, a devenit lină și silențioasă. De jos, de pe platforma de lansare, cei câțiva oficiali, veniți să supravegheze și să asiste acest moment al plecării, urmăriră o vreme, cu ochiul liber, deplasarea în văzduh a echipajului de pe *Titanus* – acesta era numele sub care fusese înscris în nomenclatorul intergalactic noul vehicul spațial de tip BOW, condus de Thorson Lee. Când punctul de argint al navei se topi în albastrul mat al cerului, asistența se retrase, cumva grăbită.

Cei cinci, crispați încă, stăteau în fotoliile cabinei de comandă. Privirile lor scrutau depărtarea întunecată a cosmosului, într-o tentativă zadarnică, aproape oarbă, de a putea desluși ceva, altceva decât strălucirea din ce în ce mai înghețată a stelelor care păreau acum ireal de apropiate traiectoriei lor, cumva tovarășe de drum, vecine imediate.

În urmă, Pământul rămânea din ce în ce mai mic, până când, învăluit într-o difuză ceață sinilie, globul dispăru confundându-se cu întunericul necuprinsului din jur. Călătoria începuse…

Din când în când, puncte luminoase traversau ecranul vizorului, grăbite să-și urmeze propriul destin. Erau meteoriți ori comete venind de nicăieri și mergând aiurea prin spații – fără cenzură: erau nave interastrale ale căror drumuri se înscriau cu rigoare pe traiectorii sigure, spre ținte știute și

dragi… Diferențierea o făceau fără dificultate aparatele de bord; pilotul-robot veghea. Veghea și Victor alături de Thorson Lee, și Maria, și Mellon, și Vișnevski. Erau primele ore ale călătoriei, și fiecare din cei cinci membri ai echipajului se simțea răspunzător de debutul cosmic al navei și, evident, al lor: toți cinci împreună… alături… egali… Drumul spre Pământul cel nou începuse…

• PARTEA A DOUA •

CAPTIVITATEA

• Capitolul 1

Călătoreau de patruzeci și două de zile. În jur, noaptea cosmică, fără margini, le învăluia halucinant ființa ca o apă neverosimil rarefiată prin care, din loc în loc, lumini fluide apăreau de aiurea, orbindu-le pentru puțină vreme privirea. Erau sorii unor alte lumi depărtate prin care sau pe lângă care trecerea lor, ca o cădere neostenită în golul imens al cerului, părea acum o simplă alunecare spre infinit. Totul era supus aici unei înspăimântătoare legi a tăcerii, unei aparente terori a nemișcării, ca într-un timp amorf, ca într-un spațiu vidat, în care viața se confundă cu moartea, în care materia nu cunoaște început sau sfârșit, în care nimeni și nimic nu poate depăși condiția absolută a rațiunii sale de existență în sine. Aici, în perspectiva infinitului, omul însuși dobândea dimensiuni noi, nemaiștiute.

Călătoria se apropia de finalul primei sale etape. În a patruzeci și treia zi de zbor trebuiau să ajungă la Stația-pilot I.B.N., pe ale cărei uriașe platforme aveau să rămână, într-un popas activ de șaizeci și opt de ore, adică de trei zile încheiate, pentru ca nava să poată fi supusă unei exigente testări tehnice înaintea continuării drumului. În tot acest timp, cei cinci membri ai echipajului erau eliberați de însărcinările firești de la bord, putând să-și organizeze în voie un program de destindere și de odihnă.

— O să mă arunc în bazinul de înot și n-am să ies de-acolo până când n-o să simt că mă apucă leșinul, spuse Vișnevski cu o oarecare nerăbdare în glas. Simt că m-am anchilozat de tot în cabina asta în care abia dacă poți face câțiva pași ca lumea. Tu nu ai această senzație?

— Eu îmi respect programul zilnic de gimnastică, așa că mă simt într-o formă excelentă, răspunse Victor, fără a-și lua însă

ochii de pe cadranul cosmoradarului, care continua să rămână mat, în ciuda faptului că după toate calculele hărții Stația-pilot ar fi trebuit deja să apară în zare.

— Ei, lasă c-am să văd eu ce-ți poate pielea. Ești invitatul meu la o partidă de… Sau, nu. Mai bine alege-ți singur *armele.* Victoria mea va fi cu atât mai prețioasă.

— Regret, dar nu concurez cu tine.

— Nu concurezi cu *mine*?

— Cu tine, cu altul… Nu fac niciun fel de întrecere. Am eu alte…

Victor căuta precipitat pe scala infrasunetelor lungimea de emisie a Stației-pilot, fără s-o poată identifica. Zgomote parazite bruiau postul, și din tot vacarmul acela de șuierături stridente nu se putea desluși nimic elocvent.

— Alte ce? întrebă Vișnevski.

— Bătrâne, lasă prostiile. Aici e ceva în neregulă, și tu bați întruna câmpii…

Vișnevski ridică ochii mirați.

Erau un soi de paraziți neobișnuiți pentru poziția lor cosmică; erau paraziți tipici emisiunilor de pe Pământ, inexplicabili acolo, la o atât de mare distanță de baza terestră, și totuși… Lansă din nou apelul către Stația-pilot I.B.N., după codul stabilit în regulamentele zborurilor intergalactice, și așteptă. Monitorul însă nu confirmă receptarea apelului. Să se fi aflat încă la o distanță mai mare decât cea a bătăii lungimilor de undă pe 6 MKH în infrasunete?… Ori poate deviaseră de la itinerar și Stația nu se mai afla pe direcția lor de înaintare?!…

Victor îl privi îngrijorat pe vechiul său prieten, care se afla alături la pupitrul de comandă, și spuse, într-un soi de recapitulare, ca pentru sine:

— De mai bine de trei ore ar fi trebuit să intrăm în legătură cu ei… Și cam tot de atâta vreme Stația ar fi trebuit să apară pe ecranul cosmoradarului… Creierul-pilot al navei nu semnalează niciun fel de defecțiune la bord… Ce să însemne toate acestea?

Vișnevski deveni dintr-o dată calm; cu o undă de maliție în glas dădu următoarea replică:

— Poate Thorson Lee să ne dezlege misterul. Pe el l-ai întrebat?

Thorson Lee n-avea nici el cum să „dezlege misterul”. Verifică încă o dată aparatura de bord, pentru a constata că

totul funcționa în perfectă ordine; revăzu calculele traseului și se încredință, odată mai mult, că nu intervenise nicio abatere, cât de neînsemnată, de la program. Atunci?…

Fiind o situație de excepție, hotărî să cheme din nou Pământul, peste ordinea programului fixat pentru controlul zilnic. Apelurile rămâneau însă mereu surde. Același bruiaj făcea imposibilă luarea legăturii cu Baza terestră. Ecranul cosmovideofonului rămânea pustiu, fără viață, iar fișa de control a monitorului pentru emisiunile în infrasunete reclama impasibilă nereceptarea la Bază a apelurilor lor repetate.

Cei cinci se priviră tăcuți, cuprinși de o nemărturisită spaimă, în timp ce nava își continua drumul în cosmos cu aceeași constantă, fantastică viteză, nemaiatinsă de niciun alt echipaj desprins vreodată de pe Pământ.

•

Așezați la locurile lor, în fotoliile din cabina de comandă, cei cinci membri ai echipajului priveau concentrați înainte, prin cadranul cristalin al vizorului, spre infinitul opac în care nava continua să cadă cu o viteză halucinantă. Totuși, bezna din jur, în care nu se găsea niciun posibil reper, lăsa impresia unei implacabile staționări, a unei încremeniri ucigătoare în vidul interastral, și numai aparatele de bord, într-o perfectă funcționare, indicau deplasarea neabătută a navei pe itinerarul calculat și stabilit cu minuțiozitate. Legăturile cu lumea din jur erau tăiate, deși nimic nu atesta vreo defecțiune tehnică a navei, ori o eventuală neînscriere a ei în programul de zbor, de altfel comandat cibernetic; senzația de izolare totală era copleșitoare. Care avea să fie soluția de ieșire din impas, pe care comandantul urma s-o găsească? Ce atitudine trebuiau ei înșiși să adopte?…

Într-un târziu, Victor întinse mâna, decis, spre cutia sigilată a manetei de decuplare a propulsoarelor. Nu apucă să atingă însă capacul luminos al acesteia, că Thorson Lee interveni cu brutalitate.

— Ce vrei să faci?! Cine ți-a ordonat asta?

Pilotul rămase o clipă descumpănit, cu mâna întinsă înainte, într-un gest ce putea părea caraghios prin întreruperea lui la jumătate, dar își reveni numaidecât și replică sever comandantului:

— Sunt pilotul navei, și în această calitate am datoria să acționez în așa fel încât să duc echipajul la țintă.

— Să-l duci, nu să-l oprești.

— Și să-l opresc atunci când nu mai am certitudinea că-l duc pe drumul cel bun.

Thorson Lee își smuci cu un gest brutal ochelarii de pe nas. Ochii negri, pătrunzători, sclipiră tăios în lumina metalică a cabinei și buzele i se subțiară crunt sub arcul mustăților cărunte.

— Pe nava aceasta nimeni nu face nimic de capul lui! Eu răspund de totul. Eu comand… Eu dau dispoziții!… Ai înțeles?

— Am înțeles; nici nu-i prea greu, de altfel… Ce nu pricep, să știi, este de ce nu iei o decizie, de ce nu dai nicio dispoziție?… Ce trebuie să facem, comandante? Să mergem înainte? Prea bine, dar de ce? Și până când? Să continuăm așa, fără nicio legătură cu Baza? Cu Stația?… Cu nimeni în jur?!… Nu crezi că am dreptate să acționez eu, dacă tu… ești depășit de situație?

Fără să-l privească, Thorson Lee spuse calm, incredibil de calm:

— Mergem înainte… Orice s-ar întâmpla. N-avem dreptul să ne oprim… Mergem înainte, mereu înainte, atâta vreme cât aparatele noastre funcționează normal și ne confirmă că suntem pe coordonate bune de zbor… Ai încredere în mine, Victor. Trebuie să ai, altfel… Așadar, cu orice preț, înainte!…

•

Când în partea de sus a ecranului-vizor apăru lumina aceea purpurie, mai întâi ca o părere, apoi ca un punct tremurat în neant, cei cinci cosmonauți avură o violentă strângere de inimă; emoția îi copleși tăioasă. Lumina însă creștea din ce în ce mai mult, apropiindu-se tot mai repede și stăruitor în mijlocul dreptunghiului cristalin de la care acum niciunul nu mai putea să-și desprindă privirile. Erau fără-ndoială luminile Stației intergalactice, de care se apropiau vertiginos. Erau salvați. Se aflau la numai câteva ore de zbor și…

Thorson Lee acționă butoanele cosmoradarului. Zadarnic. Ecranul rămase în continuare opac; răsuci precipitat celelalte butoane, ale dispozitivului de radio, recepție-emisie; pe infrasunete, bruiajul continua cu aceeași insistență. Și o nouă întrebare luă naștere: ce putea fi?

— M-am gândit mult la ceea ce se-ntâmplă, spuse Mellon, cumva jenat de intervenția sa. Cred că am găsit o explicație.

Cu toții întoarseră privirile spre el. De când se aflau în derută, profesorul nu scosese niciun cuvânt; stătuse tot timpul în scaunul său și privise atent panoul de comandă. Retras astfel, părea cel mai lucid dintre ei la ora aceea, cel mai calm și mai obiectiv cu putință.

— Ce explicații ai găsit? se interesă comandantul.

— Nu poate exista decât una singură, spuse Mellon, aceea că Stația-pilot e pustie, că pe ea nu se mai află nimeni, că totul e mort acolo, și în consecință…

— Fii serios! îi replică Victor. Ce crezi că s-a-ntâmplat cu oamenii ăia? S-au sinucis? Au fost victimele unei invazii străine? Au plecat aiurea-n cosmos?

— Nu vorbi așa, Victor, interveni prompt Maria. E o ipoteză pe care și eu sunt dispusă s-o împărtășesc. Până nu știm ce s-a întâmplat acolo…

Victor zâmbi.

— De ce crezi neapărat că acolo s-a-ntâmplat ceva și nu *aici*?

— Aici, unde? Totul e în perfectă stare de funcționare, reveni Mellon. Pe câtă vreme acolo… Dacă am intrat în sfera de acțiune cosmică a Stației și nu am izbutit să luăm legătura cu ea… Asta explică totul.

Comandantul schimbă o privire scurtă cu pilotul navei, care continua să zâmbească amuzat; s-ar fi putut ca ipoteza lui Mellon să aibă un oarecare temei, totuși nu putea accepta ideea unei Stații cosmice pustiite. Era ceva ce părea oricum neverosimil, incredibil…

— Ai vreo explicație mai bună? întrebă Thorson Lee. De ce zâmbești?

— N-am nicio altă explicație mai bună, deocamdată. Când vom ajunge pe platforma Stației, vom vedea. Până atunci, însă, vă atrag atenția asupra unui amănunt care v-a scăpat, desigur. Stația nu poate fi pustie, chiar dacă acceptăm că lucrătorii ei nu mai pot acționa. Asta mi-o dovedește prezența celor două aparate care ne urmăresc de o bună bucată de vreme. Le-ați observat? Nu?… Sunteți minunați… Să știi, „căpitane”, că aș prefera o discuție cu ei aici, în neant, decât acolo, pe pistele Stației. De aceea voiam să opresc nava… Și, după o pauză de

câteva secunde, adăugă: Tu știi prea bine ce înseamnă o asemenea întâlnire. Nu-i așa?…

Privirile celor cinci se îndreptară brusc spre ecranul retrovizor pe care până atunci îl neglijaseră cu desăvârșire, preocupați de ce se întâmpla în fața, nu în spatele lor, și deodată sângele le îngheță în vene. Două umbre sferice îi urmau, păstrând o distanță constantă, menținându-se de-o parte și de alta a navei ca într-o severă gardare, deocamdată pasivă, dar cu atât mai neliniștitoare.

— Curios, comentă Mellon, primul care își reveni din uimire. Am fost încredințați că vom zbura cu o viteză cu care încă nu s-a mai zburat în cosmos. Or, dacă ăștia ne țin atât de bine urma…

— De unde știi că sunt *ăștia*? întrebă Maria. Poate nu sunt neapărat urmăritori.

Vișnevski îi făcu semn să nu mai continue. Maria tăcu stânjenită, și o vreme nimeni nu mai spuse nimic.

Cele două umbre erau aproape, chiar foarte aproape, totuși nu se putea distinge nimic semnificativ în profilul lor, nicio lumină, niciun detaliu…

— Ciudat, spuse Victor ca pentru sine. Nu aparțin nici uneia din planetele Federației noastre… La asta mă așteptam ceva mai târziu, în zona Centauri, *unde noi n-am înregistrat niciun incident.* Ce părere ai, căpitane?

Thorson Lee era crispat; se vedea limpede că prezența celor două umbre îl derutase, deși nu părea chiar atât de surprins. Se așteptase cumva la o asemenea întâlnire – căci nu încăpea vreo îndoială, erau nave pilotate și nicidecum fenomene de falsă optică în cosmos. Veniseră totuși prea devreme sau își închipuise cu totul altfel acest moment al întâlnirii?…

— Sunt de părere, răspunse el sec, să nu intrăm în contact cu acești urmăritori, nici acum și nici mai târziu, oricând ar fi acest mai târziu. Misiunea noastră este alta și noi trebuie să ne respectăm programul de lucru!… Da, da, așa vom face.

Victor zâmbi copilărește. Îi mai despărțea de Stația-pilot o distanță infimă, pe care aveau s-o parcurgă în numai câteva ore. Era convins că apropierea lor fusese semnalată de I.B.N., și un calm ciudat puse stăpânire pe el. Decuplă sistemul de coordonare al pilotului-robot și prelua asupra sa întreaga operație de înscriere pe traseul orbital în jurul Stației, pentru a

se putea plasa corect pe pistele de stop ale platformelor. Totul trebuia să fie executat acum, în acest caz de forță majoră, fără contactul obișnuit cu dispeceratul, și riscul nu era deloc neglijabil.
Când execută prima manevră, deviind nava cu trei grade spre dreapta, pentru a se înscrie corect pe traiectoria orbitală a Stației, constată cu satisfacție că sferele urmăritoare nu se mai angajează pe aceeași direcție. Trecură mult pe deasupra, una lângă cealaltă, mărindu-și neverosimil viteza, până când dispărură, de parcă nici n-ar fi existat, în bezna depărtării. În aceeași clipă, ecranul cosmoradarului se limpezi și semnalele lui putură fi citite în deplină claritate; legătura prin radio cu Stația se făcu și ea instantaneu, spre bucuria generală, și Thorson Lee intră în contact cu cei de pe I.B.N., fără niciun fel de dificultate.

• Capitolul 2

Sub cupolele cristaline ale platformelor uriașului carusel cosmic care era Stația-pilot I.B.N. se putea respira în voie, fără costum de protecție. Atmosfera era plăcută – aerul răcoritor mirosea a proaspăt, a eucalipt – și, din loc în loc, suprafețe apreciabile de gazon verde îți dădeau senzația că te aflai într-un parc, ordonat până la enervare, de undeva de pe bătrânul continent al Europei. Cei ce lucrau acolo izbutiseră din plin să realizeze iluzia unei oaze terestre în plin deșert cosmic.
Comandantul Stației era un om de o vârstă incertă. Pe vremuri, fusese șeful Stației a cincea de experimentări balistice de pe Pământ, dar moartea stupidă, într-un accident, a soției, pe care o iubise nespus, îl determinase să se izoleze acolo, departe de lume, alături de cei câțiva tehnicieni; niciunul nu se legase sufletește în timp nici de el și nici de Stație, rămânând acolo doar câțiva ani, după care se transferau aiurea, astfel încât singurătatea comandantului părea desăvârșită – fără prieteni adevărați, fără nimeni apropiat, statornic în preajmă. Thorson Lee îl recunoscuse din primul moment, dar asta nu-l bucurase. Răceala și felul distant al celui ce se autoizolase în cosmos impuneau o anumită reținere și neîncredere.

Imediat după coborârea din navă, Thorson Lee și Victor fuseseră conduși în corpul central al Stației-pilot, acolo unde se afla punctul de comandă. Fuseseră tratați nu fără oarecare circumspecție și insinuare supărătoare.

— Ascultă, colega, ripostase în cele din urmă Thorson Lee, ne bănuiești degeaba, naiba știe de ce, când, la drept vorbind, noi ar trebui să fim cei indignați. În jurul nostru se plimbă, fără să se sinchisească, nave necunoscute, despre care spui că habar n-ai! Apoi, vezi?! Dumneata ce păzești? De ce ești pus aici, să prezinți numai onorurile?

Comandantul stației miji ochii, încruntându-se. Riposta oaspetelui i se păru prea dură și, ridicându-se de la masă cu un soi de zvâcnet în mișcări, păru că vrea să se arunce cu pumnii asupra celui ce-l înfruntase. Dar fusese numai o părere. Se apropie, masiv și greoi, până la un pas în fața lui Thorson Lee, și, cu o voce scăzută, evident reținută, vorbi:

— Aici nu ai ce să păzești. În jur e cerul liber, al tuturora și al nimănui. Vin unii și pleacă, vin alții și pleacă, eu rămân pe loc… Pe cine să păzesc, de cine?… Spui că v-au urmărit două nave de o construcție aparte. Habar n-am. Aparatele mele nu le-au semnalat. Înseamnă că ele nu există. Pentru mine nu există. Și nici pentru voi, atâta timp cât sunteți aici. După aceea? Vezi, de asta nu pot răspunde. În jur e necuprinsul și nu pot să-l controlez. Și chiar dacă *aș* putea, n-aș face-o. Asta e înțelepciunea existenței în cosmos. Mă mir că tu n-o cunoști, doar ai călătorit, nu glumă. Aici nu trebuie să fie unul mai puternic decât celălalt. Aici trebuie să fim cu toții egali. Înțelegi?… În acest caz, pe cine să păzesc, de cine?

Thorson Lee se încăpățână să insiste:

— Ai spus că atâta vreme cât ne aflăm aici suntem în siguranță. Asta înseamnă că știi de existența lor și mai ales știi că aici nu vor veni. Cine sunt, totuși, acești necunoscuți?

Comandantul Stației rămase în aceeași atitudine pasivă; nimic pe fața lui nu trăda că întrebarea celuilalt l-ar fi putut stânjeni sau, chiar mai mult, că ar fi putut să-l jignească, întrucât conținea în fond o acuzație subtilă împotriva lui. Clipi numai din ochi, ca de o oboseală fără margini și răspunse liniștit:

— Aici n-au venit niciodată. Mi-au mai vorbit și alții de sferele acestea de origine necunoscută, întâlnite pe-aproape,

dar la Stație n-au venit și nici nu au fost înregistrate vreodată de aparatele detectoare. În câteva rânduri, am plecat eu însumi cu racheta până departe în jur, dar n-am văzut nimic. Pe mine nu m-a urmărit nimeni... Poate pe nimeni nu interesează persoana mea, viața mea... Cui aș putea fi eu de folos și cu ce? ... Sunt un ins oarecare izolat aici, și nimic mai mult... E o explicație care îți convine?

— E o explicație, dar nu-mi convine.

Victor dădu din mână a lehamite și-i făcu semn lui Thorson Lee să nu mai continue. Era inutil. Bătrânul ori se ramolise, și acum făcea pe filosoful, ori juca teatru, și în cazul acesta n-avea niciun rost să se ambaleze în jocul lui. Tot nu puteau obține nimic.

— Un lucru e limpede, conchise pilotul. Dumneata nu ne poți fi de niciun folos în dezlegarea acestui mister al navelor care ne-au urmărit. Fii bun și ajută-ne să plecăm de aici în timp util și cu toată aparatura de bord în perfectă stare de funcționare. Asta o poți face?

— Sunt obligat să o fac. Și de altfel o fac cu plăcere. E meseria mea.

•

Ceva mai târziu, rămânând singuri, Thorson Lee îl dojeni pe Victor pentru această atitudine.

— De ce n-ai vrut să insistăm? Omul acesta nu se poate să nu știe ceva.

— Tocmai de aceea n-am insistat. Dacă știe ceva, iar acel ceva nu face parte din ceea ce poate el să ne spună, fii sigur că nu ne va da niciun fel de relații utile. Iar dacă e să spună cuiva ceva, o va face fără martori.

— Adică?

— Adică ori numai ție, ori numai mie. Ori, poate nici ție, nici mie, ci Mariei sau profesorului Mellon. Sau – de ce nu? – nimănui. Nu crezi că am dreptate?

Astronomul se opri din mers și-l măsură cu priviri aspre pe Victor. Era iritat și nemulțumit de rezultatele întrevederii cu comandantul Stației, iar acum vorbele camaradului său îl derutau.

— Crezi într-adevăr că este ceva necurat în toată expediția asta a noastră?

— Necurat? fu rândul lui Victor să se mire. N-am spus asta niciodată.

— Dar ai gândit-o.

— Te deranjează că gândesc astfel? Fii liniștit, n-am să te inoportunez cu nimic în îndeplinirea misiunii tale. Dimpotrivă, pe cât îmi stă în putință te ajut. Nu-ți dai seama?

Thorson Lee îl prinse scurt de reverul hainei pe Victor și-l trase spre el crispat.

— Tu mă bănuiești de ceva? întrebă șuierat.

— Fii serios. Nu te bănuiesc de nimic. Și, cu un gest degajat dar ferm, se desprinse din strânsoarea celuilalt.

— Ba nu. Bănuiești că eu aș cunoaște scopul tăinuit al călătoriei noastre, dacă există cumva un asemenea scop. Adevărat? Te înșeli însă, amice. Nu știu nimic mai mult decât știi tu. Și nici eu nu cred, dacă vrei să știi adevărul, în existența planetei aceleia pe care o căutăm. Mai degrabă cred în existența indivizilor acestora care ne-au urmărit. Și mai vrei să-ți spun ceva? Cred că suntem o momeală.

Victor zâmbi pornind mai departe pe aleea ce ducea spre baza de recreere a Stației.

— Ești surescitat, Lee, spuse el încercând să devieze discuția. Ce fel de momeală putem fi noi? Hai mai bine să facem o baie. Ne așteaptă ceilalți…

— Fii atent! îl reținu astronomul. În spațiu nu suntem numai noi. Asta s-a dovedit de mult. Avem în prezent legături cu alte șapte planete pe care există activitate umană și ne înțelegem foarte bine cu toți acești membri ai cosmosului. Știi pentru ce? Pentru că noi suntem mult mai avansați decât ei, dar suntem niște ființe pașnice. Noi nu le vrem niciun rău, iar ei n-au cum să ni-l provoace. Sau n-au cum să ni-l provoace… deocamdată. Înțelegi?… Dar în universul acesta mare mai există, fii sigur, încă șapte sau de șapte ori șapte planete pe care mai trăiesc oameni, sau, mă rog, ființe superioare; pe unele dintre acestea, fără îndoială, viața este mult mai evoluată decât cea pe care o trăim noi. Ne sunt deci superiori… sunt mai avansați… Sunt sigur că unii dintre aceștia sunt cei ce ne dau târcoale. Ne studiază să vadă ce fel de ființe suntem și ce ne poate pielea, așa cum noi înșine am făcut atunci când am întâlnit celelalte planete populate, înainte de a intra în contact direct cu ele. Numai că aceștia par ceva mai violenți decât am fost noi. Sunt

agresivi… Tu însuți vorbeai de *incidente*… Ei, vezi?… Și-acum să-ți spun concluzia: nava noastră este momeala aruncată pentru ei. Numai că, așa cum am pornit-o, părem victime sigure. Trebuie să existe pe undeva cineva care ne urmărește și care va acționa la momentul oportun – noi suntem momeala și ei devin vânatul…

— Cât de simplu judeci tu, Lee! Ești un mare copil naiv, acum îmi dau seama. Și, iartă-mă, ai o fantezie rudimentară.

•

Vișnevski înotă o vreme în forță, traversând de mai multe ori bazinul, apoi ieși zgomotos din apă. Imediat însă urcă pe scara ce conducea la trambulina de zece metri. Acolo sus, pe limba aceea elastică, de bătaie, ce se mișca abia perceptibil într-un balans continuu, se relaxă privind spre bolta transparentă a cupolei, dincolo de care bezna se întindea vâscoasă, ca o altă apă prin care, din loc în loc, tremurau scântei subțiri de rubine stelare. În felul său, era un peisaj fascinant care te înfiora prin pustiul lui aparent, și nu de puține ori, în alte împrejurări, privindu-l, Vișnevski simțea un teribil dor de Pământ, de casă, la fel ca acum. Se scutură energic, vrând să-și alunge parcă melancolia ce amenința perfid să-l cuprindă, și, săltând pe marginea platformei, își făcu vint din nou în bazin. Contactul cu apa fu violent; stropii se împrăștiară până departe în jur și în urma lui cercurile agitate ale valurilor mici se sparseră grăbite în pereții bazinului, risipindu-se tocmai când din afund se înălță brutal înotătorul, pentru a răvăși din nou calmul de oglindă al apei.

— Bravo! Bravo!

Vișnevski se răsuci căutând cu privirile în direcția de unde venise vocea lui Victor. Îl văzu stând în picioare pe marginea bazinului și-i făcu semn să intre în apă.

— Nu, refuză acesta. Am promis să nu concurez cu tine; prefer să te admir.

Degajat, Vișnevski mai înotă puțin, fără grabă, cu mișcări largi, ca într-un joc gratuit de balet acvatic, apoi ieși din bazin și veni alături.

— Interesantă este lumea asta, spuse Victor meditativ. Mă uitam la tine cum înotai și mă gândeam cât de mult se deosebește viața noastră de acum de cea a oamenilor din urmă cu un știu câte mii de ani. Și totuși, între tine, cel ce înoți în

piscina unei Stații cosmice, și individul de atunci, care se bălăcea în mare, printre stânci și alge, nu este, din punctul acesta de vedere, nicio deosebire. Nu-ți spune nimic această comparație?…

Împrejur era liniște, o liniște profundă, nefirească, accentuată și de lumina filtrată, cu irizări albastre, care imprima tuturor formelor un luciu metalic, înghețat. Cei doi rămaseră mult timp acolo, pe marginea bazinului, fără să-și vorbească, fiecare cu gândurile, cu nostalgiile lui, astfel încât niciunul nu remarcă apropierea Mariei, până când aceasta fu lângă ei și atunci tresăriră stânjeniți, cumva jenați de atitudinea lor pasivă, absenți până la uitarea de sine.

— Visați? întrebă Maria. Sau sunteți cumva bolnavi?

— Cred că e mai degrabă o boală, spuse Vișnevski surâzând concesiv. Numai că pentru asta nu-i neapărată nevoie de medic.

Maria se prefăcu ofensată și schiță un gest de retragere.

— Cu alte cuvinte, să plec!?

— Rămâi, Maria, îi întinse Victor mâna. E mult mai bine să rămâi…

Avu un tremur emoționat în voce, pe care și-l descoperi, surprins, acum întâia dată. Și fără să vrea, simți că roșește. Privi furiș spre Vișnevski, apoi spre Maria, să-și poată da seama dacă nu cumva remarcaseră și ei, iar când se încredință că totul era în ordine, continuă cu prefăcută indiferență:

— Nu vrei să înoți?

— Nu. Aș prefera să mă plimb. E atât de straniu să știi că te miști în interiorul elipsei ăsteia enorme, care se rotește lin în spațiul ceresc, iar în jur e neantul…

— Pe Pământ e la fel.

— Pe Pământ e prozaic, Vișnevski. Aici, nu știu cum să-ți spun, ai sentimentul unei contopiri cu imensitatea și-ți vine să crezi că, dacă ai întinde mâna, ai putea atinge chiar cerul…

— Vrei să întinzi mâna și să atingi cerul? întrebă Victor privind-o uimit, căci o descoperea acum pe tânăra lui camaradă învăluită de o tandrețe și de un lirism neașteptat, cuceritor.

Ochii Mariei străluciră de bucurie și de o emoție stăpânită încă de neîncredere.

— E posibil?

— Vino! Am să fac eu asta pentru tine…

•

Plecară singuri. Vișnevski pretextă ceva confuz, rămânând în preajma bazinului, așa încât se treziră pentru prima dată împreună, doar ei doi. În primele momente se simțiră stânjeniți; mergeau alături pe aleile înguste ale teraselor interioare, călcând precauți – trupurile lor se atingeau ușor din când în când, fără voie, și de fiecare dată această apropiere îi înfiora, îi emoționa copilărește, imediat retrăgându-se involuntar, controlându-și inutil mersul, urmărindu-se pe furate, fără să-și dea seama că de fapt plimbarea aceasta a lor răspundea unei chemări lăuntrice, neștiute, care-i apropia acum, care-i unea la fel cum însăși călătoria în cosmos le propusese, nemărturisit desigur, apropierea; apropierea inconștientă, dar reală și fără putință de evitare. Erau împreună, în sfârșit împreună, iar ei abia acum începeau să înțeleagă – deocamdată vag – acest eveniment.

Înaintau, aproape fără să-și vorbească, spre marginea calotei superioare; mergeau printre arbuști și boschete de trandafiri, dar lor li se părea drumul croit printre stele – în fapt chiar era printre stele – și pe neașteptate se pomeniră în fața peretelui translucid ce despărțea interiorul de exterior, dincolo de care începea ori se continua nesfârșitul, cerul imens în care stelele depărtate vibrau incandescent trimițând până la ei scântei abia perceptibile.

— Acum suntem lângă cer, spuse Victor. Sau, și mai adevărat, în cer de-a dreptul… N-ai decât să întinzi mâna și să-l mângâi dacă vrei…

Maria înaintă un pas. Se lipi cu întregul corp de peretele acela transparent, își apăsă fruntea și buzele pe suprafața lui netedă și cristalină, așa cum făcea în copilărie când privea, cu nasul turtit pe geam, fulguirea de-afară în zilele de iarnă, acolo, în mica așezare montană în care se născuse, departe, pe Terra. Întinse brațele într-o încercare aievea de-a cuprinde nesfârșitul cerului, pe care silueta i se proiecta subțire ca un fir de iarbă, și ochii ei verzi se dilatară imenși, nespus de frumoși, uimiți și robiți deopotrivă fascinației nevăzutului, în acea clipă când lângă ea simțea mai vie ca oricând – acolo, aproape, neînchipuit de aproape – prezența aceluia care-o învăța să iubească altfel cerul, să iubească altfel miracolul depărtărilor infinite, să iubească liniștea și echilibrul, să iubească…

•

În laboratorul tehnic al Stației-pilot, echipa de testare își încheiase activitatea. Rezultatele obținute se dovediseră bune; aparatele de bord funcționau perfect, blindajul se afla în stare excepțională; trebuiau doar corelate cu programul memoratorului general de comenzi automate ale creierului-robot corijările necesare pentru înscrierea corectă pe traiectorie a navei, în vederea parcurgerii celei de a doua etape, conform regimului de zbor stabilit inițial, ceea ce nu constituia o problemă deosebită.

Victor supraveghea atent toate aceste operațiuni, alături de cei trei specialiști ai Stației, încredințat că vor putea pleca mai departe, respectând cu fidelitate diagrama de zbor.

— De ce nu te odihnești și tu? îl întrebă unul din ingineri. N-ai încredere în noi?

Victor nu răspunse decât după o lungă pauză, timp în care lăsă impresia că era concentrat asupra unei chestiuni aparte care-l solicita total.

— Nu-i vorba de încredere, ci de un vechi și prost obicei de a verifica eu însumi, de zece ori, totul, înaintea plecării. Cred că nu vă supără prezența mea aici.

Laboratorul era de fapt o sală nu prea mare, cu pereții căptușiți de butoane, ecrane, semnalizatoare luminoase, cu patru pupitre de comandă la care se conectau legăturile tentaculare în priză directă cu aparatura navei; o sală situată chiar în axul de rotire al Stației, aproape de punctul de comandă.

— Pe noi nu ne supără, comentă un altul. Șefului însă nu-i prea place să vadă aici străini interesați de aparatura din dotare. Dacă te vede, ar putea să facă o scenă…

Victor surâse și, forțând discuția, spuse insinuant:

— Eu nu fac parte dintre străinii aceia care s-ar putea dovedi interesați de aparatura voastră, știți asta foarte bine, doar i-ați văzut. Nu semăn câtuși de puțin cu ei.

Cei trei se priviră furișat, cu subînțeles. Urmă apoi o tăcere apăsătoare, pentru ca, în cele din urmă, tot Victor să intervină, luând o poză veselă, de om bine dispus.

— Ei, hai, doar n-o să-mi spuneți să nu știți nimic despre indivizii ăștia, cu rachetele lor sferice, care au devenit agasanți în ultima vreme prin insistența cu care ne urmăresc orice mișcare. Ce naiba, doar vă vedeți aproape zilnic.

Inginerul de la pupitrul central de comandă al computerului se întoarse brusc spre Victor.

— Tu i-ai văzut? Fii sincer: i-ai văzut?

Victor fu vădit incomodat de această întrebare, atât de directă, ce nu îngăduia niciun răspuns evaziv. Căută totuși o eschivă:

— Doar nu orbește nimeni dacă-i vede…

— Nu! Nu așa, amice. Răspunde-mi clar: i-ai văzut?

— Navele lor…

— Ha! făcu inginerul. Crezi că n-am bănuit? Și crezi că n-am înțeles din primul moment că voi ați fost trimiși pe urmele lor? Faci pe grozavul și ne tragi de limbă…

Iar după câteva minute, ridicându-se de la masă, umblând agitat de colo-colo prin sală, adăugă:

— Ascultă, pe *ei* încă nu i-a văzut nimeni. Există, acționează, te fac să înțelegi că sunt aici, că te afli sub observarea lor, sub stăpânirea lor – înțelegi? –, că depinzi de ei… De văzut însă nu i-a văzut încă nimeni.

Victor se înfioră. Aproape nu-i venea să creadă. Deci, existau acești străini cu navele lor fantastice, existau totuși cu adevărat… Oare expediția lor avea vreo legătură, vreun amestec?…

— Oprește-te! strigă el deodată. Șeful vostru spunea altceva. Nu încerca să mă păcălești!

— Șeful nostru e-un tâmpit sau face pe tâmpitul. Adevărul e că de atâta vreme stă aici pentru că-i slujește pe *ei*; e omul lor. Înțelegi?

Victor clătină din cap cu neîncredere.

— Să admitem că-i așa cum zici. Spune-mi, dar, ce urmăresc aceștia? De ce nu se-arată?

— Ha, ha… rânji inginerul. Asta o să-mi spui tu după ce o să te întorci victorios din misiunea în care te-ai angajat. Dacă o să te mai întorci…

Pilotul simți o ură cumplită împotriva omului ce-i sta în față și râdea crispat, voind cu tot dinadinsul să fie cinic sau ironic. Simți nevoia să-l ia de guler și să-l pălmuiască. Se stăpâni însă și-i replică doar aspru, pe un ton sever, tăios ca o lamă:

— Dacă mă-ntorc, am să te strivesc ca pe-o omidă. Lașule!

Brusc, Victor se desprinse din locul acela și se îndepărtă grăbit, apucând-o în lungul culoarului ce ducea spre ieșirea din

corpul central al Stației. Pașii lui deveniseră din ce în ce mai accelerați, până când se pomeni alergând de-a binelea, în timp ce în urechi îi stăruia obsedant acel cuvânt pe care i-l aruncase, nedrept, în față inginerului: lașule!, și nu reușea să înțeleagă de ce îi spusese asta? De ce îl înfruntase cu atâta vehemență? De ce îl umilise? De ce? De ce?… Continua să fugă în neștire pe culoarele metalice, strălucitoare, labirintice, ale Stației; coridoare lungi, care parcă nu mai duceau acum nicăieri… nicăieri… nicăieri…

• Capitolul 3

Luminile Stației-pilot rămăseseră de mult în urmă. Imaginea ei dispăru încet-încet de pe ecran, și *Titanus,* cu cei cinci pasageri ai lui, își continua drumul, fără nicio abatere, spre Casiopeea.

Era a patruzeci și șasea zi de când se desprinseseră de pe Terra și o treime din drum era deja parcursă. Liniște în jur, nu însă și în sufletele astronauților.

•

Mellon intră neliniștit în cabina Mariei.

— Deranjez? întrebă el. Și, fără să mai aștepte răspuns, continuă: Trebuie neapărat să-ți vorbesc.

Maria, care se retrăsese prima după ce nava ieșise de pe orbita gravitațională a Stației înscriindu-se în itinerarul stabilit al traiectoriei sale spațiale, tocmai urmărea pe ecranul miniatural al aparatului de proiecții cinematografice un film din arhivă, cu vedete ale unor vremi de mult apuse. Tresări surprinsă la intrarea profesorului, dar nu întrerupse proiecția, astfel încât imaginile continuară să se deruleze, degajând în încăpere o lumină difuză, intimă. Astrofizicianul aruncă în treacă o privire și, recunoscând pe una din interprete, exclamă:

— Oho! Un film cu Betti Moreno? Trebuie neapărat să mi-l împrumuți și mie.

— Cu plăcere, acceptă Maria, Deși am putea să-l vizionăm împreună chiar acum. Presupun că nu ai nimic mai bun de făcut până la ora comunicărilor cu Pământul…

Mellon luă loc în singurul fotoliu al încăperii și, ștergându-și teatral o transpirație imaginară de pe frunte, întrebă curios:

— Unde ai dispărut cât timp am zăbovit pe Stația aia nenorocită? Te-am căutat pretutindeni.

— Aveai nevoie de mine?

Profesorul se-ncruntă.

— Nu glumesc deloc. Vreau să-mi răspunzi la întrebare.

— E o amenințare? întrebă amuzată Maria.

— Înțelege cum vrei, dar am nevoie de răspunsul tău.

Mellon era prea iritat ca să poată accepta jocul cochet al fetei.

— Te rog, insistă el patetic. Pentru mine este extrem de important. Aș vrea să înțelegi asta.

Dintr-o dată, Maria se indispuse. Își întoarse privirile spre hublou, de care noaptea cosmică se lipise strâns, într-o prelingere uleioasă, și replică aproape dușmănos:

— Nu pot să cred că vrei să faci o scenă de gelozie.

Abia în clipa aceea Mellon avu revelația indiscreției sale agresive și regretă felul brutal în care începuse discuția. Se simți jenat, situația era penibilă. Cum ar fi putut să se scuze, să se dezvinovățească fără să pară ridicol?!… Era în vârstă. Maria îi era într-adevăr simpatică, îi plăcea tinerețea ei, exuberanța ei și mai ales tonusul optimist al firii sale, dar de aici și până la ceea ce Maria înțelegea să-i impute era o cale lungă pe care nu se gândise niciodată s-o străbată. Pentru el, această discuție avea o semnificație esențială, căci răspunsul Mariei putea să-l edifice într-o chestiune pe care o considera nu numai gravă, ci chiar înspăimântătoare.

Zăbovise mult în cabina sa, după ce nava fusese așezată pe pistele aride ale Stației. Nu era decis dacă avea sau nu vreun rost să coboare împreună cu ceilalți, ori să rămână pe navă, trecând într-un somn prelungit trei zile, până la reluarea zborului. Stația i se părea comună, neinteresantă, și, în plus, incidentul cu cele două sfere care le urmăriseră derutant apropierea îi produsese o anume iritare nervoasă care nu-i făcea bine – știa asta din experiența atâtor zboruri –, singurul remediu împotriva ei fiind odihna, somnul prelungit. Își pregătise deci ventuzele psihofluxului și, tocmai când intenționa să acționeze dispozitivul, cineva îi bătuse în ușă cu putere.

— Intră! poruncise profesorul.

Un bărbat înalt, cu o figură agreabilă, își făcuse apariția în clipa următoare, înaintând până lângă caseta incubatorului.

— N-aveți voie să rămâneți pe navă în timpul testării.

— De ce?

— Așa sunt dispozițiile.

— Asta-i bună. Pe nicio altă stație din lume…

— Vă rog, nu insistați!

Mellon nu avea nimic împotrivă să coboare, dar modul de a proceda i se păruse a semăna prea mult cu datul afară pe ușă. Gestul nepărându-i-se suficient de elegant, ripostase:

— Sunt astrofizician și cunosc foarte bine tot ce ține de tehnica asta a testărilor. Nu-i niciun pericol să rămân. Nava are sistemul ei propriu de protecție.

Individul nu-i acceptase însă argumentele și, cumva amuzat, îl poftise totuși să coboare. Când ajunsese pe platformă, avusese curiozitatea să privească în urmă spre navă, contemplând-o în întreaga ei înălțime. Undeva deasupra, la o distanță nu prea mare, se fixase, într-o neclintită pândă, o sferă enormă ce semăna, până la identificarea totală, cu navele care le urmăriseră zborul. Profesorul rămăsese paralizat. Tânărul său însoțitor, observându-i groaza întipărită pe față, ridicase la rându-i privirea.

— A! spusese acesta cu un firesc debordant. Nu vă fie teamă. Mai mult de atât nu s-au apropiat niciodată. Și, de altfel, sunt pașnici. Numai dacă te ridici împotriva lor devin periculoși. În rest…

Mellon își venise în fire.

— Ce-i cu navele astea? întrebase el precipitat. De unde vin și cine le pilotează?… Am înțeles că nu aparțin federației noastre. Nu-i așa?

Însoțitorul ridicase din umeri indiferent.

— Habar n-am. Și, să fiu sincer, nici nu mă interesează. Obiecte necunoscute…

— N-ați încercat să luați contactul cu…

— La ce bun? Comandantul zice că nu demult – eu încă nu venisem pe Stație, sunt relativ recent aici și am să plec la prima ocazie, nu-mi place, e plictiseală mare – cum spuneam, zice că un pilot de-al nostru ar fi intrat intenționat cu racheta într-o sferă din asta. Când s-a izbit de ea, a luat foc și s-a pulverizat

ca un abur, într-o clipită, pe când dumneaei s-a îndepărtat fără grabă prea mare.

— Ați raportat asta?

— Nu. Aparatele Stației nu le semnalează prezența. Pot fi văzute cu ochiul liber, însă aparatele nu le semnalează.

În urma acestei discuții, Mellon alergase să-și caute camarazii, să le aducă la cunoștință cele aflate, dar nu-l găsise decât pe Vișnevski, care se enervase teribil și propusese o discuție deschisă cu toți cei cinci membri ai echipajului. Trebuia să se lămurească, odată pentru totdeauna, care era adevăratul scop al expediției lor. Unul dintre ei trebuia să știe asta. Nu încăpea niciun dubiu. Iar acesta trebuia să se deconspire, în folosul expediției și pentru liniștea tuturor, căci acum, odată porniți în expediție, nimeni nu se gândea să dea înapoi. Dar care din ei deținea această taină?!

Încercaseră zadarnic să-i convoace pe toți la un loc. De fiecare dată lipsea cineva. Și acel cineva era Maria. De ce nu răspundea apelurilor? Unde se ascundea? De ce amâna confruntarea? Când, în sfârșit, se reîntâlniseră la navă pentru plecarea mai departe, Maria se comportase ca și când n-ar fi știut nimic de repetatele lor convocări, de parcă n-ar fi știut că ei o așteptaseră. Și atunci luaseră hotărârea să nu-i spună nimic, ci doar s-o țină în continuare sub atentă observație. Totuși, Mellon nu se putuse abține și intrase în cabina ei, încălcând consemnul.

— Te rog să mă ierți, spuse Mellon. N-am vrut să te supăr. La urma urmelor, faci ce vrei...

— Ascultă, profesore, se hotărî brusc Maria să schimbe tonul discuției. Am să-ți spun adevărul... Când eram mică a existat cineva, un bărbat care era prietenul familiei noastre și care m-a învățat să dansez. O, cât de mândră eram în compania lui. Asta la șaisprezece ani... Aici, pe Stația asta nenorocită, cum spui tu, mi-am dat seama că am întâlnit un om, un alt om de la care pot învăța mult mai mult; pot învăța să iubesc. Nu să-l iubesc neapărat pe el. Asta este altceva... Altceva... Dar nu asta voiam să-ți spun... Și să nu crezi că sunt cumva îndrăgostită de Victor, care... În sfârșit... Adică nu știu dacă ceea ce simt acum pentru Victor e dragoste sau este doar un fel de sentiment de prietenie... Important este că acum știu cu siguranță cum trebuie să iubești lumea, cerul, oamenii, stelele... Dragostea nu-

i numai ceea ce ne leagă unul pe celălalt, ci mult mai mult… Nu știu dacă poți înțelege ceva din tot ce-ți spun; nu știu dacă mă exprim destul de limpede ca să poți înțelege… În sfârșit… Acum știi ce-am făcut pe Stație?!… Când n-am fost cu Victor, am fost singură. Singură, singură… Aici, aproape de cer…

Profesorul își aplecă fruntea, mișcat. Maria avea un fel al ei de a vorbi, direct, cu franchețe, care te emoționa.

— Încă o dată te rog să mă ierți, adăugă Mellon și se ridică să plece. O credea pe Maria; fata aceasta nu putea să mintă. Acum însă un alt semn de întrebare se ridica acut în mintea lui, și acesta plana asupra lui Victor.

•

Când apăruseră cele două sfere care se țineau iarăși în trena navei lor? De unde veniseră? Cât aveau să-și continue astfel escortarea? Iată întrebările ce-i preocupa pe cei trei astronauți aflați în cabina de comandă. Surprinzător era faptul că și acum, când ele se aflau mult mai aproape, când puteau fi urmărite cu privirea liberă prin hubloul retrovizor, cosmoradarul nu le înregistra prezența. Încercând să le fotografieze, comandantul navei avu surpriza să constate că pelicula rămânea neimpresionată. Nici analizele spectrometrice nu dădură vreun rezultat. Aparatele navei nu semnalizau prezența străină, aidoma celor de pe Stația-pilot.

— Poate suntem victimele unui fenomen psihic. Poate autosugestia noastră dă naștere unor asemenea apariții. Sau, pur și simplu, avem de-a face cu iluzii optice spațiale… Iată, cosmoradarul funcționează perfect, emisiunile radio de-asemenea. S-ar părea că nu avem de-a face cu aceleași obiecte de data trecută.

— Sau, poate, încă nu acționează asupra noastră în niciun fel, dragă Vișnevski.

— Adică, tu ești convins că suntem urmăriți de niște agresori necunoscuți?

— Nu știu dacă neapărat agresori, dar…

— Și, mă rog, de ce?

— Asta mă frământă și pe mine, spuse Thorson Lee. Am încercat să intru în legătură cu ei – nu răspund însă nici unui fel de apel. Cum trebuie înțeleasă muțenia lor?

La aceste cuvinte își făcu apariția și profesorul Mellon, care se grăbi să-și ocupe locul în fotoliu.

— Știi că suntem iarăși urmăriți? întrebă comandantul.

— Știu. Le-am privit tot timpul din cabina mea… Voi ați observat însă cum se deplasează? Nu sunt propulsate, ci se rostogolesc. Și nu au amândouă aceeași frecvență a turațiilor…

Cei trei întoarseră deodată privirile spre hubloul retrovizor. Într-adevăr, cele două sfere veneau parcă rostogolindu-se și, ce era și mai ciudat, rostogolirea aceasta era lentă, nefiresc de lentă pentru viteza cu care înaintau.

•

— Mă bucur că v-am găsit aici pe toți trei, reluă profesorul. De altfel, voiam să vă convoc la o discuție ce nu suportă amânare. Am aflat un amănunt important. În timp ce noi o căutam peste tot pe Maria, Victor știa de ea, știa unde se ascundea și, cine știe, poate chiar o informase despre hotărârea noastră de a acționa. Pun acum întrebarea: De ce?

Momentul nu fusese cel mai bine ales pentru acest interogatoriu. Episodul de pe Stația-pilot părea din ce în ce mai mult depășit, atenția tuturor concentrându-se acum asupra urmăritorilor.

— Ce, de ce? întrebă ironic Victor. Fii, te rog, mai exact, profesore. Ce vrei să știi, în fond?

Mellon păru șocat de atitudinea pilotului, în timp ce Thorson Lee și Vișnevski lăsau impresia că nici măcar nu erau atenți la schimbul lor de replici, continuând să privească mereu în urmă, spre navele acelea ciudate.

— Vreau să știu, insistă profesorul, de ce n-ai vrut ca Maria să ia parte la discuțiile noastre? Ca nu cumva s-o obligăm să-și recunoască misiunea secretă? Sau ca nu cumva să trebuiască s-o divulgi pe-a ta?

Victor se foi în fotoliu și, jenat, răspunse:

— Iartă-mă, profesore, te respect foarte mult, dar trebuie să-ți spun că acum ai început să bați câmpii. Ești iritat, obosit, poate ar fi mai bine dacă… Știi, somnul prelungit calmează…

Profesorul se ridică brusc. Roșeața din obraji și tremurul nervos al buzelor îi trădau enervarea. Se stăpâni totuși și spuse numai atât:

— Când veți avea nevoie de mine, știți unde să mă căutați! După care ieși brusc din cabină.

— Curios lucru, făcu remarca Vișnevski în urma lui. La plecare, susținea că se află într-o formă excelentă, că are o poftă de lucru și o bună dispoziție de zile mari. Iar acum…

•

O vreme, niciunul dintre ei nu mai simți nevoia să comunice cu celălalt. Încremeniți la locurile lor, cu privirile ațintite spre depărtările cosmosului, călătoreau cuprinși în plasa pasivității, mergând însă mereu înainte, mereu mai departe, rătăcind parcă fără nicio țintă pe neștiutele cărări ale infinitului.

— Ce ciudat, spuse Thorson Lee rupând la un moment dat tăcerea. Privesc aceste nave străine, necunoscute, și le simt urmărirea, le privesc și intuiesc eventuala lor agresivitate. Totuși, nu știu de ce, nu mă simt deloc înspăimântat, nu mi-e teamă, nu simt deloc teroarea pe care ar trebui s-o simt exersându-se asupra mea într-o asemenea situație. Sunt neliniștit, da, și e firesc să fiu neliniștit. Nu știu cum se face însă că această neliniște e, paradoxal, calmă, oarecum degajată, externă. Și parcă încep să-mi devină simpatici acești necunoscuți, parcă încep să-i simt apropiați, ca și cum ar face parte din universul meu, ca și cum între noi n-ar exista posibile deosebiri primejdioase… Voi nu aveți aceeași senzație? Oare numai mie mi se-ntâmplă asta?…

Semnalizatorul postului de radio (emisie-recepție) începu să bâzâie insistent. Sosise ora legăturii lor cu baza de pe Terra.

Thorson Lee trecu la aparat și intră pe recepție. Vocea dispecerului se auzea perfect; distanța ce-i despărțea nu influența cu nimic calitatea emisiei. Urmă, într-un limbaj codificat, comunicarea cifrelor de control de la bordul navei, apoi legătura fu trecută șefului Bazei.

— Cum vă simțiți? întrebă acesta.

— Excelent. Mergem înainte.

— În legătură cu urmăritorii voștri nu avem încă nicio relație precisă…

— Aș fi făcut pariu.

— … Niciuna din cele șapte planete ale Federației nu are vreun amestec concret în treaba asta…

— Amestec concret? Altfel sunt implicate?

— … Au fost remarcate asemenea obiecte și în zonele mai îndepărtate ale galaxiei, dar nimeni n-a intrat încă în contact cu ele, cu cei ce le conduc.

— Sperați să facem noi asta?!
— Eu nu sper nimic. Nu-i treaba mea.
— Nici a mea, numai că suntem iarăși urmăriți.
— Și de ce nu spui nimic? De ce nu-mi dai detalii tehnice despre ele?
— Pentru aceleași motive pentru care nu vă furnizează date privitoare la ele nici cei de pe Stația I.B.N. Pur și simplu, aparatele de bord nu le recepționează prezența.
— Imposibil!
— E foarte posibil… Vrei să-mi faci un serviciu?
— Ce anume?
— Pune-mă în legătură, te rog, cu Fao U!
Urmară câteva minute de pauză, timp în care se auziră contactele decuplându-se și recuplându-se pe alte canale, apoi, în sfârșit, vocea generalului:
— Mi s-a raportat totul, spuse acesta. Aș vrea să mă țineți la curent cu tot ce se-ntâmplă, cu evoluția zborului vostru. Totul în detalii. S-a-nțeles?
— S-a-nțeles. O singură întrebare însă, înainte de orice: Știai că ne vom întâlni cu aceste nave?
— De unde era să știu? Dar, desigur, mă puteam aștepta, cum vă puteați aștepta și voi… De altfel, Victor s-a gândit din primul moment la una ca asta.
Thorson Lee schimbă o privire tăioasă cu Victor, apoi rămase pe gânduri. În cele din urmă întrebă:
— Cum trebuie să procedăm în continuare? Ce atitudine luăm față de necunoscuții aceștia?
— Dacă puteți intra în legătură cu ei… Oricum, scopul vostru rămâne, în continuare, atingerea planetei Y. Indiferent ce vi se-ntâmplă, trebuie să ajungeți.
— Chiar morți?
— Nu vorbi prostii!
— Chiar cu ăștia după noi? Dacă ne urmăresc până acolo?
— Copilării, dragă Lee. Copilării.
— Nu e un răspuns. În fine… Ascultă, generale, dacă se-ngroașă gluma, putem deschide foc împotriva lor?
— Ești liber să acționezi cum crezi de cuviință.
— Asta am vrut să știu. Înseamnă că nu ai nicio legătură cu ei. Te bănuiam…

În clipa aceea, emisiunea fu întreruptă de un puternic bruiaj, care făcu imposibil orice contact cu Pământul. Thorson Lee își mută privirea spre ecranul cosmoradarului care și el devenise brusc opac – orice legătură a navei cu exteriorul era practic ruptă.

•

Sfera din dreapta se apropia într-o rostogolire amenințătoare. La început ca o părere, apoi mereu mai accentuat, întreaga ei suprafață se coloră, devenind verzuie, de un verde fosforescent, care le captiva hipnotic privirea. Pe măsură ce ochii li se fixau mai mult asupra ei, lumina acesteia devenea dureroasă, și o senzație ciudată de răceală le cuprindea orbitele.

Thorson Lee râse, un râs nervos, crispat, care treptat degeneră spre spasmul grotesc al isteriei. Părea deodată căzut în transă, ieșit cumva din minți.

— Ha, ha, ha… Ha, ha, ha… Au răspuns provocării mele! Ai văzut? Eram sigur că ne interceptează convorbirile… Eram sigur că numai așa îi vom putea scoate din pasivitatea lor nesuferită! Provocându-i… I-am amenințat și mă voi ține de cuvânt. Acum trebuie să merg mai departe. Voi deschide foc asupra lor și atunci vom vedea care pe care!…

Victor se apropie de el, încercând să-l calmeze. Zadarnic. Comandantul se dezlănțuise, era o exaltare bolnavă, o criză nervoasă, care putea fi periculoasă de la un punct încolo, prin tentația ei agresivă.

— Cheam-o pe Maria! porunci Victor. E medic. E de datoria ei să intervină…

— Medic? Pentru mine?

Nava urmăritoare era acum atât de aproape încât cu greu mai putea fi cuprinsă în întregime cu privirea prin deschizătura hubloului retrovizor. Avea dimensiuni cu mult mai mari decât ale navei lor. Era de aproximativ trei ori mai mare, construită dintr-un material ce părea transparent. Lumina verzuie venea din interior, de la o sursă centrală, a cărei intensitate începu deodată să varieze, uneori scăzând de tot, și atunci pe învelișul superficial al navei apăreau în relief desenele unor figuri grotești care, datorită vitezei de rotație a sferei, își deformau și mai mult contururile neregulate.

Thorson Lee răsuci brusc maneta de dirijare a capsulei-bombardiere și, până când să poată Victor acționa, începu să-și pregătească costumul de protecție.

— Ești nebun? Ce vrei să faci?

— Să le ies în întâmpinare.

— N-ai să ieși nicăieri! Vom încerca să luăm contactul cu ei fără amenințări, fără arme și, mai ales, fără să părăsim nava. Nu te gândești puțin? Pot fi mult mai puternici decât noi. Nu-ți dai seama ce faci? N-avem voie să riscăm, să ne hazardăm!…

Maria sosi în grabă.

Înțelese dintr-o privire ce se întâmpla și, fără să mai stea pe gânduri, scoase din trusa ei sanitară pistolul cu morfemanație îndreptându-l spre comandant. În clipa aceea însă, se petrecu ceva neprevăzut. Thorson Lee, care intuise reacția Mariei, aținti asupra ei arma ucigătoare. Câteva secunde, cei doi se priviră drept în ochi, într-o înfruntare disperată, fiecare ținând degetul încordat pe trăgaciul armei. Vișnevski și Victor încremeniră neștiind cum să intervină, să calmeze situația și mai ales să scoată din mâinile lui Thorson Lee arma care, declanșată, într-o singură fracțiune de secundă ar fi transformat-o pe Maria în umbra propriei sale ființe.

— Lee! N-ai să faci asta! țipă îngrozit Victor. Nu!

— Și de ce nu? întrebă, de data aceasta calm, comandantul. Era un calm ieșit din firesc, un calm al tensiunilor extreme, când încordarea devine copleșitoare, deci plată, când liniștea aparentă e în fond încărcată până la refuz, ca un cer calm înaintea declanșării trăsnetului. Întorcându-și privirea spre el, cruntă, superioară, cumva batjocoritoare, adăugă: Să nu încerci să mă oprești! Să nu întreprinzi nimic, Victor! La prima mișcare ești pierdut.

— Lee, fii rezonabil! Ce-nseamnă toate astea? Calmează-te! Avem nevoie de calm și de echilibru.

— Sunt foarte calm. Și, acum, destul cu vorba, încet, cu fața spre mine, îndepărtați-vă! Ieșiți din cabina de comandă!

— Lee!

— Te știam băiat înțelegător.

— Maria, aruncă prostia aia!

Pistolul căzu la picioarele Mariei. Thorson Lee râse scurt, fără să lase însă arma din mână. O clipă privi prin hublou; lumina verzuie a navei spațiale urmăritoare se proiectă

puternic înăuntru dând o stranie înfățișare tuturor obiectelor din jur. Fața lui Thorson Lee căpătă o strălucire fantastică, ireală, ochii i se luminară fosforescenți, și în clipa următoare comandantul țipă ca lovit de pumnal:

— Ah!

Cei patru priveau imobilizați spectacolul. Grăbit, cu mișcări de somnambul, Thorson Lee își îmbrăcă costumul de protecție, apoi intră în capsula-bombardieră a navei. Totul nu durase decât câteva secunde. Când chepengul se închise ermetic în urma lui, Vișnevski avu un gest spontan de înaintare spre panoul de comandă. Victor însă îl opri.

— Inutil. Mă tem că e prea târziu.

— De ce? întrebă astrogeologul. Oricum, îl putem imobiliza, îl putem ține captiv acolo, până se calmează.

În clipa când atinse însă maneta de dirijare a capsulei, se auzi în difuzor vocea lui Thorson Lee:

— Ești ridicol, colega. Nu-ți dai seama că am avut atâta intuiție și am decuplat comanda?! De-acum voi acționa independent, independent de voi, se-nțelege.

Capsula se fixă în ecluza de ieșire, glisând încet, până când volumul ei depăși peretele protector. Acum urma propulsarea, și peste o clipă comandantul avea să fie proiectat în vidul cosmic, plasat pe-o orbită de gravitație artificială, ca satelit al navei, menținând aceeași viteză de deplasare cu ea. Dar Thorson Lee întârzia comanda.

— Ha, ha, ha… răsună vocea acestuia în difuzoarele cabinei. În sfârșit, a sosit momentul hotărâtor, al despărțirii… Ha, ha, ha… N-ați înțeles că sunt omul *lor*? Că trebuie să mă duc la *ei*? Că mă cheamă acolo?! Ha, ha, ha… Sunt omul *lor*! Sunt omul *lor*!… Sunt omul *lor*!…

Cuvintele acestea, țipate isteric, răsunau ca un ecou în toate difuzoarele cabinei, în timp ce capsula fu aruncată în exterior. Cei trei se apropiară dintr-un salt de hublou. Spectacolul de-afară era dement. Thorson Lee, în minuscula sa capsulă, stătea față-n față cu uriașa sferă ce se apropia înghițind spațiile cosmice sub rostogolirea sa impasibilă. Comandantul declanșă prima rafală de bombe luminoase, ce nu-și greșiră ținta. Sfera păru incendiată. O flacără verde pâlpâi câteva secunde în jurul ei, orbitoare, apoi se stinse. Nava își pierdu cu totul lumina, pentru ca, în clipa următoare, din burta ei să țâșnească un fir

lung de rază subțire, alburie – un jet penetrant ce atinse într-un contact, cumva material, capsula în care se afla Thorson Lee. Atât. Explozia nu putu fi evitată. În urma ei, un fum cu străluciri siderale rămase să se risipească în neant, ca o simplă iluzie a ceea ce a fost.

— Păcat, spuse Vișnevski. Nu trebuia să-l lăsăm. A fost o nebunie…

— A fost omul *lor*! replică Maria cu ură.

— Tâmpenii! Omul lor!… N-a fost nimic. A fost victima unei stări hipnotice de care, sunt sigur, urmăritorii noștri nu sunt deloc străini… Să fim precauți.

— Era omul *lor*! N-ați auzit ce spunea! țipă ca apucată Maria. Trebuia să se ducă la *ei*! Sunteți proști că nu înțelegeți atâta lucru!… Acum ce stați și vă uitați așa la mine?! Trebuie să-l răzbunăm pe Thorson Lee! Era de-al lor și totuși l-au lichidat. Lașii!… Să-l răzbunăm! Să-l răzbunăm pe Lee! Să-l…

Fața ei avea o strălucire metalică, verzuie și rece, ochii străluceau fosforescent și întreaga înfățișare îi era schimbată. O crispare îi urâțise chipul, și gesturile agitate trădau lipsa de control, de responsabilitate…

Pe nesimțite Victor ridicase de jos pistolul cu morfemanație și, țintind în pieptul Mariei, apăsă lung pe trăgaci. Femeia se clătină ca-ntr-un spasm, surprinsă, apoi se prăbuși fără vlagă. Când liniștea se înstăpâni iarăși în cabină, Victor ridică privirile spre vechiul său camarad, întrebând:

— Care din noi doi urmează?

— Probabil tu, răspunse Vișnevski.

Pilotul înclină resemnat capul. Se așeză cumpătat pe scaunul de comandă și cuplă contactul aparatului de radio. Același bruiaj de mai înainte îl încredință că se afla în emisie.

— Sunt Victor, pilotul navei, acum comandantul navei, spuse el răspicat, aproape silabisind fiecare cuvânt. Știu că mă auziți. Tocmai de aceea vreau să vă asigur că regretăm cele întâmplate… Să încheiem aici… (Victor își căută cuvântul potrivit)… disputa. Să fie pace și liniște… Sunt sigur că ne vom înțelege astfel… Sunt sigur…

Minutele de așteptare au fost apăsătoare și lungi, fiecare clipă – o adevărată veșnicie. Într-un târziu, în difuzoare se auzi o voce metalică, ușor distorsionată, însoțită de un vag ecou. Era

voce-robot, evident, dar venea de dincolo, era vocea *lor,* mesajul *lor*…

— Ca să fie pace, trebuie să ne urmați… Ca să fie pace, trebuie să ne urmați… Ca să fie pace, trebuie…

Victor ridică privirea spre Vișnevski. Acesta aprobă înclinând capul.

— Bine, răspunse pilotul. Arătați-ne drumul și vă vom urma.

Închise aparatul de radio și decuplă comanda automată a navei. Preluă manșele tocmai când nava aceea imensă devie de la traiectoria lor, spre stânga. Se instalase în fața lor la o distanță de numai câteva mii de metri, în vreme ce sfera cealaltă, care se iluminase și ea acum în culoarea safirului, venea mult mai aproape în urmă.

Aparatele ce determinau poziția navei față de poziția cosmică a Pământului, într-o orientare raportată mereu la harta cerului terestru, indicau o deviere radicală de la itinerarul inițial. Și cine știe cât aveau să meargă în direcția asta…

• Capitolul 4

Din depărtări, planeta părea un imens glob metalic; o palidă strălucire argintie îi accentua aerul misterios, cu atât mai mult cu cât rotirea în jurul axei sale se efectua într-un ritm rapid, atât de rapid încât mișcarea putea fi lesne urmărită cu ochiul liber. Asemănarea dintre planetă și navele întâlnite în cosmos nu lăsa nicio îndoială asupra faptului că în fața lor se afla nu un corp ceresc natural, ci o bază artificială de dimensiuni fantastice, pe care cineva o amplasase acolo, desigur strategic, acționând și exercitându-și controlul în jur, pe o rază incredibil de mare, socotind după distanța pe care captivii o parcurseseră escortați de la primul lor punct de întâlnire cu sferele – mult înainte de Stația I.B.N. – și până aici.

Planeta nu primea energie de la vreo stea centrală; nu exista niciun soare în jur care să furnizeze lumina și căldura necesară existenței pe această sferă stranie – ea însăși părea a-și genera propria lumină, cumva din interior, o lumină mată, metalică, a cărei intensitate scădea și creștea, în diferite puncte de pe suprafața ei uniformă, lăsa impresia neverosimilă a unui puls existențial, vital, marcat luminos, ce acționa după legile

ritmului său intim, aparent haotic, în orice caz străin ritmurilor cunoscute celor ce priveau dinafară spectacolul – căci era, fără îndoială, un spectacol fascinant prin însuși insolitul său, prin neașteptata și totuși posibila lui existență reală acolo.

Cei patru astronauți priveau uimiți apropierea de această lume ciudată, nouă, așteptând cu emoție, cu îndreptățită înfrigurare, clipa primului contact cu cei de pe… planetă.

— Într-o vară, în urmă cu cinci sau șase ani, m-am întors acasă, la Stahanka, pe râul cel repede al Voditei… începu să povestească Vișnevski, cumva absurd, fără nicio legătură cu ceea ce li se întâmpla lor atunci, în momentele acelea, sau poate tocmai pentru că li se întâmpla acest lucru neobișnuit amintirile îl năpădeau rechemându-l înapoi, într-un ținut al calmului și al liniștii odihnitoare; poate tocmai pentru că trăia tensiunea unor momente cu totul ieșite din comun avea nevoie de universul lui de acasă, familiar, de lumea lui pe care s-o ia cu sine și s-o ducă acolo, în neprevăzutul care-l aștepta și care putea fi oricum chiar fatal, poate tocmai de aceea avea nevoie de o întoarcere spre sine, spre ai săi… Și nimeni nu-l întrerupse, nimeni nu-i ceru să tacă, să gândească numai pentru sine. Îl urmăreau cumva smeriți, cumva pioși; un soi de nostalgică uimire îi cuprinsese ascultându-l pe Vișnevski, care și el vorbea oarecum absent, fixând imensul glob de care se apropiau, cu ochii sticloși, cu sprâncenele încruntate, cu înfățișarea crispată…

— Era cald în vara aceea, la fel ca-n toate verile, dar mie mi se părea că soarele ardea mai puternic ca de obicei, iar câmpul și pădurea parcă erau mai verzi decât în alți ani. „— Ai început să îmbătrânești, mi-a spus deadea Mihail, tatăl tatălui meu. Când încep să ți se pară lucrurile mai frumoase decât sunt, înseamnă că vine vremea regretului după ce n-ai știut să prețuiești la timpul potrivit.” Am râs și-am clătinat din cap neîncrezător. „Ce, tătucule, crezi că am început să mă ramolesc?” i-am replicat. „— N-am spus asta. Am spun numai că te-a apucat dorul după câmpul și după codrul ăsta de-aici, de la noi, la care nici nu te uitai când erai mic. Îți umbla mintea după nave cosmice și te-nfundai toată ziua în laboratoarele școlii. Și bine făceai, îmi zicea bunul Mihail. Asta-i viața noastră de-acum și așa trebuie să fie, așa-i drept. Numai că e bine să nu uităm că pe lume există ape și munți, și încă multe altele, care

ne arată de unde am pornit, și față de toate astea n-avem dreptul să fim nici nepăsători, nici sfidători. Iar tu ți-ai adus aminte de iarbă și de frunze și ai venit să le vezi cu alți ochi decât când erai mic și să te uiți la pământul ăsta altfel decât la alt pământ, deși ești geolog sau astrogeolog, și ăsta zic eu că e semn că nu mai ești chiar tânăr și-ai început să cunoști doruri și nostalgii după locuri tihnite, după clipe liniștite pe care numai natura-mamă ți le poate oferi cu adevărat, or, până ești tânăr nu prea ai nevoie de așa ceva…” Bătrânul se pornise și știam că nu se poate opri degrabă. Mie însă îmi plăcea cum vorbea. Mi-era cel mai drag și cel mai apropiat dintre toate rudele, și-l ascultam întotdeauna cu smerenie. Lucrase toată viața la țară, la complexul acela de ferme în care se produceau alimente naturale, și, cu toată ingineria lui, cu diplomă de șef de promoție, se purtase și trăise acolo mereu ca un anonim, ca un om oarecare, iubindu-și pământurile, obligându-le să fie frumoase, nespus de frumoase, dar să dea și șase recolte anual… Sunt sigur că de la el am moștenit dragostea asta pentru Pământ, pentru pământul natal, pentru casă, pentru viața de acasă, și în anul acela m-am simțit ca niciodată de bine acolo. Eram cu soția și cu toți copiii, și nu făceam nimic cât era ziua de mare, numai umblam pe câmp și prin păduri și ne aruncam în apele Voditei și prindeam pești și culegeam flori… Poate să pară o tâmpenie toată chestia asta, și comportamentul meu – anacronic, și felul meu de a simți – desuet. Dar ce-mi pasă; mi-e al naibii de dor de-acasă, și de Pământ, și de oameni… Nu știu de ce-mi vine așa să mă întorc – ce-mi trebuie mie lumea de pe globul ăsta metalic nesuferit, când lumea mea este aceea care a rămas mult în urmă?!… Nu putem oare renunța? Nu există nicio șansă să ne întoarcem?… Iată, eu renunț la ideea de a cunoaște, de-a ști… M-aș întoarce bucuros la ai mei… Și, să mă credeți, n-aș schimba Pământul cu nicio altă planetă, măcar c-am cunoscut câteva, și le-am pipăit și le-am cercetat suflarea, dar ca Pământul… În vara aceea, la Stahanka, am înțeles că n-aș putea trăi fără… Mai bine să mor… Chiar înainte de-a vedea planeta asta… Nu vreau s-o cunosc. Nici pe ea, nici pe cei ce-o stăpânesc! Vreau să…

Victor întoarse brusc privirile spre el, având bănuiala că efuziunea lirică a acestuia ar fi putut fi o criză, o criză de altă nuanță psihică decât aceea a lui Thorson Lee sau a Mariei, și

instinctiv își pipăi pistolul cu morfemanație, pe care-l păstrase în buzunarul bluzei, la-ndemână.

— Fii liniștit, Victor, îl apostrofă Vișnevski, sesizându-i gestul. N-am de gând să mă sinucid acum și nici altă dată. Nu te teme. Sunt perfect lucid. Cei de afară respectă convenția. Cel puțin deocamdată se dovedesc absolut corecți.

Profesorul Mellon, care până atunci rămăsese retras, căutând să înțeleagă, îngrozit, tot ceea ce se petrecea cu ei, străduindu-se să refacă mental firul evenimentelor – așa cum i le relatase Victor – din momentul când intrase în somnul prelungit și până la deșteptare, interveni în discuție:

— Credeți că sunt ființe superioare nouă? După câte îmi dau seama, planeta aceasta este doar o bază, asemănătoare celor pe care noi înșine le-am presărat aiurea prin cosmos. Atâta doar că e mult mai mare… Cât despre viteza cu care se deplasează navele lor, pot să vă spun că este, probabil, rezultatul utilizării principiului căderii în vid. Nu vă amintiți experiențele lui Cuoanto, cu discurile sale plutitoare?

Victor înclină afirmativ din cap.

— De acord. Numai că noi nu putem pune încă în aplicare teoria lui Cuoanto, mijloacele tehnice nu ne permit, pe când ei… Sunt, deci, mai avansați și trebuie să acționăm cu prudență.

— Ah! Nu mă gândeam la opoziție, la o înfruntare a lor, la luptă. Dimpotrivă. La posibilitatea colaborării. Dacă am putea perfecta împreună un plan de explorări cosmice… Ce zici?… Poate că acest contact cu ei ne va fi mult mai util decât vizitarea acelei planete spre care am pornit.

— Vrei să spui că vom renunța la ideea continuării expediției?

— De ce nu, Maria?

— Pentru că noi am fost trimiși cu o altă misiune.

— Maria… Misiunea noastră, care va fi fost ea să fie, o vom afla abia la întoarcerea pe Pământ. Încep să mă conving tot mai mult de asta.

— Ești trist, Victor?

— Trist? De ce? Aventura în care am intrat începe să mă pasioneze. Și regăsesc în Mellon pe același neliniștit cercetător de odinioară care-și pune un milion de întrebări inutile înainte

de-a putea face efectiv ceva. E un semn bun, un indiciu că tonusul lui e ridicat.

— Al meu nu?

— Al tău, Vișnevski, s-a contaminat de nostalgii terestre, de altfel de doruri…

— Mi-e dor de copii, și am o presimțire că…

— Te rog, fără…

În clipa aceea, vocea-robot a escortei răsună distorsionat în toate difuzoarele de la bord deodată:

— Pregătiți comenzile pentru oprire!… Pregătiți comenzile pentru oprire!

— Am înțeles, răspunse Victor. Aștept să fiu ghidat.

— Foarte bine. Peste câteva minute vom atinge baza… Atenție la punctul fix! Atenție la punctul fix…

Zburau planat deasupra sferei metalice, fără să poată distinge pe suprafața acesteia niciun fel de reliefuri proeminente. Nici urmă de construcții. O lumină difuză părea numai că-i iluminează interiorul, și dintr-o dată Victor văzu cum această suprafață netedă se desface în fața sa, nu departe, aidoma unui obturator, făcând să apară cavitatea enormă a unei guri de intrare spre interiorul cețos, plin de fum fosforescent, alb, care nu permitea să se distingă niciun obiectiv, niciun detaliu de pe planetă.

— Coborâți! ceru vocea mecanică a robotului.

Victor acționă maneta în derivă, și nava se opri o clipă deasupra acestei trape fantastice, după care, încet, începu să coboare. Fumul se dădea la o parte, ca într-un act reflex de neatingere, numai atât însă cât să facă loc navei să alunece înăuntru, spre un punct luminos, fix, marcat cu cercuri concentrice, aidoma țintelor terestre de tir.

— Depuneți nava la punctul fix… Depuneți nava la punctul fix…

— Am înțeles. Fiți fără grijă!

Aparatele de bord funcționau în perfectă stare. Totul pe navă era normal, operațiunea desfășurându-se aidoma unei aterizări pe Pământ, și Mellon avu năstrușnica idee de-a acționa clapa declanșatoare a aparatului de radio care făcea legătura în infrasunete cu baza terestră. Surprinzător, bruiajul dispăruse complet și vocea clară a dispecerului, mai clară ca oricând, repeta într-una:

— Sunt Terra... Sunt Terra... 4002... 4002... Răspunde, *Titanus*... Răspunde, *Titanus*...

Cei patru tresăriră. Era apelul emis continuu pe lungimea lor de undă, căutându-i, insistând în a-i putea depista, rătăciți în spațiu. Precipitat, profesorul trecu pe emisie.

— Sunt *Titanus*... Sunt *Titanus*... 4001... 4001... Recepție.

Cele câteva clipe de așteptare trecură neînchipuit de greu. Nava părea că glisează în acest timp printr-un tub gazos, fără niciun reper în jur, ci numai acel punct fix, luminos, de sub ei, apropiindu-se din ce în ce mai mult, ca o singură realitate, ca o singură certitudine.

— Sunt Terra... Sunt Terra... 4002... 4002... Răspunde, *Titanus...* Răspunde, *Titanus*...

Mellon recuplă disperat contactul, trecând pe emisie.

— Sunt *Titanus*... Sunt *Titanus*... 4001... 4001... Suntem în primejdie... Suntem în primejdie... Ne-am abătut de la traseu cu 8° delta cosmici față de punctul I.B.N. Suntem în pericol... Răspundeți!... Recepție...

Maria începu să plângă reținut, cu o durere mută, cuprinsă de emoția speranței de a fi putut reface legătura cu Pământul. Dar, din eter, dispecerul automat, fără a fi recepționat mesajul lor, continua să emită surd, mereu același apel mort, rostit mecanic, cu o voce implacabilă:

— Sunt Terra... Sunt Terra... 4002... 4002... Răspunde, *Titanus*... Răspunde, *Titanus*...

•

Prin hublou nu se putea distinge nimic altceva decât fumul acela dens care acoperea totul, de jur împrejur.

Cei patru rămaseră o vreme la locurile lor în cabina de comandă, așteptând febrili ca de undeva să apară cineva care să-i întâmpine, care să-i primească, ori să audă vocea acum familiară a robotului indicându-le măcar ce anume aveau de făcut în continuare. Dar o liniște stranie îi înconjura apăsător.

Luând inițiativa, Victor decise ca echipajul să-și îmbrace costumele de protecție și să coboare pe platforma punctului fix, îmbarcați în autovehiculul lor cu șenile, pentru a putea eventual înainta rapid într-o direcție sau alta în căutarea celor două sfere care îi escortaseră și care coborâseră și ele, în același timp, prin apropiere.

Lumina farurilor nu străbătea la o distanță mai mare de câțiva metri prin fumul acela alburiu, cumva luminos dar opac, astfel încât înaintarea devenea aproape imposibilă. Făcură totuși, cu precauție, un scurt ocol în jurul navei, căutând să se edifice asupra poziției lor față de vreun drum de acces, dar în afară de cercurile negre, care erau trasate pe suprafața spongioasă a platformei, nu putură identifica nimic.

Victor stabili un unghi de orientare și hotărî să pornească înainte, într-o direcție oarecare, aleasă la întâmplare. Autovehiculul răspunse prompt comenzilor și începu să înainteze cu prudență, traversând cercurile care deveneau din ce în ce mai subțiri și mai dese, cu o rază mereu mai mare, până când curbura lor nu mai fu sesizabilă, și senzația că traversau de-a curmezișul un câmp grilat deveni dominantă.

Călătoria nu dură mai mult de zece minute, după care, luând același unghi de orientare, de data aceasta în sens invers, Victor conduse autovehiculul înapoi, întorcându-se spre navă. În primele momente, nu-și dădură seama că liniile negre pe care le traversau nu își răriseră deloc distanța dintre ele, rămânând constant dese și subțiri. Abia după vreo cinci minute, Vișnevski, făcând această constatare, spuse îngrijorat:

— Mă tem că ne-am rătăcit.

Opriră pentru a recalcula unghiul de orientare luat și se convinseră că autovehiculul nu deviase de la itinerar nici măcar cu o sutime de grad, ceea ce punea și mai mult în evidență paradoxul scurtei lor călătorii. Victor acționă atunci radarul portativ aflat în dotare și constatară că un corp ce putea fi luat drept propria lor navă se afla exact în sensul opus direcției lor de mers, ceea ce însemna că trebuiau să revină tocmai acolo de unde începuseră întoarcerea.

— De ce n-ai utilizat de la-nceput radarul? întrebă Mellon. Era mai sigur…

Pilotul nu răspunse. Porni în direcția obiectului indicat pe ecranul radar, însă, în sinea lui, avea convingerea că se depărtau și mai mult de navă. Nu le spuse totuși nimic colegilor săi, ci se mulțumi să le arate cum liniile curbe, de-a curmezișul cărora mergeau, își pierdeau treptat intensitatea culorii negre, evoluând pe gama griurilor, pentru ca în cele din urmă, foarte aproape de punctul central, fix, să ajungă în tonalități de alb. În mijlocul punctului, obiectul pe care-l indicase radarul nu era

însă altceva decât o sferă gigantică, asemănătoare navelor care-i escortaseră. Cei patru schimbară între ei priviri pline de uimire. Totuși, nava lor nu putea fi prea departe…

Nu apucară să întreprindă nimic. O nouă voce metalică se auzi venind de undeva, de deasupra lor:

— Apropiați-vă!

Astronauții coborâră – curios, fără teamă, cu un soi de amuzament chiar, contrariați – și se apropiară de globul uriaș din fața lor. Când ajunseră atât de aproape încât pereții lui ar fi putut fi atinși la o întindere de mână, vocea ordonă oprirea. O nișă se deschise brusc în peretele globului, rotundă, dilatându-și marginile până la dimensiunile unui stat de om, și cei patru se pomeniră în fața unui gol imens peste care nu mai plutea fumul acela opac dinafară. Aici totul era limpede și clar, luminat ca ziua.

— Intrați! porunci vocea.

Victor păși primul. Apoi Mellon și Vișnevski. Maria ezită, copleșită de atmosfera aceea rece, nefirească, din interior. Pilotul o luă de mână, ca pe copii, trăgând-o după dânsul, într-o apropiere protectoare, bărbătească.

— Ciudat, șopti Mellon, după ce obturatorul se închise foșnind în urma lor. De-afară aveam impresia că pot cuprinde cu vederea întreaga sferă. Dinăuntru mi se pare că deasupra noastră nu există niciun tavan, că pereții aceștia se prelungesc paralel până la infinit, deci încăperea n-ar fi sferică…

— Porniți înainte, se auzi iarăși vocea robotului, ce venea acum de undeva din față.

Porniră. Călcau, fără grabă, pe o suprafață netedă, la fel de spongioasă ca platforma pe care își așezaseră nava, și ecoul pașilor, vătuit, aproape nu se auzea. Era un mers nesigur, cumva ridicol și aproape fără sens, căci distanța până la celălalt perete al navei părea să crească continuu, pe măsură ce înaintau.

Dar nu trebuiră să ajungă până acolo. La un moment dat, atingând mijlocul acelei încăperi enorme – cel puțin aceasta era senzația ce-o aveau – vocea necunoscută le ceru din nou să se oprească. De undeva de sus, din mijlocul bolții (căci exista totuși o boltă a cărei înălțime nu putea fi apreciată cu ochiul liber), pătrunse o rază nouă de lumină. Cei patru astronauți înțeleseră că acolo se deschisese o fereastră prin care cineva îi

privea, urmărindu-le reacțiile. Era inutil să încerce a desluși ceva cu ochiul liber la o distanță atât de mare. Singura constatare pe care o putură face era faptul că dincolo de bolta sferei se menținea același fum fosforescent, care însă nu cobora în interior, rămânând acolo, ca un veritabil acoperiș de nori, după care putea fi orice sau oricine.

— Nu vă fie teamă, spuse vocea. Aici vă aflați în deplină siguranță. Nu vă spun însă *bine ați venit* pentru că aici nimeni nu vine tocmai de bună voie… Dar, odată ce-ați ajuns, nu veți mai putea pleca. De-aici puțini au fost aceia care au izbutit să plece, și totuși toată lumea este fericită… Dacă doriți ceva, n-aveți decât să vă exprimați dorința și ea vă va fi satisfăcută imediat… Sunteți liberi să faceți orice doriți: să mergeți oriunde, să vorbiți și să gândiți orice… Aici vă este permis totul. În schimb, va trebui…

După aceste cuvinte rămase în suspensie urmă o lungă tăcere. Cum însă momentul se prelungea nefiresc, Victor îndrăzni întrebarea:

— În schimb ce ni se cere?

— Tu ești conducătorul, nu-i așa?

— De puțină vreme.

— Adevărat… Să mă crezi, regret cele întâmplate, acel incident care…

— E vina noastră, spuse Victor grav. Dar, în sfârșit… Ce trebuie să facem aici, pe planeta voastră?

— Nimic altceva decât ceea ce ați făcut și pe Pământ.

— Adică?

— Să vă desfășurați activitatea în deplinătatea forțelor.

— Meseria noastră e să zburăm prin cosmos, replică prompt Mellon, cu o anume duritate. Dacă ne cereți cumva o asemenea muncă, o facem cu plăcere.

— Ha, ha, ha… răsună ecoul multiplicat în hăul acelui spațiu. Ți-am spus doar că de-aici nu pleacă nimeni. Dar, dacă vreți să zburați, veți putea. Desigur, cu navele noastre… Asta însă numai după ce veți dovedi că sunteți demni de o asemenea încredere… Până atunci… Avem laboratoare cum nu găsiți niciunde. Veți putea fi utili acolo, căci sunteți, în felul vostru, savanți. Nu am dreptate? Ce zici, profesore Mellon?

Profesorul tresări auzindu-și numele. De unde-l cunoșteau? Și ce anume știau despre el dacă știau că este profesor? Dar

despre ceilalți? Ideea că văzuseră cartea sa de vizită, pe care și-o prinsese pe ușa cabinei în nava lor spațială, nu-l mulțumea.

— E nedrept să ne țineți în captivitate, interveni la rândul său Vișnevski. N-am făcut nimănui niciun rău. Totuși, dacă e vorba de laboratoare de cercetare, mai bine să perfectăm o colaborare între civilizația noastră și a voastră, între cele două lumi, și vă asigur că rezultatele vor fi mult mai bune decât putem noi să vă fim utili activând, cumva steril, aici în izolare.

— Oho! Te-ai și aprins!? Să știi că-mi place cum vorbești, Vișnevski. Din păcate însă, propunerea ta e copilărească… Între noi și Pământul vostru sunt stabilite vechi și trainice relații, dar nu așa cum vrei tu să stabilești acum, ci relații de o cu totul altă natură. Veți înțelege asta mai târziu și îmi veți da dreptate.

— Eram sigur că Fao U știa unde ne trimite, rosti ca pentru sine pilotul.

— Nu fi atât de sigur, Victor, pe nimic. Nu-i vina nimănui că ați ajuns aici. Nu trebuie să existe vreo vină pentru a ajunge aici… E prematur să discutăm asta. Să știi însă că aici mai sunt și alți oameni, nu sunteți singurii.

— Oameni pământeni?

— Pământeni și de pe multe alte planete încă. Ei, dar cred că am vorbit de ajuns. Avem destul timp de-acum înainte pentru totul… A sosit momentul să vă duceți la rosturile voastre…

În clipa aceea, fereastra de sus se închise probabil, căci puternica lumină ce venea de-acolo se risipi. Întregul spațiu deveni dintr-o dată mai puțin strălucitor, și iarăși avură senzația unei copleșitoare imensități pustii înconjurându-i. Se priviră derutați, ca și cum s-ar fi întrebat „ce-i de făcut?“, apoi Victor decise:

— Ne-ntoarcem. Ăsta ar fi rostul nostru, să ne ducem la navă, dacă altceva tot nu ni se indică…

Aceeași voce însă, venind acum din imediata lor apropiere, le aținu calea.

— Nu! Aici nu puteți să vă întoarceți – țineți minte! – pentru că niciodată nu veți ajunge *înapoi,* niciodată nu veți putea ajunge de unde ați plecat, ci altundeva, mereu altundeva. Așa că rămâneți deocamdată pe loc și așteptați. Peste puțin timp veți fi conduși la locurile voastre.

•

Coborârea li se părea fără sfârșit. O scară de rocă dură, cu lespezi largi, ale căror laturi se înecau în fum, fără putință de-a le aprecia dimensiunile, se prelungea exasperant, în linie dreaptă, spre un teritoriu ce rămânea și el misterios, mereu acoperit de cețuri. De fapt, în jurul lor, și odată cu ei, înainta un teritoriu redus în care domnea claritatea luminii, și ochiul putea să distingă liber detaliile ambianței: o scară ce cobora de undeva spre altundeva. În rest, o atmosferă opacă proteja misterul acelei lumi din care niciodată nu se putea contempla mai mult decât o părticică. Și totuși, din aceste elemente, aparent disparate, începea să se contureze o vagă imagine de ansamblu a planetei ce părea a nu se supune nici unei legi ce guverna universul cosmic de dincolo de marginile sferei: nimic nu părea nefiresc, altfel decât pe Pământ de pildă, numai că logica acestei alcătuiri era una insolită, cumva ilogică, și, deși nimic nu te putea înspăimânta prin stranii apariții, familiara ambianță de lucruri proprii universului lor, proiectate la dimensiuni neverosimile și într-o alcătuire ce depășea o ordine comună, îi copleșea, le anula voința și, cu o teamă acționând subconștient, executau întocmai și fără obiecții tot ceea ce li se cerea ori li se recomanda să facă.

De la un timp, începură să simtă oboseala. Deși nu cerea un efort deosebit, coborârea aceea monotonă și mult prelungită, într-un spațiu lipsit de orizont și într-o tăcere apăsătoare, îi obosi. Mellon fu primul care cedă ritmului. Rămase ultimul în șir.

Pe neobservate, între el și ceilalți crescu distanța ce putea deveni dintr-un moment în altul fatală. Rămas în urmă, risca lesne să-i piardă din vedere pe cei trei, căci între ei prinseseră deja să se prelingă fuioare vagi de ceață alburie.

— Hei, stați o clipă! le strigă atunci, rămas cu douăzeci de trepte în urmă.

Victor, oprindu-se, se răsuci privind spre el. Era departe totuși și-i fu frică să se-ntoarcă.

— Te așteptăm. Grăbește-te! Hai, vino!

— Nu pot. Mă simt atât de obosit încât nu sunt în stare să-mi mai mișc picioarele.

— Așteaptă o clipă! Vișnevski se avântă brusc, voind să facă drumul înapoi pentru a-i ajuta bătrânului profesor. Dar Victor îl opri.

— Ce faci?! N-ai auzit că nu poți merge înapoi? Ești sigur că vei străbate treptele acestea în sus și că vei ajunge până la Mellon? Ești sigur că astfel îl poți ajuta?

Vișnevski îl privi contrariat. Erau totuși atât de aproape de profesor, îl vedeau atât de bine, încât nu putea încape nicio îndoială că din câțiva pași ar fi putut fi alături și, sprijinindu-l, să-i înlesnească în continuare coborârea alături de ei. Rămase în cumpănă câteva clipe, apoi răspunse:

— Totuși nu-l putem lăsa aici.

— Să-l așteptăm, propuse Maria. Se odihnește puțin și vine singur. Avem timp destul. Cine ne grăbește? Apoi, adresându-se profesorului, îi strigă: Când te-ai refăcut, pornește singur. Te așteptăm.

— Degeaba! se auzi vocea lui Mellon. E un făcut să nu-mi pot mișca picioarele. Va trebui probabil să așteptați cam mult ca să-mi revin. Mai bine continuați-vă drumul. O să v-ajung eu, dacă o să vă ajung vreodată…

Vișnevski izbucni violent:

— Fie ce-o fi! Mă duc să-i dau o mână de ajutor!

Urcă grăbit primele trepte, apoi se opri derutat. Câteva clipe rămase țintuit locului, ezitând dacă să pășească sau nu mai departe. Dezorientat, privi în urmă cu ochi dilatați ca de o spaimă cumplită.

— S-a întâmplat ceva? a întrebat Victor. Nu te simți bine?

Între ei nu era o distanță mai mare de câțiva metri, totuși ceva se dovedea a nu fi în ordine. Victor îl vedea urcat pe trepte – treptele păreau însă altfel orientate, altele, cumva dublându-le pe primele, într-un alt plan, mai înalt – și, cutremurat, înțelese că Vișnevski nu va mai putea ajunge până la profesor. El urca acum o altă scară, într-un alt spațiu, de unde nu se mai putea nici măcar întoarce. Acest lucru îl înțelesese desigur și Vișnevski. Oprindu-se, avu sentimentul izolării sale de ceilalți, ceea ce-l înspăimânta. Pentru Mellon exista totuși o șansă – putea coborî oricând aceeași scară, în același plan cu Maria și cu Victor; aceștia la rândul lor, îl puteau aștepta în fond oricât – ei încă nu se despărțiseră – cel puțin virtual, teoretic, mai puteau continua drumul, același drum, împreună, pe câtă vreme el… O tentativă de întoarcere spre Victor și spre Maria nu însemna altceva decât o nouă îndepărtare de ei, într-un alt plan. Și totuși…

— Rămâi pe loc! porunci Victor. Rămâi până când va putea Mellon să umble. Noi îl așteptăm aici, apoi împreună vom urca spre tine.

Era o soluție. Era poate singura soluție pe care o puteau accepta pentru a rămâne împreună. Dar, oare, continuând drumul pe devierea pe care o apucase Vișnevski mai puteau ajunge acolo unde trebuiau să ajungă coborând treptele scării inițiale? Indicația fusese să coboare până la capăt. Cine putea ști însă în acest punct cât de aproape sau de departe se aflau de acel capăt!?…

O vreme rămaseră tăcuți, copleșiți de dilema situației în care intraseră. Fumul din jur se ondula încet, într-o deplasare lentă, ca o perdea de borangic în adierile unui vânt slab, și iarăși senzația de pustiu fu dominantă.

Așteptară astfel multă vreme. Curios era faptul că nimeni nu părea să se intereseze de ei. Mai mult, nimeni nu urca și nu cobora pe scară; de jur împrejur nu se auzea niciun zgomot, care să răzbată prin liniștea adâncă, apăsătoare, ce-i izola de restul lumii acelei planete încețoșate ce se refuza privirilor, și deci contemplării. Într-un târziu, Mellon se ridică, simțindu-se capabil să-și reia drumul. Nu coborî însă mai mult de trei-patru trepte că, făcând un pas greșit, alunecă și se prăbuși într-o căzătură zdravănă, din care păru că nu-și va mai putea reveni prea curând. Totuși izbuti să se înalțe; picioarele, însă, nu-l mai ascultau.

— Ce-i de făcut? întrebă îngrozită Maria. Nu-l putem abandona aici.

Victor nu răspunse. Căuta o soluție.

De la nivelul la care se afla, Vișnevski avu posibilitatea să constate că deși scările păreau să urce și să coboare, în fond ele se situau în același plan pe verticală și toată distanțarea lor era o iluzie optică. El îl privea pe Mellon fără să coboare ochii și observă că nici acesta nu și-i înălța pe ai săi privindu-l. De asemenea, Maria și Victor, deși lăsau impresia că se aflau într-un plan inferior, de fapt rămăseseră la același nivel cu el. Aceasta însemna că scara pe care descinseseră, în fond nu cobora deloc… Și totuși, odată despărțiți, iată că nu mai puteau restabili unitatea grupului. Planeta se dovedea un labirint al iluziilor optice, un carusel al planurilor nestabile în spațiu.

— Să ne lăsăm duși la voia întâmplării, acceptă cumva resemnat Vișnevski. Aici, orice mișcare ne este supravegheată, așa că e inutil să credem că vom putea întreprinde ceva, cel puțin deocamdată, pentru a ne opune dorinței lor de a ne dirija.

— Se pare că acționează asupra noastră telepatic, spuse Maria. Acționează asupra voinței noastre, a psihicului nostru, determinându-ne acțiunile, mișcările… Așa că…

— Poate vrei să cred că hotărârea lui Vișnevski de a renunța să fim împreună i-a fost dictată tot de către *ei*!? replică Victor contrariat.

— Mai știi? surâse astrogeologul.

Maria interveni în discuție căutând să-și impună punctul de vedere:

— Sunt medic! De unele lucruri îmi dau seama mai bine decât voi!

În clipa aceea se auzi iarăși vocea-robot cu care începuseră să se familiarizeze.

— De ce v-ați oprit?

Victor privi împrejur, încercând să repereze acel loc de unde venea glasul. Strădania lui rămase însă zadarnică.

— Vrem să rămânem împreună, spuse el în cele din urmă. Cum să-l recuperăm pe Vișnevski? Pe Mellon cum să-l ajutăm ca să-și poată continua drumul?

— Nu trebuie să vă faceți niciun fel de griji, răspunse vocea. Acționați așa cum credeți voi de cuviință. Totul nu e decât o încercare a voastră, a capacităților voastre diverse. Așa că faceți ce doriți și mai ales acționați cum credeți că trebuie să acționați în situația dată. Pentru noi este important să știm cum anume judecați, cum gândiți, cum vă comportați… De altfel, e o chestiune temporară. Apoi veți fi iarăși împreună. N-aveți nicio teamă.

Mellon izbucni în hohote de râs.

— Dacă-i pe-așa, n-aveți decât să plecați în drumul vostru, le strigă el celorlalți. Eu sunt decis să rămân aici până va veni cineva să mă ia pe sus. Cred că mi-am luxat glezna.

După o scurtă ezitare, porni și Vișnevski.

— Când ne vom reîntâlni, ne vom împărtăși impresiile…

Victor o luă de mână pe Maria și împreună continuară să coboare scara aceea ce părea fără sfârșit…

• Capitolul 5

Zilele erau mult mai lungi decât pe Pământ. Și nopțile la fel. Deosebirea dintre zi și noapte era în fond o iluzie, respectând un soi de convenție generală, căci practic planeta neavând un soare în jurul căruia să graviteze, întreaga ei mișcare de revoluție și de rotație apărea ca un nonsens, o inutilitate, cel puțin sub raportul alternanței întunericului cu lumina pe care, de fapt, și-o procura singură și a cărei intensitate creștea ori scădea în diversele zone în funcție de legi și reguli pe care cei patru navigatori tereștri nu și le puteau explica.

Se reîntâlniseră, venind pe lungi coridoare, din direcții diferite, într-un edificiu straniu, un soi de clădire labirintică de dimensiuni copleșitoare în care aveau să și locuiască. Încercarea lui Vișnevski – de altfel una din preocupările sale statornice – de a atinge limitele acestui edificiu, pe orizontală ori pe verticală, se dovedi inutilă și în bună măsură hazardată. Urcase la un moment dat cu un soi de cabină glisantă, ce acționa în spațiul circular din interiorul unei scări spiralate, până la nivelul ultim, după cum indica aparatura de comandă a *liftului,* dar surpriza lui, la ieșirea din cabină, a fost aceea de a fi pășit pe o platformă identică cu aceea de pe care pornise. Totuși nu vru să creadă că ajunsese exact acolo de unde pornise. Cercetând însă *palierul,* constată că se afla, într-adevăr, în punctul de unde își începuse călătoria care, ca durată în timp, i se păruse totuși apreciabilă. Nu admitea, de asemenea, că stătuse tot timpul pe loc. Iar despre o iluzie nu putea fi câtuși de puțin vorba. Simțise efectiv mișcarea cabinei; avusese senzația clară a angajării acesteia într-o mare viteză și apoi încremenirea ei, aproape bruscă… Reluă tentativa oprind în diferite puncte ale traiectoriei, la diferite distanțe. Constată astfel cu stupoare că arhitectura de interior se repeta exasperant, monoton, mereu aceeași, evident, însă, reluată mereu pe alte și alte nivele ale edificiului, până când, în cele din urmă, Vișnevski ajunse iarăși la locul inițial de pornire. Concluzia că urmase un drum circular era clară iar când, repetând experiența, folosind o altă cabină glisantă, ce se deplasa pe orizontală, în lungul *palierului,* și mergând mereu înainte, ajunse din nou în punctul de plecare, nu mai avu niciun

dubiu că edificiul avea forma de sferă, și că în fond, totul pe această planetă repeta, la diferite scări și proporții, geometria sferei, poate în tentativa sau chiar în realizarea ideii de perfecțiune.

Vișnevski nu reuși să delimiteze nici pereții exteriori ai sferei în care se aflau, cu toată încăpățânata lui insistență. Curiozitatea, legitimă altfel, de a ști ce se afla *dincolo,* rămânea mereu nesatisfăcută. Și nimeni nu oferea un răspuns concludent. De fapt, nu întâlnise niciodată pe nimeni, nici el și nici ceilalți membri ai echipajului; planeta părea pustie, deși totul, pretutindeni confirma existența unei activități superioare susținute.

Legătura cu cei de pe planetă se făcea prin intermediul acelei voci-robot care le comunica toate dispozițiile și care răspundea întrebărilor, doleanțelor, nedumeririlor, refuzând însă categoric să dea vreo explicație în legătură cu viața de pe planetă, cu cei ce-o populau, cu poziția cosmică, cu structura sa materială... Tot ce putuseră afla era faptul că trebuiau să lucreze în laboratoare, aducându-și contribuția la cercetarea științifică de pe planetă. Ce fel de cercetare științifică?...

La început, crezuseră că totul nu era decât o înscenare, o testare în continuare a lor, fiind puși în fața unor probleme specifice profesiunii și specializării fiecăruia. Dar, cu timpul, activitatea lor începu să capete un sens, un alt sens desigur decât cel pe care îl putuseră intui inițial, și asta le spori deruta. Ce era de făcut?...

Fiecare își avea programul său de muncă, program care le ocupa practic aproape tot timpul. Mellon fusese condus în incinta unor laboratoare de cercetare micromoleculară, unde o aparatură perfecționată îi permitea continuarea propriilor experiențe de pe Terra. Totuși i se ceruse să-și îndrepte cercetările pe o anume direcție, iar nu pe alta, ceea ce profesorul primi fără să-și pună prea multe întrebări. Vișnevski, într-o altă parte a complexului spațiu labirintic în care se aflau, trebuia să supravegheze analizele de laborator a nenumărate eșantioane de minereuri, codificate, în marginea cărora avea să concluzioneze cândva, poate nu peste multă vreme, dar care nu-i cereau deocamdată un efort intelectual mai mare decât acela necesitat de un joc copilăresc, pe care nu-l înțelesese din prima clipă. Și nici Maria nu realizase sensul solicitării la care

trebuia să răspundă în calitate de biolog și medic, studiind structuri celulare și făcând reacții biochimice de o puerilă banalitate, efectuate însă într-o ambianță și într-un angrenaj tehnic copleșitor. Victor fu primul care sesiză inutilitatea și iraționalitatea activității la care erau puși să ia parte. Cercetările sale balistice, efectuate cu o aparatură desăvârșită, nu aveau darul să ducă la vreun rezultat util; ele nici nu puteau folosi cuiva, căci sfidau orice legi ale acțiunii materiale în cosmos. Așadar…

— Nu-ți dai seama că noi nu facem, în fond, nimic? îl întrebase la un moment dat pe Mellon. Tu nu vezi că activitatea noastră de aici este ridicolă prin lipsa ei de sens, de finalitate? Că noi ne jucăm simulând o înaltă cercetare care nu poate sluji nimănui? Nu-ți dai seama de asta, profesore?!

— Și ce zici dacă pe această planetă totul este orânduit după alte legi decât cele pe care le cunoaștem noi, care ne sunt familiare, proprii?

Câteva clipe cei patru se priviră bănuitori.

— Imposibil! ripostă vehement Vișnevski. Am călătorit destul în imensitatea spațiului cosmic și știu, am văzut cu ochii mei, că materia cosmosului nostru este aceeași pretutindeni, desigur într-o altă compoziție doar, într-o altă proporție a acelorași elemente de bază, fundamentale, pe care, iată, le întâlnim și aici. Deci și aici trebuie să acționeze aceleași principii de bază ale lumii cosmosului nostru. Și nu altele…

— Dacă, firește, suntem în lumea cosmosului nostru, ținu să atragă atenția Maria.

— Ce vrei să spui?

— Doar tu însuți ai sugerat că s-ar putea să nu mai fim în acea lume pe care o cunoaștem cu toții…

Vișnevski tresări surprins.

— Crezi? întrebă el, apoi continuă, incitat: Atunci de ce te pun pe tine să faci biopsii și nu mai știu ce alte alea, în gol, proceduri ce se fac și pe Pământ la nivelul cel mai banal cu putință, în același univers material ca și aici?

Maria ridică din umeri.

— Nu știu; Și deocamdată nici nu-mi pun întrebarea.

— Ești nemaipomenită!

•

În sala spațioasă a laboratorului de cercetări balistice Victor era singur; cu toate că trebuia să alcătuiască și să urmărească normele de lucru ale tuturor activităților comandate aici prin impulsuri-program, se plictisea peste măsură. Experiențele, deși spectaculoase în sine, nu-l interesau decât în extrem de mică măsură. Ele nu făceau parte din ceea ce se numea în mod obișnuit pe Pământ – prin terminologia clasică – cercetare fundamentală. Cui puteau servi datele privitoare la traiectorii pe care niciodată vreun corp material nu le va putea descrie în spațiu, parcurgând o distanță ce se refuza propriei dimensiuni?! Confuzia era în privința termenilor timp și spațiu…

Victor abandonase ideea unei posibile conlucrări cu cei de pe planetă. Urmărea totul în jur, fiecare zgomot, în speranța că doar-doar va putea da de urma vreunei persoane, a vreunei ființe superioare, a cuiva, oricine va fi fiind… Planeta era, fără-ndoială, populată. Cum arăta însă această populație? De ce nu li se înfățișa niciunul din membrii ei? De ce îi izolaseră cu atâta strășnicie? Erau numai câteva din nenumăratele întrebări care îl frământau pe Victor.

Trecea pe lungile coridoare ale acelui enigmatic edificiu în care fuseseră instalați – niciodată pe un drum al întoarcerii, ci întotdeauna înainte –; din loc în loc se oprea în fața câte unei uși, zidită în dreapta ori în stânga, și după ce asculta cu luare aminte o vreme, pentru a putea intercepta eventualele zgomote de dinăuntru, încerca s-o deschidă. De multe ori, ușile erau încuiate sau poate chiar false, dar uneori acestea cedau, dându-se-n lături. Aproape fără excepție, interioarele erau aceleași – austere, încăperi spațioase în care nu se afla nimeni; aceleași vaste încăperi ce aminteau sălile baroc din vremurile de mult trecute ale palatelor pământene, atâta doar că pavimentul era aici dintr-un material alburiu ce putea fi prea lesne confundat cu marmora, iar din tavan nu atârnau policandrele instalațiilor de iluminare. Lumina pătrundea liberă de-afară prin geamurile rotunde, ca niște hublouri enorme. Victor înaintase nu o dată, pătrunzând în încăperile acestea. Pașii răsunau stingheri, trezind ecouri mici, și sentimentul intrării într-un domeniu al pustiului devenea copleșitor. Se apropia curios de ferestre. Dincolo ar fi trebuit să fie lumea de *afară*, dar nu era de obicei decât o altă încăpere, un alt culoar sau un alt hol imens, din

care alte uși și alte ferestre dădeau mereu înspre un dincolo care nu exista sau care mai bine zis nu era niciodată… afară.

Mersese de nenumărate ori la întâmplare, fără să știe unde va ajunge, deschizând uși prin care înainta dintr-o încăpere în alta; deschisese geamuri – transparența lor părea de sticlă, totuși nu era decât un material fibros, ca de borangic, de o fină transparență, și totuși neașteptat de rezistent la exercitarea unei apăsări, a unei presiuni mecanice –, deschisese așadar geamuri și sărise prin ele dincolo. Apoi, traversând holuri, culoare și încăperi, trecuse mai departe, mereu mai departe, mereu mai încolo, cu ferma convingere că avea să se rătăcească în alcătuirea aceea labirintică de interioare, și totuși, de fiecare dată ajungea înapoi, acolo de unde plecase, fără abatere, după un timp mai îndelungat ori mai scurt, fără să întâlnească pe nimeni, fără să afle nimic altceva decât săli goale, pustii, cu o lumină ce părea să vină întotdeauna de afară, dintr-un afară care nu exista ori care nu putea fi determinant, și de fiecare dată, după câte o asemenea incursiune, Victor se simțea dezolat, trist, dar îndârjit în hotărârea sa de a face orice pentru a putea scăpa din captivitatea amorfă în care intrase. Curios lucru era însă că nicăieri nu mai întâlnise vreun alt laborator, în întreg perimetrul clădirii pe care îl cercetase; nicăieri nu întâlnise nimic, niciun indiciu că pe-acolo ar trăi, ar exista vreo ființă omenească…

Uneori i se părea că vede, departe în față, o siluetă ce trecea grăbită dintr-o parte în alta a coridorului, ieșind pe-o ușă și intrând imediat pe cealaltă. Atunci avea o tresărire. Niciodată nu putea fi sigur dacă umbra aceea fusese aievea ori numai fantezia sa o crease, în marea lui dorință de a întâlni pe cineva. De obicei, striga, căutând să-l determine pe acel cineva să revină; alerga grăbit până în dreptul acelor uși, dar, când le deschidea, înăuntru întâlnea invariabil același decor, pustiu, fără viață, fără mișcare…

De câteva ori mersese împreună cu Maria, cu Mellon sau cu Vișnevski la locurile acestora de muncă, așa cum și ei, la rândul lor, îl vizitaseră pe Victor în vastul său laborator de balistică. Depărtate unul de celălalt, laboratoarele păreau a funcționa totuși în aceeași clădire, dar cabinele glisante care îi duceau într-acolo traversau spații intermediare ce lăsau să se-nțeleagă că ar fi vorba de edificii separate. Nimic însă nu putea fi

dovedit, constatat sau probat cu posibilitățile tehnice de care dispuneau ei. Veneau dintr-o lume diferită din care aici nu puteau păstra nicio logică a firii; aici era o altă lume, care o copia pe-a lor în detalii, dar care în esență se deosebea fundamental.

•

— Vreau să știu de ce am fost aduși aici! strigase Victor când vocea-robot îi atrăsese atenția că în ziua aceea nu plecase spre laborator pentru a-și continua cercetările. N-am să mai merg nicăieri până când nu mi se dau lămuririle necesare: Ce rost are izolarea noastră aici? Și cât timp vom fi supuși acestui regim de falsă existență activă?! Vreau să discut cu *cineva*: să știu și eu cu cine!

Vocea-robot păru indiferentă față de tulburarea acestuia și răspunse:

— De ce te grăbești? Toate vor veni la timpul lor.

— Numai că timpul trece? Înțelegi?!

— Aici timpul nu trece; în orice caz, aici suntem înafara timpului, așa cum îl înțelegeți voi, cei de pe Terra. Ai răbdare și fii supus.

— Supus! Nu pot să fiu supus așa cum înțelegeți voi supușenia. Asta ar însemna să-mi hotărăsc eu însumi moartea, moartea ca om. Nu știu dacă poți înțelege asta!

— Dacă ai ști cât de bine te înțeleg… Numai că aici nu există moarte, moarte așa…

— … cum o înțelegem noi pe Pământ…

— Exact.

— Sunteți ridicoli! De ce nu vreți să stăm odată față-n față și să vorbim deschis? Sunteți mult superiori nouă. De asta mi-am dat seama încă din prima clipă. Ce vă împiedică totuși? De ce procedați așa? Dacă ați fi venit voi pe Pământ, noi am fi procedat cu totul altfel. Mai omenește…

•

Sau, altădată:

— Vreau să ies din cușca aceasta monstruoasă! Vreau să văd planeta. Dacă tot ziceți că n-am să pot pleca niciodată de-aici, măcar să știu și eu ce se află în jurul meu. De ce nu mă lăsați liber?!

— Liber? Dar ești liber să faci tot ce dorești.

— Doresc să ies de aici.

— Foarte bine. Ieși.

— Cum? Pe unde?

— N-ai decât să spui: vreau să merg în cutare loc și pornind la drum vei ajunge cu siguranță acolo.

— Acolo, unde? Nu cunosc nimic de pe planeta aceasta. Ce-aș putea să spun că vreau să văd?

— Știu eu? Poate vrei să vizitezi un parc, sau un muzeu, sau un oraș...

— Minunată idee. La asta nu m-am gândit. Așadar, vreau să vizitez un oraș! Cel mai apropiat oraș de aici. Pot s-o iau cu mine pe Maria?

— Dacă și ea dorește același lucru...

•

Porniră ținându-se de mână. Era mai bine să meargă așa pentru a evita eventualele devieri, în cazul în care unul dintre ei ar fi călcat din greșeală într-un alt plan al scării pe care urcau într-una, înconjurați îndeaproape de fumul acela fosforescent ce acoperea planeta și care împiedica orice privire în perspectivă asupra ei. Era o ascensiune grăbită, totuși cumva nesigură; un soi de emoție îi năpădi înfiorându-i – în sfârșit, aveau să ia contact cu lumea aceea; aveau să vadă un oraș aievea, să-i cunoască pe cei ce populau planeta, pe stăpânii, pe *oamenii* ei...

Urcară mult. Totuși nu atât de mult încât să se simtă obosiți. Era o ascensiune care-i solicita, și când, în cele din urmă, ajunseră pe platoul final, panorama ce se deschidea în fața lor se dovedi a fi de-a dreptul paralizantă.

Sub o uriașă cupolă translucidă, orașul se întindea la poale de munți cu piscuri abrupte, pe malul unei ape albastre ce adormise parcă, încremenită sub irizările puternice ale soarelui strălucitor abia ridicat deasupra orizontului, în partea opusă a boltei cristaline ce proteja teritoriul acela de vis de fumul compact ce domina restul planetei. Cei doi rămaseră încremeniți în fața acelei priveliști ce li se oferea, spectaculoasă. Era acolo un alt univers, o altă lume, ce izbutise să se izoleze sub clopotul acela de sticlă pentru a-și putea asigura în condiții normale viața și existența. Normale?!... Oare care era modul normal de a fi pe planetă?! Acela de sub cupola translucidă, în marginea căreia ajunseseră și pe care îl regăseau cumva apropiat de al lor, sau cel de dincoace, din

zona veșnicelor cețuri opace, cu labirintice edificii sferice, misterioase și cumva neverosimile?! Sau, poate, ambele, într-o alăturare bizară, completându-se reciproc armonios ori excluzându-se violent?!…

Platforma pe care se opriseră, suspendată undeva lângă calota translucidă, era parcă anume înălțată acolo pentru ca orașul să poată fi privit în voie, în întregimea sa. Masa cristalină era în fond o lupă uriașă sub care detaliile cele mai nesemnificative primeau dimensiuni fabuloase, și orice mișcare din oraș putea fi astfel urmărită din locul acela, fără niciun fel de dificultate.

La început nu-și putură concentra privirile asupra unui obiectiv anume – clădirile, străzile, forfota mulțimilor, autovehiculele ori aparatele de zbor se armonizau într-un ritm de existență ce lăsa impresia, în totalitatea sa, a unui singur puls vital, unic, al orașului, captivant, copleșitor. Încetul cu încetul însă, prinseră să disocieze, să distingă particularități, să delimiteze și să individualizeze elemente aparte, să detașeze din imaginea de ansamblu puncte și momente particulare. Astfel, începu să li se dezvăluie viața reală a orașului.

Priveau mișcarea, fluxul acela continuu al deplasărilor în spațiu, și ordinea desăvârșită ce părea să domnească acolo, disciplina severă pe care o intuiau cenzurând totul în oraș avea ceva de furnicar, de acțiune instinctuală ori de execuție automată; totul părea cumva regizat, pus la cale, convenit, lipsit de spontaneitate, și de aceea Victor avu sentimentul că se afla în fața unei lumi contrafăcute, artificiale.

— Nu ai și tu această impresie? o întrebă în cele din urmă pe Maria. Nu crezi că toată această viață are ceva din regulile unei existențe de seră?… Iar după câteva clipe adăugă: De acvariu…

— Poate că avem de-a face, totuși, cu două lumi deosebite…

— Una care a creat-o pe cealaltă… îi continuă Victor gândul. Dar care este cea autentică?

— Ce-ar fi să pătrundem înăuntru?

— Este tocmai ceea ce intenționam să-ți propun. Și înălțându-și privirile peste cupola orașului, acolo unde fumul se prelingea același, opac, în mișcări leneșe, învăluind întreaga planetă, Victor strigă pentru a putea fi auzit de cei ce-i conduseseră acolo: Vrem să intrăm în oraș! Pe unde?…

Neprimind niciun răspuns, Victor luă tăcerea drept o aprobare, așa încât, cuprinzând ferm brațul Mariei, porni spre cupolă, întocmai ca în alte împrejurări similare când, înaintând într-o direcție sau alta, prin pâcla înconjurătoare, avea revelația obligatorie a descoperirii treptelor ce urcau ori coborau spre destinația dorită. De data aceasta însă, platforma nu se mai prelungi iar peretele translucid al cupolei nu se deschise pentru a le permite trecerea. Ceva părea a nu fi tocmai în ordine.

— Să pornim în lungul zidului, propuse Maria. Poate astfel vom ajunge la vreo intrare.

Nu înaintară însă prea mult în direcția aleasă că dintr-o dată se pomeniră în fața unei balustrade care le bara trecerea.

— Să ne întoarcem, hotărî Victor.

— Și unde vom ajunge?

— Rămâne să vedem…

Într-adevăr, la întoarcere platforma părea ușor înclinată și nu le fu prea greu să ia seama că între ei și cupola ce acoperea orașul începeau să se prelingă fâșii subțiri de fum. Atunci Victor o apucă de-a curmezișul, înaintând îndârjit, perpendicular pe zidul transparent la care ajunse numaidecât.

— Vino, îi strigă Mariei. Trebuie să izbutim.

Când aceasta fu alături, pilotul izbi din răsputeri cu pumnul în peretele de sticlă. Un sunet surd se trezi din hăuri, vuind prelung, ca un dangăt de clopot enorm în bronzul căruia s-ar fi bătut cu un ciocan de pâslă. Uimit, Victor se retrase câțiva pași înapoi. În același timp, dinăuntru, din interiorul cupolei, câteva aparate de zbor se ridicară vertiginos, apropiindu-se până la câțiva metri în dreptul platformei. Erau aceleași sfere zburătoare pe care le văzuseră ținându-le trena prin cosmos, nu mult după plecarea de pe Pământ, evident aici având dimensiuni miniaturale, aproape copilărești. Maria se lipi de Victor într-o îmbrățișare înspăimântată; cine putea ști cât era de periculos jocul acesta în care intraseră?!…

Când totul se liniști, când rămaseră iarăși singuri, Victor izbucni în hohote de râs.

— Ce ai? întrebă Maria.

— Ce am? Nu înțelegi oare spaima lor? Nu?!… Se temeau ca nu cumva să sparg cupola!…

— Nu râde! îl mustră vocea-robot. Se putea întâmpla una ca asta, și atunci…

— Și atunci? insistă pilotul. Ce s-ar fi întâmplat atunci?!… Ce-ar fi fost *atunci*!? repetă el întrebarea, fără să-și poată ascunde o anume pornire de ură în glas.

Nu primi răspuns imediat. Tensiunea momentului prin care trecuseră mai păstra între ei o anume încordare. În cele din urmă, însă, vocea metalică a robotului reluă dialogul.

— Dacă s-ar fi spart cupola, ar fi fost groaznic. Închipuiește-ți că înăuntru, în atmosfera aceea pură, ar fi pătruns valurile de ceață din exterior… Totul s-ar fi năruit într-o clipă. Acolo… Apoi aici… O mare parte a planetei ar fi rămas paralizată pentru multă vreme… Totul în jur ar fi încetat să trăiască… Voi înșivă ați fi dispărut…

— Explică-mi de ce!

După clipe lungi de tăcere, vocea-robot spuse:

— Fie. Într-o zi tot trebuie să afli… Vezi tu, orașul acesta nu este populat cu ființe vii, cu oameni… Și, la fel, toate orașele noastre. Tot ce mișcă acolo, tot ce se construiește, tot ce se concepe este rodul unor sisteme automate de tip robot. Acestea dirijează întreaga activitate de dinăuntru și din jur, de pe întreg perimetrul planetei ce intră sub controlul direct al acestui oraș… Și viața mea, și viața voastră, la fel…

Maria tresări.

— O clipă, te rog. Spune-mi, ceru ea, tu ești robot sau ființă vie?

— Răbdare, Maria. Vei înțelege totul deîndată… Roboții aceștia au fost creați de oameni… Oamenii au plecat de pe planetă, iar roboții nu pot trăi decât în această atmosferă pură în care i-au conceput și i-au realizat oamenii… Rațiunea lor de a exista nu are niciun sens fără oameni… Totuși, ei sunt mai puternici decât cei ce i-au conceput… Ei domină planeta, planeta aceasta, și încă alte nenumărate asemenea planete în jur. Planete pe care există viață și pe care nu există viață…

De data aceasta, Victor fu cel care interveni.

— Explică-mi, te rog. De ce spui mereu *ei.* Tu ce ești? Tu cine ești?

Robotul păru a nu reține întrebările pilotului.

— Privește, Victor, spre oraș. Uită-te bine. Ce vezi?… Totul e mișcare. Pretutindeni se construiește, se muncește… Pentru

cine?… Iată o întrebare delicată! Vezi acolo vreun individ care ar putea semăna cu tine? Cu voi?… Nu. Nici nu există. Roboții de care îți vorbesc nu sunt așa cum îți închipui tu. Ei nu sunt indivizi. Ei sunt *sisteme*… Înțelegi? Fără-ndoială că înțelegi… Așadar, cine sunt eu? Sunt un asemenea sistem. Noi nu ne putem vedea, nu ne putem întinde mâna, nu putem porni alături pe un drum pentru simplul motiv că eu nu am o individualitate materială de tip umanoid. Eu sunt… Cum să-ți explic?… Eu sunt sistemul ce acționează și în orașul de sub cupolă, și alături de tine, în același timp, și încă în alte multe părți deodată… Eu nu am trup…

— E ceva foarte încurcat în tot ce spui, interveni Maria, deși totul pare extrem de simplu. Un lucru însă tot am reținut, că pe planeta asta nu există oameni…

— Ba da. Sunt oameni veniți de pe alte planete, așa ca voi. Ei își continuă aici existența. O altă existență, evident…

— Unde sunt acești oameni?

— O, Victor, cât de greu ne vom putea înțelege… Pe ei nu-i veți întâlni niciodată. Voi ați venit dintr-un timp și veți rămâne pentru veșnicie în timpul vostru, așa cum ei, venind dintr-un alt timp, vor rămâne mereu în acel timp al lor, și astfel veți trece întotdeauna unii pe lângă ceilalți fără să vă puteți vedea vreodată. Ați înțeles?…

— Voi reflecta și voi înțelege, fii sigur. Dar, spune-mi, ce fac aici acești *oameni*? Nu-i pot ajuta cu nimic pe *roboți*?

— Cât de naiv ești… Noi n-avem nevoie de niciun ajutor. Noi suntem cei care îi ajutăm pe oameni… Îi protejăm, îi veghem… De pildă, pe voi, pe oamenii…

— Te cam contrazici. Ceva mai-nainte spuneai că roboții nu au nicio rațiune înafara existenței oamenilor. Ei, ce zici de asta?

În tot timpul conversației, cei doi rămăseseră acolo sus, pe terasă, privind orașul care fremăta activ. Acolo se lucra. Ce anume?… Deodată, Victor avu sentimentul inutilității acelei activități. Se muncea desigur în gol, la fel cum ei înșiși simulau o muncă de care nimeni, niciodată și niciunde, nu va avea nevoie. La fel trebuia să fie și acolo, gândi. Totuși, ce nevoie avuseseră să-i ia în captivitate? De ce tocmai pe ei și nu pe alții? Exista vreo legătură între lumea aceasta de-aici și generalul Fao U, care-i trimisese?

— Ascultă, devie brusc discuția Victor. Aș vrea să fac ceva util pentru voi. De pildă, aș putea să zbor pentru voi, cu navele voastre. Am fost pilot de încercare. Am zburat pe prototipuri. Apoi, cunosc bine cerul. L-am străbătut în lung și-n lat. Puneți-mă la-ncercare!

— E riscant, Victor.

— De ce?

— S-ar putea să nu-ți convină.

— Va fi regretul meu. Fii sigur, însă, n-am să mă plâng niciodată.

Urmă o lungă pauză în care nu se auzi nici măcar un foșnet în jur, nicio mișcare.

— Să văd ce pot face pentru tine. Acum, însă, trebuie să vă îndepărtați de oraș. Camarazii voștri s-ar putea să vă caute. Poate sunt îngrijorați de lipsa voastră.

— Nu fi ipocrit! Tu știi exact dacă sunt sau nu îngrijorați.

— Sunt îngrijorați, Victor.

— Atunci spune-le să stea liniștiți că suntem cu tine.

— Ai înțeles deci că eram cu voi și, în același timp, cu ei…

— … și încă în multe alte părți deodată…

— Întocmai, Victor… Ești isteț. Să văd ce pot face pentru tine…

•

Mergeau alături pe coridorul acela spațios, pardosit cu dale de marmură, străjuit de colonade suple, înalte, amintind vechi civilizații terestre, de mult adormite în istorii; mergeau fără să se privească, fără să se atingă, într-o plimbare calmă, cumva absurdă totuși, căci nu puteau, la un moment dat, să facă drumul înapoi, să se întoarcă; mergeau înainte, mereu înainte, pe lungul coridorului auster, fără să întâlnească pe nimeni, fără să poată privi în afară, mereu cu același pas, egal, măsurat, cu privirea fixată departe în lungul coridorului ce nu părea să aibă undeva sfârșit, ce nu cotea la dreapta ori la stânga, ce nu urca și nu cobora nicăieri; arhitectura clădirii impunea un stil desuet, care amintea de epoca terestră a Renașterii, sau poate nu, era o bizară fantezie, un capriciu al cuiva de-a ridica masivitatea, monumentalitatea operei de artă la limita sa copleșitoare, extaz în fața frumosului, prin dimensiunea sa practic necontrolabilă senzorial.

Înaintau astfel de mult; ei înșiși pierduseră noțiunea timpului de când mergeau fără să știe încotro, fără să-și vorbească, mereu înainte, ca doi străini, și totuși cât de apropiați se știau, cât de solidari se simțeau, cât de uniți în destinul lor, în gândurile, în sentimentele lor…

— Uneori am impresia că visez, începu să vorbească într-un târziu Maria, reținut, cumva pentru sine, fără să-și întoarcă privirea spre Victor, fără să aștepte din partea acestuia vreun semn c-o auzise, că-i recepționase cuvintele, că le înțelesese… Uneori simt că trăiesc un coșmar pe care mi l-am creat, mi l-am imaginat eu însămi, continuă ea, vorbind rar, căutându-și parcă anume cuvintele, ca și cum ar fi făcut un efort să-și amintească ceva, un anume text memorat cândva, pe care acum trebuia să-l reproducă și asta îi cerea un vădit efort de memorie… Și încerc aievea spaima acestei singurătăți în care nu reușesc să-mi găsesc rostul, să mă încadrez, și nu izbutesc să mă împac cu ideea că voi rămâne captivă aici pe veșnicie, chiar dacă alături de tine… Nu știu dacă mă înțelegi…

Victor înclină capul fără s-o privească.

— Înțeleg. Mi-e la fel de milă de tine, ca și de mine de altfel, ca și de…

— Să nu-ți fie milă de mine. Nu de compasiunea ta am nevoie. Nu vreau să-mi deplângi destinul… Destinul meu care – vrei, nu vrei – se leagă de-al tău…

Victor se opri. Nesesizând imediat, Maria continuă să meargă încă vreo câțiva pași, apoi, oprindu-se la rându-i, se întoarse spre el și, privindu-l gravă, cu ochii umbriți de tristețe, încercă să-i zâmbească, dureros dar cald, și întinzându-i mâna într-un soi de tandră chemare, continuă:

— Hai, vino… Am atâta nevoie de tine… Dacă-ai ști câtă nevoie am…

Acum mergeau ținându-se de mână; degetele lor se împreunaseră într-o încleștare febrilă, caldă; pașii lor găsiseră o cadență comună, un ritm unic – interiorul acela imens le prelua ecoul stârnit de atingerea cu marmura albă, și aerul parcă vibra surd în jurul lor în acea pâclă rarefiată aici, prin care privirile pătrundeau anevoie.

— Voi încerca totul pentru a putea pleca…

— Taci! Nu vorbi despre asta. Nimeni nu trebuie să știe nimic…

Maria își dăduse imediat seama că Victor era hotărât să riște, adică să încerce cu orice preț să evadeze din captivitatea aceea blestemată. Știa însă că treaba aceasta nu era deloc ușoară, că Victor trebuia să fie ajutat. Și cum l-ar fi putut ajuta altfel decât jucând un rol dublu, un rol despre care însă lui nu-i putea spune nimic atâta vreme cât pretutindeni pe planetă erau nu numai spionați, dar li se analizau computerizat reacțiile, vorbele, gândurile nerostite, atunci când acestea deveneau destul de puternice. Maria n-avea cum să-l avertizeze de acest lucru pe Victor, și atunci hotărârea ei de a simula o complicitate duplicitară devenea singura șansă de a-l ajuta efectiv. Ea trebuia să se comporte în așa fel încât să-i facă pe cei ce-i supravegheau să creadă că legăturile dintre ei erau atât de puternice, atât de profunde încât niciunul din ei n-ar putea întreprinde nimic esențial fără celălalt; că Victor, plecând de pe planetă, va reveni la ea cu orice chip; că, fără ea, pilotul nu va accepta niciodată să evadeze… Și Maria continuă astfel:

— Sunt sigură că vei pleca și că te vei întoarce iarăși aici, la mine; eu te voi aștepta încrezătoare, te voi aștepta întotdeauna, iar tu te vei întoarce mereu, nu-i așa?… Aici, vom fi împreună…

— Nu te-nțeleg. Vorbești ciudat, îi spuse.

Victor fusese surprins. Ce însemna asta? Cuvintele Mariei aveau o anume rezonanță patetică, semănând cu o declarație de dragoste. Pentru el era ceva neașteptat și nelămurit deopotrivă.

— Vorbesc foarte limpede, Victor. Trebuie întotdeauna să vorbim clar, pentru ca să putem fi înțeleși exact. Altfel…

— Dar și eu îți vorbesc…

— Ssssst!…

De-acum, Maria nu mai putea da înapoi. Trebuia să-și joace rolul până la capăt. Dar ce rol ar fi fost cel mai potrivit? Acela de amantă? O, nu. Era frivol… Ea trebuia să pară cu adevărat legată de el. Și nu numai prin vorbe, prin dulci alinturi, prin dezmierdări galante. Ea trebuia să însemne mai mult, incomparabil mai mult în viața lui Victor, să-nsemne totul.

Se opriră. Maria își așeză delicat degetul arătător pe buzele lui și-i făcu semn să nu mai continue, să tacă. Îl privi adânc în ochi; îl privi așa cum nu-l mai privise niciodată, apoi îi șopti, nu prea încet însă, pentru ca ecoul sălii aceleia să-i poată prelua cuvintele și să le difuzeze în nesfârșirea sa, să le amplifice ori

să le vătuiască până la surdinizarea totală; îi șopti cu fiorul în glas al unei emoții nemaiștiute:

— Te vei întoarce, Victor, nu-i așa? La fiul tău pe care ți-l voi dărui în curând… Prin el ești legat definitiv de mine și de planeta aceasta, care de-acum este a noastră pentru totdeauna și pe care tu o vei sluji cu fidelitate, cum te-ai sluji pe tine însuți, Victor…

Pilotul, uluit de ceea ce auzea, avu totuși tăria să nu riposteze brutal, cum ar fi făcut în altă împrejurare asemănătoare. Intui că Maria urmărea ceva spunându-i toate astea, că ea își asuma un risc, o responsabilitate – față de cine? față de ce? – pe care el nu trebuia, nu avea dreptul atunci și acolo s-o uzurpe. De-aceea, primi jocul Mariei.

Și-o apropie timid, într-o tandră, dureroasă îmbrățișare; îi simțea trupul fremătând, o simțea ca niciodată mai pământeană și atunci înțelese cu adevărat cuvintele ei, înțelese că numai gândurilor lor le aparțineau cu adevărat, nemărturisite încă, negândite, ci numai simțite; altfel, ei nu-și mai aparțineau, erau captivi și supuși, și singura lor șansă era șansa coborârii adânci în sinea lor, în sufletele lor pe care roboții încă nu învățaseră să le descifreze, să le citească, să le determine și să le domine…

— N-am să mă despart niciodată de tine, spuse Victor. Cât de mult mi-am dorit o femeie ca tine, Maria, și cât de departe mi-a fost dat s-o găsesc… Mă bucur însă pentru asta… E singura mea bucurie adevărată… Singura… Singura…

•

De multă vreme, profesorul Mellon nu se arătase decât întâmplător. Stătea retras în încăperea sa și nu primea pe nimeni înăuntru. Dar cel mai mult timp și-l petrecea în laborator, îndeplinindu-și treaba cu o neabătută conștiinciozitate.

Îmbătrânise foarte repede; ridurile i se adânciseră în obraji, pielea îi devenise cumva pergamentoasă, iar ochii, mereu injectați, trădau un om obosit, epuizat, sfârșit.

— Te străduiești cam mult, îi reproșase într-un rând Vișnevski. Și pentru ce? Îmi poți spune?

Profesorul se frământă, vădit incomodat de întrebarea pusă prea direct, apoi, frecându-și nervos mâinile, răspunse:

— Vezi tu, nu pot să-ți spun nimic despre cercetările mele. Sunt oarecum secrete.

— Secrete? se miră consternat Vișnevski, neputându-și ascunde, în același timp, o oarecare undă de amuzament. Față de cine sunt secrete? Față de noi?

— O, nu… Adică, da!

Vișnevski râse.

Se întâlniseră pe coridorul larg ce despărțea camerele lor; Mellon tocmai voia să intre, întorcându-se de la laborator, și astrogeologul îi ațlnuse calea.

— Nu râde. Ceea ce sunt eu pe cale să descopăr va revoluționa lumea.

— Care lume?

Profesorul se văzu pus în dificultatea de a nu-i putea răspunde lămurit, și de aceea începu să dea semne de iritare.

— Lumea în general. Pe tine ce te interesează?!

Vișnevski îl prinse strâns de braț pe profesor și, apropiindu-și-l, îi șopti înciudat:

— Pe mine, în general, nu mă interesează ce faci tu aici. M-a interesat cândva ce făceai acolo, pe Pământ. Și, în afară de asta, să știi că nu mă amestec în treburile voastre de-acum – văd că v-ați implicat fiecare în diverse acțiuni ce vă sunt în fond totalmente străine! Eu, unul, să știți, am să evadez de-aici cu orice preț!…

Mellon se scutură violent, ca apucat de-un frison de greață, și, eliberându-se din strânsoarea celuilalt, replică sec:

— Ești prost!

— De ce? Pentru că refuz să intru în jocul ăsta absurd, al așa-ziselor *cercetări*?!

— Pentru că nu-ți dai seama ce putere ai putea dobândi integrându-te.

— Ce fel de putere?… La ce mi-ar folosi, dacă nu-mi înlesnește mijlocul de-a mă reîntoarce acasă? Și, în fond, ce fel de putere aș putea dobândi?

— Puterea de a domina cerul, universul!… spuse Mellon aproape sugrumat de emoție, cu o voce bolnăvicioasă, cu o strălucire nefirească în priviri. Sunt sigur că nu-ți dai seama unde te afli, altfel n-ai vorbi astfel. Nu ți-ai permite să vorbești…

— Tu chiar crezi că ăștia de-aici au o putere atât de mare încât să domine universul? ripostă ironic astrogeologul. Fii serios, bătrâne!…

Profesorul se grăbi să deschidă ușa. Intrat pe jumătate, se răsuci și-i aruncă peste umăr:

— Treaba ta! Eu nu pot să-ți spun mai multe. Un singur sfat vreau să primești, totuși, din partea mea: nu face obstrucție! Nu-i deloc înțelept și nici măcar nu ești original.

Dând din mână a lehamite, Vișnevski se îndepărtă în lungul coridorului. Observațiile sale asupra planetei nu-l puteau înșela – se aflau pe un asteroid artificial, și toată ceața aceea ce învăluia în mister împrejurimile nu era altceva decât un mijloc de dezorientare, pentru a-i putea neutraliza momentan. În rest… Cele câteva testări sumare pe care le putuse întreprinde îi confirmau ipoteza că *stăpânii* își aveau sediul în interiorul sferei metalice, spre care trebuia găsită neîntârziat calea de acces pentru a putea lămuri într-un fel sau altul lucrurile… Ideea captivității îl înnebunea. Vișnevski era o fire liberă ce nu suporta constrângerile de niciun fel. Iar planeta aceasta îi dădea senzația scârboasă a sechestrării sale, sau, privind lucrurile din alt punct de vedere, a detențiunii sale într-un sanatoriu de alienați… într-un soi de ospiciu deghizat…

•

Treptele coborau abrupt prin ceața din ce în ce mai densă.

Victor căuta să-și mențină un anumit ritm – nici prea lent, nici prea grăbit – căci fusese avertizat asupra distanței apreciabile pe care avea s-o străbată. Mergea singur; deși ceilalți colegi, în special Maria, insistaseră să condiționeze această discuție la care era invitat de prezența întregului echipaj, el acceptase, fără să-i fie teamă, fără ezitare.

— În fond, argumentase el, sunt chestiuni ce mă privesc numai pe mine, chestiuni personale, așa au precizat doar. Nu văd la ce ar trebui să veniți și voi…

— Ar fi bine să fim de față pentru ca mai târziu să nu intervină niciun fel de suspiciuni.

— Între noi nu vor exista suspiciuni, Vișnevski. Am să vă informez exact asupra acestei întrevederi. Dar *acolo* se pare că e mai bine, cel puțin acum, să nu fim cu toții. Și-apoi, crede-mă, e o chestiune personală; e ceva ce trebuie să hotărăsc eu însumi…

— De unde știi tu, atât de sigur, că e o chestiune ce te privește numai pe tine? Aici totul ne privește pe toți.

— Acum însă e vorba de o doleanță a mea. A mea personală.

— Te vinzi și tu?!

— Nu înțeleg.

— Profesorul deja lucrează pentru nu știu ce glorie și putere pe care i-au făgăduit-o… Pe tine te știam dintr-un alt fel de aluat.

— Nu mă jigni, Vișnevski, protestase Mellon, cu vocea sufocată de emoția indignării. S-ar putea să regreți mai târziu.

— O să mă pedepsești când vei fi atotputernic!?

Maria intervenise, aplanând dialogul ce amenința să ia o turnură violentă, și propusese o soluție de compromis:

— Să-l lăsăm pe Victor să plece singur, dar noi să nu părăsim încăperea până la reîntoarcerea lui. E un gest de solidaritate și, într-un fel, de protest…

— Ce naivă ești! surâsese Vișnevski. Puțin o să le pese lor dacă vom rămâne aici sau nu. Dar fie. Accept. Sunt curios ce-o să iasă și din *greva* asta…

La un moment dat, treptele se curmară. Ajuns pe un platou metalic, pe suprafața căruia erau trasate dungi albe, asemănătoare celor întâlnite pe pista pe care coborâseră în momentul aplanetizării navei lor, Victor ezită, neștiind încotro s-o apuce. Atunci, o voce metalică, alta decât cea cu care era deja familiarizat, îi atrase atenția:

— Ia-o trei sferturi spre dreapta, perpendicular pe linii… Și fii atent la curbura lor. Trebuie să ajungi, după vreo două sute de pași, într-un punct central… De-acolo vei fi dirijat în continuare…

Victor începu numărătoarea pașilor; nu era prea dificil să mențină direcția, deoarece dungile albe urmau o curbură normală, regulată, frecvența lor crescând mereu, pe măsură ce ele deveneau tot mai subțiri, tot mai înguste. În cele din urmă, când numără al o sută nouăzeci și doilea pas, distinse în față, prin ceața fosforescentă, discul alb al unui punct central. Se opri în marginea lui și așteptă. Imediat începu să se deschidă la picioarele lui o trapă circulară a cărei circumferință creștea pe măsură ce lamelele unui obturator glisant se retrăgeau în pereții laterali. Privind înăuntru văzu o scară metalică spiralată ce cobora, în jurul unui oblic ax central, ca într-o uriașă cală.

— Coboară! se auzi o altă voce-robot.

Fără șovăire, Victor începu să coboare. Înăuntru, ceața dispăruse cu desăvârșire. O lumină ciudată, filtrată parcă de

pretutindeni, făcea ca interiorul să poată fi observat până în detalii. Era într-adevăr asemănător unei enorme cale, pe pereții căreia fuseseră fixate țevi de diferite dimensiuni, conducte prin care treceau lichide sau gaze, deocamdată necunoscute pilotului. Deși imens, acel spațiu gol ce se deschidea în jurul lui nu părea deloc înspăimântător. Avea mai degrabă ceva apăsător, ceva din atmosfera grea de uzină, contrastând evident cu lumea din exterior, ce părea acum, prin comparație, o lume ireală, de vis.

Din când în când, scara atingea nivele de la care plecau, într-o parte sau în alta, culoare orizontale, ca niște guri de canal, spre alte interioare, spre încăperi și direcții ce-i rămâneau inaccesibile. La al treizeci și treilea asemenea nivel, aceeași voce-robot îi porunci să se oprească. Era o platformă relativ mică, ce nu se deosebea de celelalte decât prin forma și dimensiunile ei triunghiulare. De pe fiecare latură a acelui triunghi se deschidea, pornind într-o suspendare de viaduct, câte-o poartă circulară de culoar – albă, albastră și verde.

— Înaintează pe culoarul albastru!

Porni supus. La început avu senzația că „gangul” pe care o apucase se balansa în ritmul pașilor săi, dar când încercă peretele, mai mult din curiozitate copilărească, ciocănind cu degetul într-un gest de rudimentară tatonare, avu surpriza unui sunet închis, chiar foarte sec, ceea ce însemna că peretele avea o bază de material dens, așa că, împăcat cu gândul paradoxurilor atât de evidente pe planetă, trecu mai departe ridicând din umeri nepăsător.

Culoarul ce urma un traseu circular – niciodată nu putea vedea la mai mult de șase pași înainte – nu avea o înălțime mai mare de trei metri, iar în lățime abia dacă măsura un metru și jumătate. Pereții lui, de un albastru pastelat, foarte deschis, aveau din loc în loc deschizături și nișe de mici dimensiuni, la diferite înălțimi, în care, desigur, se aflau diverse instalații și aparate. O clipă, Victor fu tentat să se oprească în dreptul unei asemenea *ferestre,* dar renunță numaidecât la acest gând, căci prefera să nu intre acum în niciun fel de complicații.

După mai bine de jumătate de oră de mers, aceeași voce metalică îi ceru să se oprească.

— În dreapta, sus, se află o mică ușă dreptunghiulară. Deschide-o!

Victor se execută cu promptitudine. Ușa cedă la prima acționare a mânerului; înăuntru nu se remarca decât deschizătura minusculă a unui vizor cu lentilă. După un timp în care avu sentimentul că de dincolo cineva îl privea, studiindu-l cu atenție, aceeași voce îl întrebă, având parcă alte inflexiuni și modulări, afective:

— De când ești la noi… Ai ținut cumva vreo socoteală?

— E greu de răspuns, ezită Victor. După unitatea de timp a Terrei, n-ar fi trecut mai mult de treizeci de zile… Aici, la voi… poate mai mult, poate mai puțin…

— Ai pilotat nava cu care ați venit, apoi ai preluat conducerea expediției… Pari un om încercat. Vrei într-adevăr să pilotezi din nou?

— Sunt hotărât.

— Cunoști condițiile noastre?

— Nu.

— Le vei afla… Acum, întoarce-te. În spatele tău se află o ușă, deschide-o… Așa. Înaintează până la prima nișă… peretele din stânga… Perfect… Apasă butonul din mijloc… Acum așteaptă…

Așteptă mult. În cele din urmă, nișa se ilumină violaceu și de undeva, de dedesubt, se înălță în deschizătura ei un fel de talger pe care se afla o mică placă dreptunghiulară, albă, pe suprafața căreia era desenat un semn cabalistic.

— Ia-o și fixeaz-o pe piept.

Era fără-ndoială un ecuson, în însemn de liberă trecere pentru mai departe. Și-o potrivi cu destulă ușurință pe haină, deasupra inimii, și așteptă o nouă dispoziție, care nici nu întârzie.

— De acum, – auzi pentru ultima dată acea voce-robot ce-l însoțise până aici, – vei merge fără abatere, urmând de fiecare dată drumul ce ți se va deschide doar cu câțiva pași înainte, atunci când va trebui să deviezi… Dacă ai vreo nedumerire, întreabă imediat și nu încerca nicio inițiativă personală fără să ceri aprobarea. Nici chiar să ciocănești cu degetul în peretele culoarului prin care treci. Ai înțeles?

Înclinând din cap, Victor surâse ca un copil de propria-i năzdrăvănie.

— Am înțeles, repetă el. N-am să mai ciocănesc în perete.

Cum vocea nu-i răspunse, hotărî să pornească numaidecât mai departe.

•

Mergea pășind automat, monotonia lungilor culoare pe care le străbătea îi dădeau o stare de oboseală, făcându-l să nu se poată gândi la nimic anume. Din loc în loc, se deschidea câte-o ușă lateral prin care intra într-un nou culoar, apoi iar o ușă și un alt culoar, mereu înainte, într-o direcție pe care n-o putea identifica – renunțase de mult la orice ambiție de orientare în coridoarele subterane ce urmau o construcție labirintică – mereu înainte… În câteva rânduri, coborî treptele unor scări spiralate; mereu mai jos, mereu spre afundurile acelei uriașe alcătuiri sferice în care nimic nu părea nelalocul său și totuși nimic nu avea o logică normală. Normală!… Termenul nu-și găsea niciun sens, decât raportat la o ordine a firii pământene. Ori aici… Aici totul părea a repeta, într-un soi de replică irațională, sisteme și relații materiale, de tehnică și civilizație terestră, care însă, în ansamblul lor, scăpau ori depășeau nivelul de înțelegere, de percepere și stăpânire uman.

Când, în sfârșit, ajunse într-un loc unde coridorul era închis, unde călătoria lui părea să aibă un sfârșit, Victor se simți la capătul puterilor, simți că nu mai are forța fizică necesară de-a mai rămâne în picioare.

— Sunt obosit, spuse. Vreau să mă odihnesc.

O ușă se deschise în dreptul lui, și astfel putu vedea un interior plăcut, aproape pământean, cu două fotolii adânci, masive, aranjate de-o parte și de alta a unei mese (și ea urmând o linie de mobilă modernă) de pe care nu lipsea vaza cu flori – un impresionant buchet de trandafiri. Victor intră bucuros. În sfârșit, se putea simți ca acasă. Se tolăni așadar, nemaiașteptând nicio invitație specială, pe primul fotoliu ce-i veni în cale. Încăperea avea forma sferică a unui batiscaf și nu mică îi fu mirarea când, după câteva clipe de relaxare, ridicându-se și privind în afară, prin hublourile ce înconjurau ca un brâu diametrul interior al pereților, înțelese că se afla într-adevăr undeva într-un afund de apă, foarte aproape de fundul acelei mări sau al acelui ocean, ori pur și simplu al acelui lac sau ce va fi fost acea imensă masă de apă verde prin care pluteau, în leneșe înaintări, ciudate vietăți acvatice, foarte asemănătoare peștilor, doar că aveau înfățișări grotești, dezgustătoare. Ajunsese, așadar într-un străfund de ape, aidoma vitejilor din basmele copilăriei, și nu mai lipsea – își

spunea Victor în gând – decât castelul vrăjit și zânele care să-l conducă într-acolo. Dar nu apăru de nicăieri nicio zână și nici castelul nu exista, oricât căuta el, scrutând prin ape depărtările.

Un zbârnâit ca de sonerie îl readuse la realitate. Deasupra intrării se aprinsese un bec violaceu, și Victor înțelese că acesta era apelul care-l chema să-și continue călătoria. Ieși deci pe culoarul ce nu mai era același. Schimbându-și coloritul – un roșu purpuriu aprinsese parcă totul împrejur – traseul își schimbase și structura, sau poate nici nu mai era același, era un altul, căci în orice întoarcere, aici, nu reveneai pe aceleași locuri. Culoarul era acum mai lat și mult mai scund; aproape atingea cu creștetul plafonul, iar ceea ce considerase mai înainte a fi fost o fundătură devenise o nouă ușă, ce se deschise de cum ajunse în dreptul ei.

Încăperea semăna neașteptat de mult cu aceea în care intraseră imediat după aplanetizare. Avea aceleași dimensiuni fantastice; aceeași cupolă în formă de calotă (presupusă), al cărei punct de maximă altitudine părea pierdut în naltul unui cer alburiu; pe jos aceeași pardoseală din material spongios, întinzându-se ca un imens platou arid, ca un deșert saharian lipsit de dune și oaze… Acolo, la câțiva pași de intrare, Victor se simți copleșit de vastitatea spațiului care-i dădea sentimentul micimii sale – poate pentru prima dată –, ca o prezență materială neînsemnată, ca un fir de praf în nemărginirea acelui spațiu ireal.

— Ești singur? s-a auzit din înalturi o voce stârnind la fiecare cuvânt zeci de ecouri.

— Cum aș putea fi altfel? răspunse Victor și glasul său fu amplificat peste pustiul ce se afla în fața lui, cu o intensitate ce-l însutea, făcându-l de nerecunoscut, în timp ce zeci de ecouri îi prelungeau la nesfârșit haloul.

— Mă bucur c-ai venit. Te-am așteptat.

— N-a fost prea simplu. E-atât de întortocheată calea…

— Vezi bine. Altfel ar vrea cu toții să ajungă…

— De ce nu le e îngăduit?

— Sunt poate lași, poate fricoși, poate nedemni… Tu ce crezi?

— Nu știu. Eu nu-i cunosc decât pe semenii mei. Iar dintre aceștia niciunul nu-i prea slab ori prea nevrednic pentru a putea veni aici.

— Ești solidar cu ei.

— Îmi sunt tovarăși…

Vorbeau, și vorbele lor amplificate se rostogoleau prin văzduh, dintr-un capăt în altul al imensității aceleia, de parcă tunete s-ar fi rostogolit prin cerul primăvăratic al Terrei. Era ceva măreț și totuși ceva de spaimă, ceva copleșitor în acest dialog, purtat atât de simplu, în care lui i se părea că vorbește cu infinitul. Se înfiora când își auzea glasul ridicat în slăvi, umplând de-acolo spațiul enorm ce se desfășura în fața lui. Și-abia atunci gândi că undeva, de partea cealaltă, stătea poate, la fel, un om ca el, la fel de mic și de neobservabil, ca un fir de praf în fața imensității universului; un om care zidise toată acea lume stranie din jur și care acum o stăpânea despotic și tiran, dar blând și bun deopotrivă, căci nimic nu-ți dădea fiorul groazei prin urâțenie și prin amenințarea forței, ci numai prin măreție și liniște prea mare. Și-atunci, Victor îndrăzni întrebarea:

— Tu cine ești?

Dar, neprimind niciun răspuns, mai ridică odată glasul:

— De ce taci? Aș vrea să mi te-arăți. Să pot spune că te-am văzut…

— Tu ai venit aici pentru altceva. De vei dovedi prin fapte că pot să am încredere în tine, te voi chema alături. Iar dacă nu… Au mai venit și alții și-au încercat, și iată-mă tot singur…

— E trist să fii tot singur! E greu și e plictisitor.

— Nu-i treaba ta!

— Nu te mâhni! Mai bine spune-mi ce am de făcut. Sunt gata să plec la drum din nou, chiar fără amânare. Ca orice alt pilot de nave cosmice. Așa că îngăduie-mi să fac și mai departe această meserie care îmi este atât de dragă…

O vreme, spațiul rămase încremenit în tăcere. Nu mult, dar lui Victor i se păru o veșnicie până când iarăși auzi vocea aceea tunând:

— Vei merge cu navele mele acolo unde va fi nevoie… La început nu vei pilota tu. Vei urmări doar totul, ca să înveți. Și mai ales să vezi, să înțelegi… Când vei fi tu însuți în stare să servești aparatele și să-mi execuți întocmai planurile, vei zbura

singur… Dar fii atent! De fiecare dată va trebui să te întorci aici. Altfel, puterea cu care vei fi înzestrat se va risipi și te vei pierde-n spații, fără șansa recuperării vreodată… Să nu încerci să evadezi. E inutil. Navele sunt astfel construite încât te vor aduce singure înapoi, ori de câte ori va fi nevoie și de oriunde te vei afla în clipa când vei încerca abaterea de la programul acțiunii imprimat inițial în memoratorul fiecărei nave. De altfel, după ce vei afla ce fel de misiuni îți vor fi încredințate, sunt sigur că nu vei mai dori să te întorci acasă, pe Pământ… Va fi și foarte greu să izbutești… Și-acum, fiindcă ai cunoscut condițiile mele de zbor, te voi încerca în prima misiune.

— Dar nu mi-ai pus nicio condiție, cum era vorba. Ori asta-i tot ce-mi spui? E tot ce trebuie să fac?! Tot ce trebuie să știu?!

— E și așa prea mult. Întoarce-te înapoi de fiecare dată și mă voi declara mulțumit de tine pentru început. Ai înțeles?…

— N-ai nicio teamă!…

Ecoul nu mai risipi aceste vorbe peste întinderi. Liniștea vibra acum apăsătoare până în înalturi. O presiune mută îi copleșea timpanele și Victor avu senzația că amețește. Cu un ultim efort, se răsuci spre intrare. Porni spre ea, dar își dădu numaidecât seama că la întoarcere nu va mai ajunge acolo. Urca în pantă spre o altă ieșire pe care până atunci n-o mai văzuse. Iar când ajunse-n pragul ei, zări dincolo, pe platoul învăluit în ceața fosforescentă, două nave sferice, aidoma celor ce-i escortaseră prin spații, gata de lansare. Într-una din ele avea să se îmbarce el. O clipă, gândul îi fugi la ai săi; se mulțumi să creadă că vor fi anunțați despre plecarea sa, și fără nicio ezitare păși grăbit spre cavitatea inferioară a sferei albastre, unde o deschizătură circulară îi aștepta intrarea.

• Capitolul 6

Călătorea de câteva zile. Capsula spațială în care se afla era izolată de restul navei. Era singur și avea consemn să nu părăsească încăperea decât atunci când i se va indica acest lucru. În rest, beneficia de o libertate de acțiune aparent mare.

Sfera străbătea distanțele interastrale cu o viteză superioară aceleia pe care o dezvoltau navele terestre. Avea un soi ciudat de-a înainta, cumva în cădere, și totuși parcă se rostogolea pe

piste nevăzute, împrăștiind în jur, pe o rază neașteptat de mare, iradiații multicolore, astfel încât, privită de la distanță, lăsa impresia unui meteorit prăbușindu-se vertiginos în atmosfera pământească. Dar ce departe era acum Pământul!...

Instalat confortabil în fotoliul său, Victor urmărea pe ecranul-vizor, aflat în față, întreaga aparatură de bord. Imaginea era fixă, așa încât el nu putea să vadă nimic altceva din interiorul navei, și doar presupunea că nu putea fi singur, că zborul navei nu fusese programat în întregime pentru comanda pilotului robot; presupunea, deci, că la bord se mai aflau și alte persoane, ființe superioare, umanoide, ce evitau cu bună știință să apară în dreptul obiectivului camerei de luat vederi ori a vizorului său, altfel suficient de mare pentru a putea cuprinde întreg spațiul hubloului transparent, de perspectivă, al navei. Acest lucru îl indispunea, îl enerva și-l umilea deopotrivă, căci se simțea și-aici în aceeași absurdă captivitate, în aceeași condiție de inferioritate pe care niciodată n-o putuse suferi când îi era aplicată pe nedrept.

După un timp în care încercase să intuiască, mai mult, câte ceva din felul cum era organizat în interior acel spațiu larg în care se afla prizonier, înțelese că sfera avea în miezul ei alte câteva rânduri de sfere ce corespundeau de fapt cu tot atâtea încăperi pentru membrii echipajului. Era, așadar, de două ori separat, dacă nu cumva chiar de mai multe ori, de posibilii (absolut sigurii) săi tovarăși de drum. Existau unele momente când o puternică lumină din interior se declanșa după comenzi și rațiuni ce-i rămâneau deocamdată străine, punând în evidență, proiectate din exterior, pe pereții propriei capsule, umbrele mișcătoare ale unor persoane ce păreau a avea o cam aceeași structură anatomică. Încercase în câteva rânduri să intre în contact fonic cu ei, dar tentativele rămăseseră zadarnice. Un singur lucru izbutise totuși să prindă, pe o anumită frecvență de unde, marcată cu *O* pe scala aparatului său de radio, un tip ciudat de sunete siflate, ce păreau a fi o muzică celestă, alcătuind o melodie duioasă și liniștitoare, venită de aiurea, ori poate chiar din imediata lui vecinătate, din propria-i navă? În orice caz, urmărind cu atenție alternanța părților de intensitate mai pronunțată cu cele abia perceptibile, fu convins că era o emisie codificată, un limbaj sonor venit dintr-o altă lume, dintr-un alt sistem de civilizație, poate chiar

de pe planeta pe care abia o părăsise… Era pentru prima dată, de când se afla în captivitate, că auzea și alte sunete decât acelea ale vocii metalice, robot, ce-l însoțise pe el și pe toți ceilalți membri ai expediției, în tot timpul șederii lor acolo. Acum asculta această posibilă melodie și era mulțumit.

•

Privea pe harta cerului și nu izbutea să se orienteze deplin. Perspectiva din care fuseseră reperate constelațiile era alta, firește, decât cea de pe Pământ, dar ea nu se potrivea nici cu imaginea luată în sens opus, de pe Stația-pilot I.B.N., pe care o bănuise tot timpul a avea aceeași proiecție vizuală spre Terra ca marea planetă metalică pe care ajunseseră captivi. Fusese o nădejde ce nu se confirma însă. Stelele cerului aveau pe harta aceasta o altă structurare și numai prin analogie cu perspectivele răsturnate ale planurilor cerești realizate de pământeni puteau fi stabilite oarecari aproximări. Sistemul solar al Pământului părea să lipsească din panoramă. Să fi ajuns oare atât de departe de *casă*?!… Să fi trecut oare de limita Galaxiei Majore?… Oricum, structura sistemului solar al Pământului îi era prea familiară pentru a nu o putea identifica. Și totuși… Care era planeta de pe care plecase acum în cosmos? Cum era marcată ea pe hartă? Și în ce sistem galactic figura?!

Erau atâtea întrebări pe care Victor și le punea cu insistență privind mereu desfășurarea hărții ce-i rămânea în continuare străină…

•

O ploaie de meteoriți fu anunțată la limita orizontului mic vizual. Pe navă începură numaidecât manevre menite a preîntâmpina orice surpriză, și pentru întâia dată de când se afla la bordul navei, Victor auzi vocea cuiva, adresându-i-se:

— Costumele de protecție se află în nișa din stângă, cea marcată cu negru. Îmbracă-te! Dacă vor fi avarii, va trebui să ieși în vid și să efectuezi reparațiile necesare. Ai înțeles?

— Prea bine.

— Ți-e teamă?

— N-ar fi prima dată când aș face așa ceva…

Zona critică fu traversată însă fără niciun incident. Meteoriții erau de mici dimensiuni, iar cei câțiva veniți în contact cu suprafața navei fuseseră pulverizați ca niște stropi de apă.

Victor regretă neșansa de-a nu fi ieșit afară. Ar fi fost un bun prilej de cunoaștere a navei și poate chiar de a-i vedea pe cei ce-o dirijau. Așa însă… Rămase echipat în capsula sa așteptând cu încăpățânare o nouă indicație. În cele din urmă, aceeași voce-robot interveni.

— De ce nu te dezbraci? Până la destinație ne-a mai rămas destul timp.

— Nu vreau să mă dezbrac! M-am săturat să stau aici, mereu într-o penibilă espectativă. Vreau să vin cu voi alături, la comandă. N-am dreptul?!…

— La întoarcere.

— Și până atunci?

— Așteaptă!…

Nu mai avea răbdare să aștepte. Trebuia să facă ceva; trebuia să se miște, să participe și el la viața, la activitatea echipajului, doar conveniseră să-l socotească de-acum, într-un anume fel, de-al lor. Se ridică deci și acționă mecanismul declanșator al ușii capsulei sale. Ușa cedă, și când păși în întredeschizătura ei strigă:

— Sunt hotărât să ies. N-aveți decât să-mi faceți orice vreți, dar trebuie să știu și eu încotro mergem, și cum mergem, și unde ne aflăm pe blestemata asta de hartă a cerului, și cine-mi sunt tovarășii!… Am acest drept, din moment ce ați acceptat să lucrez pentru voi!… Eu însumi am cerut asta! Atunci de ce mă izolați?!…

O clipă, pe întreaga navă se făcu întuneric. Apoi, când iarăși reveni lumina, ușa se deschise singură și Victor putu coborî fără dificultăți din capsula sa. Dar, surpriză! Nava nu era decât o enormă sferă goală, în interiorul căreia pluteau mai multe alte sfere mici, minuscule chiar, care își schimbau mereu culorile și pozițiile într-un joc ciudat, haotic, al deplasării lor în spațiu. Atât și nimic altceva. Pereții sferei erau translucizi. Victor se temu să sară jos de pe treptele capsulei, care era de cel puțin cincizeci de ori mai mare decât celelalte ce acționau în preajmă; se temu ca nu cumva greutatea sa să spargă învelișul acela ce părea extrem de fragil. Ezită.

— Hai, îndrăznește! se auzi din nou aceeași voce. E dreptul tău să cunoști nava.

Coborî câteva trepte, până când talpa atinse podeaua navei. Era ciudată senzația pe care o avea. I se părea că sfera stă pe

loc; i se părea că ajunsese, prin cine știe ce împrejurare, închis într-un glob de sticlă transparentă prin care universul se vedea în jur imens, cu stelele clipind prin depărtări; totuși, cerul i se părea oarecum apropiat, intim, de parcă el însuși ar fi făcut parte din puzderia lui de stele, și nu îndrăzni să facă nicio mișcare, de teamă ca nu cumva să dezechilibreze nava. Ridică doar privirile spre micile globuri colorate ce zburau pe deasupra lui ca niște bondari silențioși și, amintindu-și aparatele ce se ridicaseră fulgerător spre el în clipa când izbise cu pumnul în cupola transparentă a orașului pe care-l contemplase împreună cu Maria, avu o bănuială ce-i strânse inima, emoționat, și întrebă:

— Voi sunteți atât de mici încât încăpeți în sferele acestea?

Nu primi răspuns decât mult mai târziu, după ce tăcerea începu să-i macine, apăsătoare, nervii.

— Ce înțelegi prin *voi*?

— Voi, oamenii, stăpânii acestei nave și-ai acestei lumi.

— Oameni!… Ascultă, Victor, pe nava aceasta ești singurul om. În rest…

— Sunteți roboți?…

— E mult prea complicat să înțelegi acum, dintr-o dată, totul. Ce trebuie să afli, însă, e faptul că planeta noastră a fost *inventată,* iar noi suntem, la rândul nostru, produșii acestei invenții omenești.

— E cam confuz ce spui.

— Să trecem mai departe… Ai vrut să te familiarizezi cu nava. Să-ncepem deci… Ea nu e propriu-zis o navă. E un conglomerat de energie… de lumină solidificată… Nu știu dacă înțelegi… Viteza ei de deplasare e astfel neînchipuit de mare, căci masa „navei” este practic apropiată de zero cosmic, dacă îți este familiară această noțiune… Și, mai departe. Ecranul pe care urmăreai panoul de bord este de fapt tabloul de comandă al, *navei*. Poți acționa orice dispozitiv prin simpla atingere a imaginii… Cabina ta e singurul lucru material de-aici, și evident tu, dar învelișul luminos, protector, vă anulează practic volumul… Și-acum, ceva despre cei ce posedă asemenea nave… Puterea lor este inimaginabilă. Ei reprezintă tot ce poate fi mai desăvârșit în univers în momentul acesta. Spun în momentul acesta, pentru că evoluția lor nu se oprește aici… În laboratoarele lor activează savanți de pe toate planetele

universului. Au fost aduși acolo, să-și desăvârșească gândurile, imaginația, întreaga fantezie… Au la dispoziție tot ce le trebuie pentru a putea crea. Și din ceea ce creează fiecare separat, planeta dă unitate unui sistem unic de gândire și de putere ce se întoarce apoi spre toate planetele universului, dominantă, ca o forță de cenzură ce le reglează existența, însăși viața lor de fiecare zi…

— Te înțeleg din ce în ce mai puțin, și te urmăresc cu foarte mare greutate.

— Mă mir. E-atât de simplu totul.

— Adică?

— Tot nu-nțelegi? Noi dirijăm, noi ordonăm întreaga viață a universului!…

— Te lauzi! Nu cred nimic din tot ce îndrugi acolo. Eu am zburat în cosmos și-am cunoscut destule planete, am traversat galaxii, și dincolo de marea lege universală a materiei nu acționează nicio altă forță. A voastră?! Vă-nchipuiți că dacă ați adus pe planeta voastră tot felul de savanți, pe care-i puneți să lucreze pentru voi, puteți domina lumea prin marile voastre realizări tehnice? Nu spun că nu veți reuși în parte. Veți deveni tirani ai cosmosului, ai unei părți a cosmosului, se-nțelege, și veți teroriza cu aparatele voastre, cu descoperirile voastre uluitoare, pe cine?, pe cei mai slabi. Asta da. Dar totul nu face decât să vă dezvăluie slăbiciunea… De ce nu vreți să colaborați cu civilizațiile atâtor planete populate care există?! De ce nu vreți să fiți prietenii lor? Camarazii lor? De ce doriți să le fiți stăpânii, tiranii?!… E josnic ce-mi spui! E nedemn pentru puterea voastră, pe care n-o tăgăduiesc. Dar mi-e rușine pentru egoismul vostru și pentru setea voastră de putere. Așa să știi!…

— E un rechizitoriu, Victor?

— Ia-o cum vrei! E ceea ce am înțeles din ce-am văzut acolo, pe planetă, din ce mi-ai explicat tu și din ce-am simțit de când mă aflu în captivitatea voastră… superioară.

•

Când se apropiară de ținta călătoriei, Victor fu avertizat să-și reia locul în capsula destinată lui.

— Să nu intervii, i se porunci prin intermediul acelei impersonale voci-robot, orice-ar fi să fie. Ești numai pasager, de data asta, și nu e misiunea ta. Ai înțeles?

— Am înțeles. Spune-mi însă, te rog, ce planetă e asta, spre care ne-ndreptăm?

— Vrei să știi cât de aproape ori de departe suntem de Pământ?

— Și asta…

— Suntem la câțiva pași, însă într-un alt timp decât în cel din care ai plecat tu.

— Mai devreme sau mai târziu?

— Pentru tine, acum, asta nu mai are nicio importanță; de-aici nu te vei întoarce pe Terra. Așa că… Identificarea planetei nu-ți va folosi la nimic… Dar, dacă vrei… E Newe, din Centaur.

— Centauri? Într-acolo ne îndreptam și noi când…

— Când a fost asta?

— Cu-o lună-două în urmă…

— Se poate. Noi vom ajunge însă într-un moment ce este, oricum, mult ulterior călătoriei voastre.

Victor închise pleoapele înfiorat. Se îndreptau probabil către-aceeași planetă spre care ei înșiși porniseră expediția de pe Pământ. Era, oare, posibil? Paradoxal, da.

Înțelese că nava pe care era îmbarcat călătorea nu numai în spațiu, ci și în timp… Era cu atât mai fascinant, dacă se dovedea a fi adevărat. Și dintr-o dată interesul pentru misiunea la care participa îi crescu. „Poate voi vedea, își spunea Victor, ce va urma descinderii pământenilor pe această planetă atât de ademenitoare pentru noi. Poate voi afla cum se vor aclimatiza aici, după marea lor transmutație preconizată… Poate”…

•

A patra planetă dintr-un sistem solar cu douăsprezece corpuri gravitând în jurul unei stele centrale, mult mai mare decât bătrânul Soare ce istovise tot încălzind continentele Terrei, Newe era de aproximativ trei ori mai mare decât Pământul; avea doi sateliți naturali și o perioadă de rotație cu numai câteva ore mai lungă. Scoarța sa era în cea mai mare parte acoperită cu apă – uscatul formând doar două insule enorme (continentale), aproape înlănțuite, situate de-a lungul unui brâu imaginar, echivalent ecuatorului, ce încingea sfera. Pe-acest uscat se înălțaseră nenumărate construcții citadine de mari proporții în care își consumau existența popoare întregi de ființe umanoide.

Nava înconjură planeta apropiindu-se din ce în ce mai mult, până când Victor putu distinge pulsul normal al vieții de-acolo. Și nu mică îi fu mirarea să descopere în locuitorii Newei pe semenii săi, pământenii. „Așadar, își spuse Victor, după eșecul expediției noastre, au fost trimise alte nave care-au confirmat calitățile excelente ale planetei și marele exod a început. Oare cât timp să se fi scurs de-atunci? Probabil mult, căci orașele acelea nu puteau fi ridicate dintr-o dată… Dar nu prea mult, căci tehnica pe care-o etalează e încă foarte apropiată de cea ce-mi este mie familiară… E încă un timp în care m-aș mai putea întoarce, dacă…” Gândul i se opri neterminat. Atenția îi fu atrasă de-un tablou ce părea din cale-afară de agitat, și când nava se opri deasupra acestui teatru al evenimentelor, Victor tresări uimit:

— Război!?

Ce război putea fi acesta?! Arme cu emisie de lumină – terestre, aeriene ori marine – pârjoleau întinse teritorii pe lungile plaje continentale, transformând în scrum ciudate edificii vegetale. Pe astfel de terenuri *eliberate* pășeau triumfător oamenii, așezându-și taberele improvizate. Clipe de liniște păreau a se restabili în urma unor asemenea atacuri concentrate. Dar nu pentru multă vreme. Pe neașteptate, din valuri apăreau ciudate amfibii, verzi, ce răspundeau la rândul lor cu foc atacurilor omenești, incendiind acele pripite bivuacuri care, de n-ar fi fost, ar fi lăsat loc de acces trupelor acvatice de invadatori. Lupta începea din nou. De astă dată, proiectilele ținteau de-a dreptul în valuri, răscolind oceanul. Dar când totul părea distrus în ape, deasupra valurilor reapăreau, parcă și mai îndârjite, aceleași verzi amfibii inamice. Era, fără-ndoială, un război ce urmărea exterminarea reciprocă, căci punctele de luptă erau întinse în lungul țărmurilor, de jur împrejurul celor două continente.

— Ce-i lupta asta? întrebă nedumerit Victor. Cine cu cine se bate? Și pentru ce?

Nava plană încet în lungul coastelor, fără să coboare mai mult. Fusese reperată; de la câteva baze de lansare, din interiorul continentelor, se ridicară mici rachete militare căutând a le ține urma.

— Ne-atacă?

Nu apucă să primească vreun răspuns. Prima rachetă, ajunsă în dreptul uriașei sfere translucide, deschise foc. Un jet de lumină, țintind nava, fu absorbit de-aceasta în întregime, fără ca uriașa ei masă să se resimtă, în clipa următoare însă, automatul descărcă asupra minusculei rachete un proiectil de vid ce, atingându-și ținta, explodă instantaneu pulverizând racheta agresoare, de parcă nici n-ar fi existat vreodată.

— De ce-ai făcut asta? urlă Victor indignat. Puteai para sau eschiva ciocnirea.

— Mai bine-așa. Celelalte nu vor mai îndrăzni.

Așa se și întâmplă. Rachetele următoare nu se mai apropiară. Dădeau târcoale numai, făcând ocoluri mari, lansând apeluri luminoase, dar fără să îndrăznească să întreprindă nimic altceva. Erau prudente în lansarea unui nou atac.

— Noi am venit aici să-i ajutăm pe oamenii aceștia, adăugă vocea-robot a navei. Nu să ne batem cu ei…

— Atunci, de ce nu coborâm? De ce nu luăm contact cu bazele lor? De ce planăm deasupra, terorizându-i?!…

Nu mai fu timp pentru răspuns. Cu o manevră scurtă, sfera se rostogoli vertiginos în jos, aproape să atingă oceanul. Când fu la limita inferioară a picajului, proiectă un jet enorm de lumină incandescentă spre adâncuri. În clipa următoare câștigă din nou înălțime, accelerându-și mereu viteza, până ce se pierdu în depărtările cerului. Acolo, la o distanță ce-i asigura securitatea, rămase iarăși în espectativă, ținând sub observație planeta. În urmă, oceanul se limpezi cristalin și în adâncurile lui urmară puternice explozii nucleare.

— Ce-nseamnă toate astea? Explică-mi!

•

… Pământul, frumoasa planetă Terra, îmbătrânea; îmbătrânea odată cu Soarele ce nu-i mai putea asigura lumina și căldura atât de necesare vieții. Savanții aproximară această perioadă de agonie la câteva sute de ani, timp în care oamenii trebuiau să-și găsească în imensitatea universului o altă planetă sau alte planete pe care să se mute pentru a-și putea salva viața de la degenerare, pentru a-și putea continua seminția și civilizația. În aceste condiții, începură marile, insistentele expediții de prospectare. Navele lor străbătură galaxia, și în lungile lor drumuri întâlniră nenumărate planete, dar niciuna nu le putea oferi șansa fericitei transmutații.

Întâlniră și alte civilizații, alte organizări superioare ale materiei vii, alte ființe umanoide. Cu șapte planete, din șapte părți ale universului, stabiliră contacte și legături de prietenie, de conviețuire, de colaborare creatoare în univers. Dar viața înainta mereu și mereu spre același destin fatal. Iată însă că într-o bună zi le fu semnalată undeva, nu mult prea departe în cosmos, dar într-o zonă încă necunoscută, o planetă cu proprietăți naturale aproape identice cu ale Terrei. În plus, avea avantajul tinereții sale, a întregului sistem solar căruia îi aparținea. Pământul trimise într-acolo mesageri. Primele expediții eșuară pe drum, fără a-și putea atinge ținta. Traseul traversa zone de mari contraste, de periculoase, aproape inaccesibile spații de influență magnetică intergalactică. Și totuși… Primele echipaje debarcate pe Newe au fost entuziasmate. Planeta se dovedea primitoare, bogată și foarte tânără. Cercetând-o însă mai atent s-a descoperit că ea era… populată. Exista aici o civilizație autohtonă, ființe vii, superioare, ce dominau planeta, deși n-o *ocupau* în înțelesul terestru al cuvântului. Viețuitoarele acestea aveau dubla capacitate de a trăi pe uscat la fel ca-n apă. Înfățișarea lor, structura lor anatomică respectau cu fidelitate regulile adaptabilității la condițiile existenței acvatice. Populația aceasta era organizată în societăți distincte, dar gradul lor de evoluție se dovedea inferior tereștrilor. Încercările de a pactiza cu populația autohtonă se soldaseră cu eșecuri. Neînțelegând de ce trebuiau să-i primească alături pe pământeni, de ce trebuiau să împartă cu ei planeta, aceștia refuzau categoric ideea unei migrații cosmice. Totuși, pentru cei de pe Terra, o altă soluție nu exista. Navele lor imense au început să aducă primele loturi de coloniști. Cei de pe Newe s-au retras în adâncurile oceanelor, unde își făcură treptat, baze de rezistență. Pe măsură ce pământenii își consolidau pozițiile pe uscat, băștinașii se fixau mai mult pe teritoriile subacvatice. Cu timpul, populația pământeană a ajuns să fie mai numeroasă decât cea indigenă. Inegalitatea numerică i-a obligat pe cei de pe Newe să-și modifice strategia. Astfel, au capturat armament și au cucerit baze militare pe care, cu o iuțeală extraordinară, le-au copiat în principiile lor de funcționare, adaptându-le condițiilor subacvatice. Acum războiul putea începe declarat. Și el a început, durând însă prea multă vreme. De aceea

interveniseră cei de pe planeta sferică, dând câștig de cauză pământenilor. Apreciind că ei aveau dreptul să supraviețuiască și condamnând populația cealaltă la dispariție, pentru că numeric era mai mică, iar pe scara evoluției civilizațiilor cosmice încă insuficient dezvoltată. Așadar, misiunea navei pe care Victor se afla pasager era aceea de a pune capăt războiului… În stilul propriu planetei sferice…

•

— Cu ce preț?! Cu prețul distrugerii unei civilizații?! Cine vă dă acest drept?!

— Puterea infinită de care dispunem.

— Puterea nu înseamnă nimic. Dar, și așa… Fiindcă sunteți puternici, țineți partea tot celor puternici? De ce nu căutați o cale de împăcare, o cale pașnică de rezolvare?! Să rămână, de pildă, unii pe uscat, iar ceilalți în apă… N-ar fi o soluție?

— Nu. Cei de pe Newe au în tendința lor evolutivă ieșirea din ape. Întoarcerea aceasta ar însemna degenerare.

— Oricum, ce faceți voi e monstruos! Oribil! Josnic!

— Te revolți!? De ce? Doar îți salvăm seminția?

— Sper că n-o faceți de dragul meu…

— N-ai nicio teamă. Civilizația voastră s-a impus în cosmos. E necesar ca ea să rămână intactă, să evolueze normal în viitor.

— În dauna altei seminții?! Nu pot să cred în generozitatea voastră. Și-apoi, pe ei i-ați întrebat dacă sunt de acord cu soluția aceasta criminală?

— Gândește-te ce spui! Să nu regreți pe urmă.

— Să regret… Cine sunteți voi, de vă credeți stăpânii lumii? Ați hotărât să suprimați o civilizație în favoarea celeilalte. De ce? De ce nu-i lăsați pe ei să decidă asupra destinului lor, cu propriile lor arme, dacă e nevoie, sau cu bune intenții? De ce vă amestecați în treburile altora?

— E treaba noastră să veghem asupra echilibrului cosmic.

— Cu astfel de metode bestiale?

— Te-am mai avertizat odată!

— Nu vreau să-i am pe conștiință pe nenorociții aceia pe care voi îi pierdeți după ce natura s-a zbătut milioane de ani pentru ca materia să-și perfecționeze evoluția de la starea ei inertă la cea vie, superior organizată!… Iar voi, pentru că sunteți mai puternici… O, cum vă urăsc!!! Și cum aș vrea să fiți voi acolo, în locul lor…

— *Voi, voi*… Tu ești acum de-al nostru, orice-ai face și oricum te-ai socoti.

— Refuz să fiu!

— E prea târziu. Privește-n jos. Planeta e liniștită. Pe ea s-a instaurat, în sfârșit, pacea. Omenirea poate progresa în voie.

— Progres clădit pe cadavre… Nu asta trebuia… Și cum de-ați acceptat, o, lași ce sunteți, voi semeni ai mei?! Iar eu, la fel ca voi, mai laș încă și mai bicisnic, că am participat la crima odioasă ce v-a asigurat călduțul trai tihnit de mai departe! O, cum regret că am putut cunoaște istoria viitoare a seminției mele!… E totuși bine că n-am să apuc aceste clipe… Cumva sunt mulțumit că expediția din care făceam parte n-a izbutit să-și împlinească misiunea. Eu nu puteam ucide pentru a putea trăi…

— Iată un minunat rechizitoriu. Bravo! Mustrarea ta de cuget este impresionantă. Atenție deci pe viitor la sensibilitatea aceasta de care dai dovadă! Și-acum, destul! Ne-așteaptă încă atâtea alte treburi!…

•

La întoarcere, Victor avu un adevărat coșmar. Imaginile luptei dintre pământeni și locuitorii planetei Newe îi stăruiau obsedant în minte. Vedea marea învolburată și-acea lumină ucigătoare prefăcând totul în pulberi, și se simțea răspunzător de această crimă. Dar cum ar fi putut-o oare preîntâmpina?! Să fi-ncercat să oprească nava acolo sus? De unde să fi știut ce avea să urmeze?!… Fusese un simplu, incidental spectator. De n-ar fi fost el, desigur ar fi fost un altul poate, și de n-ar fi fost chiar nimeni, ei tot așa ar fi procedat…

Simțea că se sufocă; simțea că spațiul acela din interiorul navei sale sferice era prea strâmt. Ar fi vrut să poată întreprinde ceva pentru a-și răscumpăra eroarea. Simțea însă, știa că totul era prea târziu; își dădea seama de acest lucru și nu putea decât să-și muște pumnii mocnind de furie. Hotărârea ascunsă de-a evada, hotărârea aceea ce nu-l părăsise nicio clipă din chiar prima zi a captivității sale, deveni acum mai fermă, mai acută ca oricând. Speranța reușitei îi domina întreaga existență, întreaga activitate, pe care și-o punea primejdios în slujba lor, țintind anume șansa de scăpare-n cosmos. Dar, la fel de arzător dorea să-și poată salva, cu el odată, și camarazii… Pe Maria, pe Vișnevski și pe Mellon… Pentru aceasta era

nevoie însă, deocamdată, de răbdare și mai ales de multă stăpânire de sine, pentru a nu-și trăda prin nimic intențiile și gândurile. Trebuia să pară un om supus și devotat și orb executant în toate pentru a putea cuceri încrederea „stăpânilor”. Era o cale, era o șansă, poate unica șansă pe care nu putea s-o rateze. De aceea trebuia să accepte orice i se va cere, orice i se va întâmpla.

În cele din urmă, înăbușindu-și durerea și revolta, se-nchise în capsula metalică a navei, unde rămase nemișcat, fără să mai scoată vreun cuvânt, răspunzând monosilabic apelurilor și menținând un minim contact cu tot ce se-ntâmpla-n afară, în jurul său. Era o bună, o necesară izolare, acum, până la reîntoarcerea la bază.

•

Abia ajuns în marele spațiu purificat al cupolei, căreia nu i se putea distinge în înalturi bolta, Victor auzi aceeași voce întâmpinându-l prietenos:

— Te-ai și întors? Mai repede decât m-aș fi așteptat. Iar misiunea a fost îndeplinită întocmai.

— N-am niciun merit.

— Nu fi modest!

— Dar n-am făcut nimic…

— Ba da, ba da! replică vocea, și în felul cum pronunța cuvintele se deslușea un soi de bucurie naivă, copilărească, un soi de exaltată jubilare pe care Victor n-o agrea.

Imensitatea acelui spațiu îi devenise cumva familiară, și nici emoția, nici teama de necunoscut nu-l mai copleșeau. Se simțea nestingherit de pustiul ce se-ntindea la picioarele sale până departe-n zare. Și începu să înainteze firesc, balansându-și lejer greutatea corpului de pe-un picior pe altul, ca într-o nepăsătoare promenadă. Când fu destul de departe de intrarea prin care pătrunsese acolo, se-ntoarse și privi îndărăt. Pereții cupolei se ridicau vertiginos spre înalturi, având o transparență mată ce nu lăsa privirii șansa de-a răzbate dincolo.

— Dacă m-aș întoarce acum, unde-aș ajunge?

— Vrei să pleci?

— La ce să mai rămân? Raportul ți-a fost dat. În rest… E prea multă singurătate.

— Ești cu mine.

— Eu nu te văd.

— În schimb, știi că exist.

— Nu-mi folosește la nimic.

— Ba-ți folosește. De n-ai ști că exist, ți-ai pierde orice speranță de realizare a visurilor tale.

— Interesant ce spui. De unde știi la ce visez?

— Să zicem că presupun… Că intuiesc…

— Ar putea fi adevărat. Să intuiești – nu-i greu din cale-afară… Spune-mi, atunci, ce am de făcut în continuare?

Din văzduh simți venind o boare, ca un vânt dulce, lin, ce-i mângâie obrajii încinși. Se trădase oare, se întrebă Victor și, cu un gest comun, își șterse fruntea, de parcă ar fi vrut să înlăture apăsarea unor gânduri străine lui.

— Ești prea grăbit, spuse vocea, părând de data aceasta agasată. Fie. Ai vrut să zbori… Ei bine, te-așteaptă o nouă misiune.

— Nu s-ar putea să știu de la început în ce constă aceasta?

— Ba da. Vei face-o nouă faptă bună. De data asta, însă, pe o planetă pe care încă n-au apărut ființe superioare… *Omul*… Ești mulțumit?…

O clipă tăcerea încremeni iarăși peste întinderi. Victor așteptă încordat, și vocea continuă pe-un ton schimbat cu totul, expediindu-l grăbit și cumva iritat:

— De rest vei fi anunțat la vremea potrivită. Hai, poți pleca! Nu zăbovi! Ești așteptat!

Urmă aceeași presiune dureroasă în timpane și Victor, coborându-și ochii din înalturi, privi îndărăt spre ușa care-l scotea acum pe-o altă platformă de lansare.

•

Pe harta cerului, direcția de zbor era contrarie drumului spre Newe. De acest singur lucru își putea da seama cu certitudine Victor. În rest… Faptul că nava călătorea nu numai în spațiu, ci și în timp îi producea o anume derută atât în stabilirea unor poziții-reper, cât mai ales în modul de a sesiza interacțiunea dintre corpurile cerești prin a căror rază de influență treceau. Calculele minime pe care și le putea îngădui nu erau revelatoare. După ce indicii trebuia să se orienteze deocamdată? Newe, pe care o identificase în sfârșit, apoi acel punct inițial, notat cu *O,* unde bănuia a fi situată planeta artificială în captivitatea căreia se aflau și de la care porneau,

ca într-un evantai, o mulțime de linii de fugă pe întreaga suprafață a hărții… Totuși, unde era Pământul?

Înainta cu viteză amețitoare printre stelele ce i se păreau acum mai numeroase. Nava – acel imens glob de lumină materializată – lăsa impresia că se rostogolește fără oprire.

În capsula sa metalică, Victor urmărea tabloul de comandă al bordului fără a interveni însă cu nimic. Totul fusese programat dinainte; totul se desfășura după un regim de activitate bine stabilit, în cadrul căruia prezența sa avea un singur rol, de veghe. Adică el, omul, veghea ca întregul arsenal al automatismelor acelea superioare să acționeze corect asupra vieții și activității… oamenilor.

Cumva îl neliniștea această nouă misiune, în care plecase iarăși fără a ști exact ce anume avea de îndeplinit. Se consola cu gândul că nu era încă un executor efectiv, că participa doar ca simplu pasager, și că întreaga responsabilitate a programului acestei expediții o purtau… *ei.* De altfel, i se spusese că nu vor acționa asupra unei planete populate. Și totuși… De ce trebuiau *ei* să se amestece peste tot?! Cine erau acești *ei*? De unde apăruseră? Ce voiau, în fond?… Un gând îi încolți în minte, ca o spaimă. Nu cumva acționaseră aceștia și asupra Pământului? În acest caz, echipajul lui Thorson Lee, misiunea lui, captivitatea… trebuiau altfel înțelese? El însuși începea să se îndoiască de propriul său mod de a acționa, de a gândi, de a trăi.

În jurul capsulei metalice planau, în zbor aparent haotic, mai multe sfere de dimensiuni mici, care își schimbau culorile la intervale neregulate. Victor ieși din izolare și începu să se miște în interiorul navei, ca într-o plimbare. Imediat, globurile acelea, ca dintr-un joc de copii, începură să graviteze agitat în jurul său.

— Nu vă fie teamă, spuse Victor. N-am de gând să intervin cu nimic în curgerea evenimentelor. Încerc doar să mă relaxez… Mai avem mult de mers?

— Depinde cum o iei. În orice caz, drumul de-acum, până la planeta-țintă, este mai scurt decât data trecută.

— Deci, e mai aproape… Apoi, dintr-o dată: Spune-mi, Pământul în ce parte se află?

— Pământul?

— Da. Terra. Planeta de pe care am venit eu. N-o recunosc a fi marcată pe hărțile voastre.

— Pe hărțile acestea sunt notate pozițiile corpurilor cerești într-un moment considerat inițial. De-atunci însă au intervenit multe modificări, pe care nu le afli decât aplicând fiecărei constelații, fiecărui sistem stelar, coeficientul de timp al propriei evoluții.

— De unde pot afla acest coeficient?

Victor nu primi niciun răspuns. Înțelese că unele lucruri nu puteau fi date în vileag, așa că nu insistă. Devie doar întrebarea:

— Fie… Îmi poți calcula poziția Pământului? La urma urmelor nici nu mă interesează cum determinați voi această poziție. Mă interesează să știu care din planetele acestea, marcate aici, este cea care mă interesează pe mine.

Harta se lumină difuz. Undeva, pe direcția de zbor a navei, apăru o scânteie violacee, tremurând în jurul unui punct minuscul. Să fie acesta Pământul? se întrebă Victor. Apoi scânteia începu să se deplaseze spre stânga, descriind o curbă ușoară, până când se fixă într-o altă poziție, într-un alt sistem stelar. Acum părea într-adevăr o altă planetă, alta decât cea marcată inițial. Dar, între cele două momente rămâneau un spațiu și un timp, închise în evoluția planetei din punctul numit inițial și până… Pe când? Până în momentul plecării sale de pe Terra sau până în momentul în care oamenii Pământului se mutaseră aiurea în cosmos? Doar înregistrase acest moment, ca depășit!… Oricum, important rămânea pentru Victor faptul că localizase zona, perimetrul galactic în care trebuia căutat Pământul. Să ajungă el numai până acolo, în rest…

Ceea ce i se părea curios era faptul că se îndreptau tocmai în această direcție. Nu cumva ținta expediției lor era chiar Pământul?! Nu. De ce l-ar fi mințit?! I s-a spus doar că vor acționa asupra unei planete pe care încă nu apăruse viața… viața omenească…

•

La limita inferioară a orizontului vizual mic apăru un corp ceresc; o planetă. Încă nu era decât un simplu punct în spațiu, iluminat orbitor de un soare mic și nu tocmai tânăr, după cum arătau datele analizelor spectrale, dar aparatele de ghidaj ale navei se și fixaseră cu precizie asupra ei. Iată unde aveau să

intervină, gândi Victor, de data aceasta hotărât să rămână la locul său, spectator pasiv, indiferent la ce ar fi trebuit să fie martor.

Ocoliră de câteva ori planeta, coborând mereu și încetinind mult viteza, până când, la un moment dat, peisajul planetar putu fi contemplat cu ochiul liber.

Întinderi nesfârșite de gheață acopereau aproape jumătate din suprafața planetei, concentrându-se mai ales în două puncte simetrice, în doi poli diametral opuși, lăsând circumferinței sale mijlocii un brâu liber de apă și de sol, cu o natură vegetală abundentă, luxuriantă, copleșitoare. În rest, aproape nicio mișcare în afara lentei acțiuni de rotație și de revoluție, pe care aparatura de bord a navei le înregistrau pe o scară inferioară, în comparație cu alte planete ale altor sisteme cosmice.

— Am ajuns, auzi vocea-robot a navei. Aici n-avem prea multă treabă. Tot ceea ce trebuie să facem este să precipităm puțin lucrurile, să imprimăm o anume accelerație în evoluția naturală; este foarte important acest moment pentru viitoarea existență a planetei.

Victor nu mai apucă să pună nicio întrebare, și nava coborî vertiginos până aproape de suprafața acelui corp ceresc (ce putea fi considerat neînsemnat ca dimensiuni între celelalte înregistrate în jur) și activitatea începu. Un jet puternic de energie luminoasă fu proiectat asupra planetei, străpungând-o până în adâncurile ei. Nava nu se opri; planând ușor împrejurul globului aceluia, cuprins în calote de gheață pronunțate, repetă lansarea de jeturi luminiscente, descriind astfel un lung brâu de foc pe albul imaculat al întinderilor polare. Rezultatele se receptară instantaneu. Planeta se cutremură de exploziile în lanț ale unui șir de vulcani activi ce aruncau din adâncuri lavă încinsă peste teritoriile ce păreau înghețate pentru veșnicie. În urma lor, suprafețe enorme de sol se prăbușeau în învolburarea apelor care se lățeau într-un joc halucinant, căutându-și noi albii, noi forme, noi limite, printre noile soluri ce se înălțau, strălucind încă umede în soare, eliberate de sub greutatea imensă a marilor ape. Planeta își schimba configurația. Nucleul incandescent din interiorul său, irumpând, îi dădea o nouă înfățișare, într-o nouă alcătuire a materiei în mișcare…

Înspăimântat, Victor urmărea această cutremurătoare facere și desfacere de forme materiale. Era martorul unui cataclism cosmic al cărui sens nu-l putea înțelege. Și, poate, în primul moment nici nu încercă acest lucru. Când însă, revoltat în fața imixtiunii abuzive, vru să se ridice și să oprească brusc totul, luă seama că era prea târziu. Nava începuse să se îndepărteze, încet-încet, parcă despărțindu-se cu oarecare nostalgie de planeta pe care continua s-o țină sub atenta observație a întregii sale aparaturi. Victor se abandonă unei resemnări neputincioase. Ce mai putea face altceva decât să contemple trist planeta aceea care rămânea mereu mai mult în urmă, liniștindu-se treptat, pe măsură ce-și recunoștea ca propriu noul său chip.

Acest chip i se păru deodată cunoscut lui Victor. Semăna cu ceva; semăna cu o planetă pe care el o mai văzuse cândva, undeva!… Organizările acelea de sol și de apă îi erau familiare… Da, da… Continentele acelea… Mările acelea… Cât de mult semăna totul cu oceanele și continentele Terrei… O, nu! Nu putea crede. Acesta să fie Pământul?! Fusese deci pe Pământ!… Acesta era acel moment al preistoriei când…

— Stați!!!… Opriți!!!… Să ne-ntoarcem!!!…

— Ce s-a-ntâmplat?

— Pământul! Acesta a fost Pământul!?… Să ne-ntoarcem. O clipă măcar… Iată, l-am pierdut din lentilele aparatelor. Vreau, trebuie să-l mai zăresc o dată… E Pământul meu! E viața mea! …

— Liniștește-te, Victor. Orice întoarcere e inutilă. La ce ți-ar folosi?

Cu ochii tulburi, pilotul privea în urmă, acolo unde punctul acela infim se pierdea în nesfârșitele spații cerești. Se prăbuși fără voie pe scaunul său. Câtva timp rămase astfel, nemișcat, parcă ar fi uitat de sine. O nesfârșită durere îl copleși, la ideea că și Pământul ar fi putut avea, cândva, un asemenea început. Apoi închise ochii, nemaidorind să vadă, nici să știe de nimic. Îi era indiferent încotro se-ndrepta acum, dus de nava aceea, rostogolită peste un cer necuprins. Viața îi rămânea închisă în suflet, și numai acolo…

— Aveți dreptate, spuse. La ce bun să mă întorc pe Pământ? La ce bun?…

•

Din nou coborî spre adâncurile sferei, acolo unde se afla acea cupolă imensă sub limpezimile căreia vorbise de fiecare dată, fără să-l fi văzut însă, cu mai-marele planetei, cu *omul* care stăpânea acolo, dacă va fi fost cumva om și nu altceva; din nou se simți singur în marginea acelui deșert spre care nu se-ndemnase niciodată să pășească, nu din teama de necunoscut, nu din lipsa de curiozitate, nu datorită vreunei interdicții, ci pentru că pur și simplu austeritatea și ariditatea acelui *peisaj* îi erau – simțea asta cu toată puterea ființei sale – mereu străine. Acum privea din nou depărtările închise în limitele calotei translucide, la marginile căreia se oprise istovit, și aștepta fără emoție, fără niciun fel de neliniște, întâlnirea.

Stătu mult așa; ori, poate, numai lui i se păru că zăbovise acolo un prea lung timp, căci, în cele din urmă, când vocea aceea ce se deosebea – acum își putea da limpede seama – de toate celelalte voci-robot pe care le auzise, i se adresă venind de undeva din imediata apropiere, Victor tresări.

— Ești abătut?

— Sunt obosit.

— Vrei să te odihnești?

— Nu mi-ar strica. Încă înainte de plecarea de pe Pământ simțeam nevoia unei relaxări, de care însă n-am avut parte.

— Vrei să dormi?

— Nu. Mai degrabă m-aș plimba. Cu Maria... Spune-mi: ce fac ai mei?

— Te-așteaptă.

— Am lipsit mult...

— Să fiu sincer, nici n-au apucat să-ți simtă lipsa nu adevărat. Trei zile au trecut ca trei clipe.

— Cum, trei zile?

— Atât ai lipsit. Pentru ei, evident, pentru ei.

— Trei zile!?... Trei zile în sus și-n jos pe scara fără început și fără de sfârșit a timpului, fiind martor și părtaș la împlinirea unui destin al semenilor mei pământeni... Aproape că nu pot crede. E ca un vis, și tot ce mi s-a întâmplat a fost doar un coșmar, o halucinație desigur a minții mele ostenite... Spune-mi că e așa! Confirmă-mi acest gând și – te rog să crezi – de-acum înainte îmi va fi mult mai ușor. Hai, să nu spui nu! Te rog...

— Nu fi copil! Ce rost au toate astea? Te lamentezi...

— Ba nu mă lamentez. Mi-e groază doar să mă gândesc la ceea ce are să se întâmple cu mine mai departe... De viața mea de-aci-nainte mi-e groază. Mă înțelegi?...

Se smulse din starea aceea apatică ce părea să-l paralizeze, blazându-l cumva ciudat, ca după o mare și irecuperabilă pierdere; se smulse brusc și cu priviri iscoditoare începu să cerceteze împrejurimile. Voia să-l vadă pe acela cu care vorbea; voia să vadă pe cineva, indiferent pe cine, să știe că stătuseră măcar o dată față-n față... Își aminti însă că pe planetă nu rămăseseră decât circuitele-robot, superioare, ce dirijau întreaga activitate – de-acolo și de-aiurea – stăpâne peste o mare parte de lume înconjurătoare și totuși robite propriei neputințe de-a exista aievea, de-a avea viață vie, omenească...

— Ce cauți?

— Pe tine. Nu poți să mi te-arăți? Păcat. Credeam că undeva pe-aici există totuși un ins anume, care prin inteligența lui să dea sens și viață acestei uriașe alcătuiri de inteligență și de forță care este planeta; credeam în existența unui om, să știi... Dar lipsa lui e dezolantă...

— Ai putea fi tu acela?!

Victor tresări. Ca o primă reacție, se retrase doi pași, ferindu-se parcă de amenințarea unei lovituri surprinzătoare. Era un joc?! Era o propunere?! Era o șansă?!...

— Nu înțeleg, răspunse după ce-și reveni, căutând să câștige timp. Ce vrei să spui?

În clipa aceea, ecourile care le multiplicaseră până atunci cuvintele, în stranii halouri spațiale, încetară. Atmosfera deveni mai densă, încordată, iar aerul vibra în jur cumva metalic.

— Am să-ți vorbesc deschis. Ești printre putinii care s-au angajat de bunăvoie în numele nostru. Printre puținii de-a lungul vremii. Te-am încercat la fel ca pe mulți alții și iată, până acum ai trecut cu bine probele... Ce fel de probe? Te va surprinde, poate, ce-ți voi spune. Te-ai comportat în toate ca un adevărat Om. Aceasta era proba. De umanitate... E pentru noi un argument suprem... Desigur însă, până când ai putea să devii stăpân aici ar trebui să dovedești și altceva, de pildă fidelitate față de noi... Confundarea ta însăți cu sistemul nostru de existență cibernetică... În sfârșit, nu ne este indiferent cine ar ajunge să stăpânească planeta și deopotrivă întreaga noastră rază de acțiune cosmică... Căutăm un asemenea *om,* de multă

vreme. Tu, nu știu, cred că ai putea… Cel puțin, așa mi se pare. Ai forța necesară. Și asta nu e puțin lucru. Primești?

Victor tăcu, încruntat. Cu fruntea aplecată, încerca să se concentreze cât mai mult asupra sensului fiecărui cuvânt. Înțelegea că se afla într-un moment crucial, n-avea voie să greșească, să rateze.

Cuvintele nu mai stârneau acum ecou. De aceea, dialogul lor părea o convorbire de taină, conspirativă, căci vastitatea spațiului în care se aflau estompa orice sunet, făcându-l mic, aproape imperceptibil.

— Nu înțeleg exact, răspunse. Ce îmi propui e-un târg? Un fel de pact? Un legământ?

— Câte ceva din toate.

— Doar tu însuți ai spus adineauri…

— Ascultă! Planeta e pustie fără oamenii care au plecat după ce au construit aicea totul.

— Unde-au plecat?

— Ce-ți pasă?! În cosmos, aiurea; nu despre asta-i vorba. E un blestem că am rămas singur…

— Ești totuși OM?!

— … Am încercat noi înșine să plăsmuim ființe vii, dar n-am izbutit să creăm decât niște… cópii, înfățișând aspectul exterior al oamenilor, nu însă și sufletul lor, ideea de… om. Nu știu dacă mă pot face înțeles… Aici am creat artificial perfecțiunea însăși, dar n-am putut crea și *omul*. Or, e nevoie de cineva care să-nsuflețească totul, să dea măreție adevăratei noastre puteri, căci suntem la urma urmei…

— Și m-ați ales pe mine…

— Tu singur te-ai ales.

— Mai sunt atâția alții care lucrează pentru voi.

— Nenumărați. Îi încercăm pe toți. Unii au șanse, alții nu. Dar cei mai mulți se pierd înțelegând altceva din puterea cu care-i înzestrăm. Tu, la rândul tău, ai fost înzestrat cu puteri nebănuite, pe care le-ai dobândit raliindu-te sistemului nostru. Până acum însă n-ai folosit nimic în alte scopuri decât în acela al apărării omului din tine.

— Mă supraestimezi… Și-apoi, vorbești confuz.

— Primești?

— Mai lasă-mă să reflectez. Să mă consult cu-ai mei.

— O, nu! Ei nu trebuie să afle nimic din tot ceea ce ai făcut pentru noi și nici din ceea ce vorbim acum. Ce-ți propun e legământul tău, dacă-l primești.

— Ce să primesc? Să fiu stăpânul vostru? E aberant. Nu înțeleg nimic.

— Cum te prefaci!…

— E-un târg alunecos. Mi-e teamă. Dar, nu știu cum, mă simt tentat să spun da.

— Ești omul meu!

— Mai dă-mi o șansă. Vreau să mă verific eu însumi înainte de-a spune da sau ba. Înainte ca tu să poți spune deschis: acesta este omul!… Și cum toate încercările sunt trei, mai vreau să plec odată cu nava-n misiune.

Urmă o lungă tăcere; văzduhul vibra ca lama oțelită a unei ghilotine, când cablul prea întins îi oprește căderea.

— Să fie-așa, decise vocea într-un târziu. Deși, până vei dobândi calitatea pe care ți-o cer, va trebui să treci încă nenumărate probe. Și nu știu dacă ai să faci la toate față. De încumetat, s-au încumetat destui, însă niciunul…

— Mi-ai mai spus asta. Dar, până-atunci urmează să trec pragul acestei încercări pe care singur mi-o impun. Eu însumi vreau să mă verific ca om. De-aceea, dă-mi înapoi nava și echipajul și cere-mi să îndeplinesc orice misiune, cât de periculoasă. Atunci se va vedea de ce sunt în stare. Te prinzi?…

Ecoul preluă peste întinderi un hohot gâlgâit de râs nebun. Din nou vocile lor căpătaseră intensitatea inițială. Dialogul de taină se încheiase. De undeva, de deasupra, poate dintr-o deschizătură imperceptibilă cu ochiul liber, veni o lumină puternică, albă, făcând ca totul împrejur să strălucească metalic, dur și rece.

Când încetă râsul grotesc ce te înfiora, aceeași voce calmă, venind parcă din marginea cealaltă a pustiului, spuse:

— Să fie cum dorești tu! Dar, înainte de-a pleca în noua ta misiune, aș vrea să te avertizez că nu mă poți înșela decât dacă eu însumi vreau acest lucru… Te îndoiești cumva? N-ai decât. Până acum, în jocul nostru, ai fost un partener corect, deși în privința mea, trebuie să-ți mărturisesc, s-ar putea face unele obiecții.

— M-ai înșelat cumva?

— Nu tocmai. Poate te-ai înșelat singur. Ești convins de pildă, că ai călătorit cu adevărat de fiecare dată când te-am trimis în misiune?

— Vrei să spui cumva că totul a fost doar simulat?

— Nu vreau să spun nimic. Te las pe tine să interpretezi cum vrei, s-o iei cum îți convine. Să judeci singur dacă putem sau dacă avem dreptul să ne amestecăm, așa cum ai văzut, în treburile altor planete?!

— Ha, ha, ha, râse Victor. Va să zică, te temi să mă trimiți cu adevărat într-o expediție în afara planetei. Asta înseamnă că nu ești chiar atât de puternic pe cât pretinzi.

— Gândește-te totuși la călătoriile tale. Poate că-n tot acest timp n-ai fost plecat nicăieri. Puterea nu constă numai în forța fizică, ci și în posibilitatea de a crea cuiva iluzia unei existențe dincolo de propria sa existență.

— Ascultă… nici nu știu cum să-ți spun… Dă-mi drumul încă o dată în misiune, oricare ar fi ea, și-ți jur că voi face totul ca să mă conving dacă expediția e reală ori nu. Și-abia după aceea vom putea sta de vorbă cu adevărat.

— Cu adevărat…

— Accepți, deci?

După câteva minute, care se scurseră deosebit de încet, vocea robotului răspunse:

— Fie.

Apoi, presiunea tiranică în timpane îl făcu pe Victor să-nțeleagă că trebuia să părăsească numaidecât acel loc. Se-ntoarse, și din câțiva pași trecu alături, prin deschizătura creată în perete. Când ajunse dincolo, se răsuci brusc, aruncând în urmă o privire iscoditoare. Prin minuscula deschizătură a orificiului, pe care-o mai putu surprinde, văzu cum întreg acel văzduh se aprinsese arzând cu flacără albă, în vâlvătăi uriașe. Lumina focului îl izbi dureros în obraji; Victor duse la ochi palmele, într-un reflex de apărare, acoperindu-și-i. Întorcându-se cu spatele-ntr-acolo, începu să înainteze șovăitor. Orbise? Văzuse oare ceva ce nu-i fusese îngăduit să vadă?…

După un timp, privirile se obișnuiră cu întunericul. Pe jos, pe platoul pe care călca nesigur, distinse aceleași linii, albe și negre, într-o geometrică, perfectă alternare, urmând jocul unei logici a concentrării în nuclee, așa cum le remarcase încă atunci, în prima lor zi când coborâseră pe planetă. Curând,

Victor distinse uimit, în fumul înecăcios, silueta suplă a navei lor *Titanus*. Era acolo, probabil așa cum o lăsaseră atunci. Fără să mai ia seama la nimic, porni în fugă spre ea, ca spre un liman al făgăduinței.

• PARTEA A TREIA •

EVADAREA

• Capitolul 1

Urcă grăbit scările până în cabina de comandă. Dintr-o privire, trecu în revistă interiorul. Nimic nu părea clintit. Totul era așa cum fusese abandonat atunci, în clipa coborârii lor pe planetă.

Pentru prima dată, Victor își dădu seama că de fapt nu cunoștea numele acelei planete. Nimeni nu i-l spusese și, curios lucru, nici el nu întrebase niciodată pe nimeni.

Se așeză emoționat pe scaunul său, în fața tabloului de comandă. Privi aparatele, cadranele cu acele magnetice înghețate în punctele *O*; pipăi cu un gest delicat, aproape felin, bordul, apoi se răsuci ușor într-o parte și-n alta, de parcă ar fi vrut să-și privească colegii de alături. Fotoliile erau însă goale, înțepenite în nemișcarea lor pustie.

Își aminti de Thorson Lee. Oare murise într-adevăr? Nu cumva fusese totul un lung coșmar din care se trezise abia acum? Privi harta giroscopică a cosmosului. Punctul fosforescent ce aluneca ușor pe suprafața ei marcând continuu poziția navei în raport cu Terra deviase într-o alunecare forțată spre dreapta, imediat după locul în care era notată poziția Stației I.B.N., zgâriind, cu o scrijelare nervoasă, întinderea mată a hărții. Era punctul din care începuse devierea de la itinerar. Privi cadranul calendarului, rămas înțepenit în a patruzeci și șaptea zi a expediției. Oare, pentru ei, timpul se oprise atunci în loc? Parcă nu-și amintea să fi remarcat în acele momente stagnarea totală a aparaturii de bord; clipa acceptării noului drum nu fusese marcată în niciun fel. Desigur, cineva reconstituise ulterior totul.

Acceptă această idee și nu se mai miră de ordinea perfectă ce domnea pretutindeni în navă, o ordine stranie ce căuta să mascheze abaterea de la itinerar, ciudată escamotare a faptelor

în care totul vorbea de la sine de o ieșire violentă din program…

Victor își redobândi repede calmul și prezența de spirit; momentul emoției fu depășit curând și, fără să mai zăbovească, pilotul porni să verifice starea de funcționare a navei. Testarea nu-i răpi prea mult timp. Cele câteva mici defecțiuni sesizate puteau fi lesne remediate. În câteva ore nava putea fi pregătită pentru plecare.

•

Coborî prin fumul fosforescent scara aceea ce i se păruse cândva nesfârșită. O găsi și acum prea lungă și inutilă; un mijloc de transport, oricare, ar fi fost incomparabil mai adecvat, dar aici, pe această ciudată, stranie planetă, paradoxurile nu-l mai mirau. Alături funcționau, într-o perfectă simbioză, elemente ale unei tehnici rudimentare cu altele ale uneia ultra-avansate. În care din acestea trebuia să crezi, ori, și mai bine, să te încrezi? În niciuna, desigur.

Victor ajunse tocmai când lua sfârșit o zi de muncă, iar cei trei se întorseseră de la laboratoare. Se îndreptă spre încăperea Mariei nu fără o anumită ezitare. Cum va reacționa aceasta revăzându-l? Îl așteptase, desigur. Dar, oare, el îi simțise lipsa în peregrinările sale?… Își dădu seama că în tot acest timp nu se gândise la ea nicio clipă; nu avusese nici măcar un moment sentimentul despărțirii, și îi fu rușine de propria-i ingratitudine. Imediat însă își aminti că plecarea lui nu durase totuși decât trei zile… Trei zile!… Putea fi asta o scuză?

Bătu la ușă și așteptă răspunsul de dincolo.

— Intră! se auzi într-un târziu vocea slabă, aproape blazată, a Mariei.

Victor împinse ușa și din prag îi strigă cu bucurie:

— M-am întors! Ți-a fost dor de mine?

Surprinsă, Maria tresări ducându-și palma la gură ca pentru a-și opri un țipăt, apoi se desprinse ușoară de pe fotoliul unde se așezase relaxată, venindu-i în întâmpinare.

— Victor! Tu ești, Victor?! Ce ciudat… Ce schimbat ești… Nu știu cum… Ți s-a-ntâmplat ceva?

— Maria!

O cuprinse de mâini și o privi lung în ochi, apoi și-o apropie la piept cu bucurie și afecțiune.

— De-ai ști cât mă bucur că te-ai reîntors…
Maria îl îmbrățișă la rându-i, strângându-l cu putere la piept, cu dragoste și cu căldură, cum nu mai strânsese pe nimeni niciodată. După ce tăcură o vreme încremeniți astfel, ea se desprinse depărtându-se un pas înapoi, pentru a-l putea privi mai cu luare-aminte.
— Unde-ai fost, Victor?… Ți-a fost greu?… Ai suferit mult?… Ești bolnav?…
— Nu. N-am suferit și nu sunt deloc bolnav. De ce? Am cearcăne, nu-i așa?
— Da… Ai cearcăne…
— Sunt obosit. Am lucrat mult în tot acest răstimp cât am lipsit și n-am prea avut timp pentru odihnă.
Maria își petrecu palmele peste obrajii lui într-o mângâiere dureroasă, maternă, continuând să-l cerceteze la fel de concentrată, la fel de tulburată.
— Spune-mi, Victor, te-ai privit în oglindă?
— Nu. De ce?
— Ești foarte schimbat. Nu știu cum să-ți spun… Ceva din chipul tău a devenit atât de copilăros… atât de lipsit de maturitate încât… Iar pe acest fond ți s-au imprimat trăsături de om bătrân… de om îmbătrânit… E ceva straniu în toată înfățișarea ta…
Victor își pipăi instinctiv fața, căutând din priviri o oglindă. O găsi și se apropie intrigat. Privi scrutător spre chipul ce se reflecta în apele acelui cadru și nu i se păru nimic ciudat în înfățișarea sa. Da, era el, se recunoștea întrutotul. Ce i se părea atât de schimbat Mariei?
— Sunt obosit, spuse. Atâta tot, Maria. N-ai nicio teamă. Sunt sănătos și-mi pare nespus de bine că te-am regăsit la fel de frumoasă ca mai-nainte.
În momentul următor, ușa se deschise brusc și înăuntru dădu buzna Vișnevski.
— Te-ai întors?! O, cum am așteptat această clipă.
Cei doi își întinseră mâinile și se îmbrățișară cu putere, ca doi vechi prieteni și camarazi ce erau. Râzând, se priviră bărbătește, drept în ochi, mulțumiți că erau din nou împreună. Apoi uitându-se spre Maria, Vișnevski spuse:
— Aceste trei zile cât ai lipsit ni s-au părut lungi cât trei secole…

— De ce nu trei milenii? Sau de trei ori trei milenii?

— Ție îți arde de glumă, pe când noi am fost într-adevăr îngrijorați pentru tine. Ți-a fost greu, nu-i așa?

— Depinde.

— Pari schimbat.

— Mi-a spus și Maria. Dar numai par. În fond, am rămas același.

— Ce-ai obținut? Vei pilota?

Victor se încruntă deodată. Aproape că uitase. Ceru să bea ceva; îi era sete. De fapt, căuta să câștige timp. Ce să le spună? Vor accepta oare să-l urmeze? Vor înțelege ceea ce țintea, fără să le poată spune măcar vreo vorbă?… Vor avea destulă încredere în el?

— Voi pilota, confirmă Victor sorbind din paharul pe care i-l adusese Maria. Nava ne-așteaptă. Am venit anume să vă iau cu mine într-o misiune pe care mi-au încredințat-o… Vom zbura împreună pe *Titanus.* Primiți?

Vișnevski deveni la rândul său grav. Nu răspunse numaidecât la întrebare. Îl privi circumspect pe Victor, iscoditor, și, așezându-se pe fotoliul în care stătuse mai înainte Maria, întrebă:

— Cu ce preț?

— Ce ni se cere-n schimb? continuă întrebarea, îngrijorată, Maria.

— Vouă? Nimic. Dacă vreți, mă-nsoțiți. Dacă nu…

— Și dacă te-nsoțim?…

— Ascultă, Vișnevski, eu am crezut că pentru voi… Pentru voi toți, e mai bine, mai interesant să fim împreună, pe nava noastră, și să zburăm… Decât captivi aici, mai bine mesageri în largul cerului. Așa gândesc eu.

Vișnevski clătină din cap. Era convins că Victor le ascundea tocmai esențialul, că nu putea să le divulge anumite lucruri, și deci rămase încurcat, neștiind ce anume trebuia să-l întrebe pentru a se putea edifica asupra misiunii la care-i invita acesta. În sinea sa, era decis să-l însoțească, dar nu putea accepta să știe că numai Victor va plăti pentru această favoare ce li se făcea. Nu. Dacă erau împreună, trebuiau să împartă totul împreună.

Parcă citindu-i gândurile, Maria obiectă:

— Nu se poate nici așa, să iei tu singur totul asupră-ți. Și-apoi, la mijloc e ceva cu care nu mă împac. Anume, condiția noastră pe navă. În ce calitate vom zbura?

— În calitate de însoțitori ai mei, iar dacă vreți, de posibili, viitori colaboratori ai mei.

— Deci, ne propui o altfel de captivitate…

— Preferi laboratorul de aici?

— Eu, da!

Cei trei se răsuciră surprinși spre ușă, în pragul căreia stătea Mellon, impunându-și o ținută demnă. Era îmbătrânit; surmenajul se citea cu evidență pe fața lui adânc ridată; era mai slab decât îl știa Victor înaintea plecării sale, și cu toate acestea părea mult mai ferm și mult mai decis ca de obicei.

— Erai aici? întrebă pilotul, ieșindu-i în întâmpinare și întinzându-i mâna.

— Am auzit totul. Nu-i nevoie să-mi explicați nimic. Eu însă n-am să vin cu voi.

— De ce?

— Sunt prea obosit; sunt prea bătrân… Și-apoi, eu mi-am găsit aici rostul. Cercetările mele vor fi, de asta sunt sigur, de folos cuiva, odată și-odată…

Victor se apropie la un pas de profesor. Erau la fel de înalți, la fel de lucizi și poate la fel de puternici. Clipe lungi se priviră drept în ochi, cu acea dârzenie bărbătească, cu acea tărie a înfruntării caracteristică îndeobște oamenilor capabili de-a declanșa, prin propria lor prezență, o uriașă forță de acțiune în rândurile celor din jur. Mellon era un asemenea om care te putea monta prin exemplul său, care te putea antrena, prin propria-i voință, alături, într-o mare acțiune. Victor știa acest lucru. Dar mai știa că acum nimeni și nimic nu-l va mai putea clinti în dorința lui de a zbura, indiferent dacă vor fi din nou cu toții împreună sau dacă vreunul din ei, ori toți la un loc, vor refuza să-l urmeze. El decisese pentru el, așa cum înțelegea că decisese pentru sine și Mellon. De acest lucru își dădu seama privindu-l țintă. Și-n clipele acelea nu se mai îndoi că bătrânul profesor țintea el însuși să ajungă unul din favoriții pentru dominarea planetei și, de ce nu, a lumii… Victor renunțase; n-avea ce face cu puterea aceea promisă. Dar Mellon…

Cu calmul său dintotdeauna, pilotul îi puse mâna pe umăr, camaraderește, profesorului și rosti aproape șoptit:

— Prea bine, omule. Fii tu *acela*!... Eu nu te-aș putea opri. Rămâi dar, și să nu mă judeci prea aspru vreodată. Poate că tu ai dreptate. Aici e nevoie de un bătrân înțelept... Așa că...

Întorcându-se spre ceilalți, care ascultaseră vorbele fără să le poată prinde adevăratul înțeles, Victor spuse tărăgănat, cu simplitate desăvârșită, ca o chemare de dragoste frățească:

— Să mergem. E de-acum timpul să mergem...

• Capitolul 2

Motoarele funcționau perfect. Propulsia se produse normal; jetul de flăcări inundă pentru câteva clipe terasa, apoi nava se desprinse încet de platformă, urcând într-o vibrare de coardă întinsă, pentru ca numaidecât să-și înceapă accelerația, deplasându-se într-o vertiginoasă prăbușire spre necuprinsul cerului. Nava își dobândise condiția propriei existențe...

La bord, instalat în scaunul de comandă, Victor urmărea panoul cadranelor, atent la fiecare impuls, la fiecare nouă etapă de evoluție a navei. Itinerarul pe care avea să-l urmeze, spre Seleff, ținta noii sale misiuni, era apropiat de cel spre Newe, însă trecea prin câteva cordoane magnetice, de atracție galactică, periculoase, căci nava putea suferi avarii și riscul unei rătăciri în spațiu putea deveni inevitabil. Dar, oare, ce era acum mai primejdios? Să se piardă, zburând aiurea, în tentativa refacerii unui mai vechi traseu spre planeta misiunii lor inițiale, sau înapoi spre Terra? Ori să-și îndeplinească conștiincios misiunea și să se întoarcă iarăși pe uriașul glob artificial al captivității lor? Erau întrebările pe care Victor și le punea dilematic, frământându-se mocnit, cu atât mai mult cu cât Mariei nu-i fusese îngăduită îmbarcarea pe *Titanus.* „— Ea va zbura cu una din navele noastre, spusese aceeași voce metalică a robotului, pe care Victor o cunoștea atât de bine. Nava noastră vă va urmări pe tot parcursul, protejându-vă la nevoie, urmărind modul în care veți executa programul de lucru stabilit". „— N-aveți încredere în mine?" – ripostase Victor. „— Ba da." „— Atunci? La ce bun un ostatic?" „— O, nu! Te exprimi prea dur. E doar o simplă măsură de precauție pentru ca să nu fii tu tentat de altele... de o eventuală... Nici nu știu cum să mă exprim, pentru a nu te jigni..."

•

Pe ecranul retrovizor, Vișnevski urmărea escorta navei sferice, așa cum altădată urmărise amenințarea altor două nave identice, conducându-i într-un autentic regim de caravană cosmică ce avea să-i poarte spre o atât de absurdă, insolubilă captivitate.

— Mi-ar fi plăcut s-o știu alături pe Maria, spuse el ca pentru sine, fără să privească spre Victor, de parcă acesta nici nu l-ar fi putut auzi. Acolo, singură, poate se teme…

— E-n siguranță deplină, replică pilotul. Am călătorit cu navele acestea și știu că sunt puternice și confortabile.

Își vorbeau puțin. Aproape că n-aveau ce să-și spună. De jur-împrejur, cerul îi copleșea cu tăcerea sa imensă. Zburau, și acesta era lucrul cel mai important pentru ei. Zburau…

•

— Am plecat cinci și, iată-ne, am rămas numai noi doi…

Victor îl privi pe Vișnevski.

— Ce te-a apucat? Maria e la câțiva pași în urma noastră. Mellon trăiește acolo, în laboratoarele lui…

— Nu m-am referit numaidecât la moarte. Nu numai moartea poate să despartă oamenii.

Pilotul se ridică brusc de la locul său și, fără să spună vreun cuvânt, ieși din cabina de comandă. Coborând, aruncă o privire spre lucrurile lui Thorson Lee care rămăseseră acolo, neatinse, așa cum le lăsase el. Simți cum inima i se strânge într-o dureroasă emoție. Trecu mai departe. Pe ușa profesorului observă cartea de vizită a acestuia, pusă inutil la plecarea de pe Pământ. Își întoarse instinctiv capul, dar ochii îi căzură pe ușa camerei în care se instalase Maria. Ezită o clipă, apoi intră. Pe masă rămăseseră deschise filele unui album pe care ea îl răsfoise probabil ascultând muzică – totul în jur trăda calmul și liniștea cu care îi plăcea Mariei să se înconjoare.

În spate auzi mișcare. Fără să se întoarcă, știu că este Vișnevski, așa că nu se sfii să rămână în aceeași atitudine de nostalgică, tristă contemplare a interiorului.

— O iubești?

Nu răspunse. Ce-ar fi putut să-i spună? Da sau nu. Aveau însă vreun rost acum mărturisirile de acest fel? Continuă deci să tacă.

— Am cunoscut cândva o fată, reluă Vișnevski. Nu știu dacă am iubit-o sau nu, dar totdeauna am regretat faptul că am fost neghiob și am pierdut-o. Sunt momente în care important este nu atât dacă iubim sau nu pe cineva, ci dacă…

— Ascultă, bătrâne, să știi că n-am chef să-ți ascult acum toate teoriile. Vreau să fiu singur, să fiu numai eu cu gândurile mele. Am plecat anume de la comandă. Ce dorești, în fond, de la mine?

Vișnevski păru fâstâcit, cumva jenat; ezită dacă să plece chiar în clipa aceea ori să mai rămână. Își schimbă greutatea corpului de pe-un picior pe altul, apoi dădu din mână a lehamite și vru să spună iarăși ceva, dar se opri la timp amintindu-și că Victor n-avea chef de vorbe.

— Spune-mi, nu-i așa că ți-e dor de-acasă? îl întrebă pe neașteptate pilotul, abia șoptit.

Celălalt înclină capul.

— Mi-e dor. De ce n-aș recunoaște?! Când mă gândesc la copii… Apoi, schimbând deodată tonul: Ascultă, Victor, de ce n-am încerca acum…

— Să nu spui asta! țipă ca scos din minți pilotul. Trebuie să ne îndeplinim misiunea până la capăt!

Vișnevski tresări. Nu era obișnuit cu asemenea ieșiri din partea lui Victor. Și-apoi, nu spusese nimic grav. Ce-l iritase? De ce era Victor atât de tulburat? Oare numai din cauza Mariei?

— Știu la ce te gândești, reluă mai calm pilotul. Crezi cumva că nu știu? Că nu-mi dau seama? Crezi cumva că nu m-am gândit și eu la asta?

— Și ai decis să renunți?!

— Da.

— Păcat. Poate e unica noastră șansă.

— De ce nu taci odată?! Eu sunt aici cel care decid și nu-mi pasă ce gândești și ce crezi despre mine. Ai înțeles?

Vișnevski îl privi descumpănit. Cât de mult se schimbase vechiul său camarad… Apoi își aminti că și Thorson Lee reacționase la fel atunci când încercaseră să aducă vorba de o posibilă schimbare a misiunii, în fond a itinerarului. Exista oare vreo legătură între aceste două stări? Între aceste două momente? Între acești doi comandanți ai navei?

— Ai înțeles? repetă pilotul într-o iritare crescândă. Numai eu *trebuie* să comand aici! Și Victor îi aruncă o privire ciudată, ce ascundea mai multe decât se puteau spune.

Vișnevski se cutremură: erau ochii unui fanatic… sau poate că… Existau atâtea lucruri trecute sub tăcere, câtă vreme *ei* erau atotstăpânitori. Și poate că Victor găsise calea…

Se retrase tăcut. O vreme stătu în cabina sa, încercând să citească, dar dându-și seama că nu reușea să rețină nimic din paginile parcurse, abandonă cartea și urcă iarăși la comandă. Victor încă nu revenise. Rămase așadar singur în fața ecranului-vizor privind drept înainte, în noaptea cosmică, unde licăreau tremurat stelele prin dreptul cărora nava trecea înghițind lacomă distanțe enorme în numai câteva clipe.

•

Deodată sistemul de alarmă al navei se declanșă. Anunțând apropierea primului cordon magnetic prin care urmau să treacă.

Victor se instală la locul său, supraveghind atent cadranele luminoase ale aparatelor de control. În față, la limita orizontului mic, apăru o vagă lumină purpurie, ca un arc boreal întins dintr-o margine în alta a cerului. Pe măsură ce nava înainta, lumina devenea mai puternică, iar limitele ei păreau din ce în ce mai întinse.

— Ai mai întâlnit un asemenea fenomen? întrebă Vișnevski.

— Nu, deși un itinerar apropiat, pe care l-am străbătut cândva, ar fi trebuit să atingă măcar marginal acest brâu de depresiune magnetică.

— Teoretic, s-ar putea întâmpla ca nava să se dezechilibreze, nu-i așa? S-o scăpăm de sub controlul direcțional. Practic, însă, s-ar putea să nu ni se-ntâmple nimic. Tu ce crezi?

Pilotul ezită.

— Vom vedea atunci.

— N-ar fi mai bine să preiei comanda individuală? În asemenea situații…

— Poate că ai dreptate.

Victor ceru celor ce-i supravegheau permisiunea pentru această operațiune. În difuzorul de serviciu se auzi vocea distorsionată a robotului, care aprobă hotărârea:

— Ești liber să acționezi cum dorești. Tu singur ți-ai luat această responsabilitate.

— Mulțumesc. Voi încerca să fiu la înălțime.

— Vreau să te avertizez însă, continuă vocea-robot, că zona prin care trecem nu este una prea calmă. Legătura dintre noi va fi minimă; asta înseamnă că și controlul dar și protecția noastră asupra navei în care te afli se reduce până aproape de zero. Așadar, te sfătuiesc să te menții la limita maximei prudențe până traversăm acest prim cordon magnetic.

Victor schimbă o privire rapidă cu Vișnevski. Era atâta uimire, atâta surprindere în ochii lor, și totuși atât de multă încredere și speranță nouă într-o posibilă redobândire a libertății, a propriei lor independențe, încât cuvintele deveniră de prisos. Vișnevski înclină capul, într-un semn de aprobare, și, în clipa imediat următoare, Victor răspunse pe același ton sec, ușor disprețuitor, de mai înainte:

— Fiți liniștiți, totul va decurge conform programului.

— ... Vreau să cred acest lucru...

Fusese pentru prima dată de la plecare că pilotul-robot de pe nava sferică răspunsese apelurilor lor. De altfel, nici ei nu fuseseră chemați de supraveghetori.

— Pot să vorbesc cu Maria? schimbă cursul discuției Victor. Călătorim de atâta vreme într-o muțenie...

Maria se prezentă numaidecât la aparat. Era neliniștită. Voise în mai multe rânduri să comunice cu ei, dar nu-i fusese îngăduit. Acum, când situația putea fi critică pentru *Titanus,* legătura radiofonică devenea permisă continuu, pentru orice fel de comunicări. Trebuia considerat, oare, acest lucru ca o favoare?...

— Cum te simți? întrebă Vișnevski. Ai tot ce-ți trebuie?

— Mă plictisesc, răspunse Maria, surâzând la întrebarea copilărească a astrogeologului. Sunt singură într-o imensă sferă luminoasă care se rostogolește amețitor pe urmele voastre.

Victor interveni brusc în această conversație, întrerupând-o:

— Dacă ni se întâmplă ceva, îmbracă-ți imediat costumul de protecție și plonjează spre noi cu unul din micile aparate ce le ai la dispoziție. Este singurul mod de a ne putea recupera, în cazul în care centura magnetică...

Nu apucă să sfârșească fraza, că de jur-împrejur se proiectă un nimb luminos vibrând electrizat, astfel încât nava începu să se clatine amenințător, parcă scuturată de o mână nervoasă. Deodată, stelele pe care le priviseră cu atâta seninătate prin

ecranul-vizor începură să se rotească haotic în fața lor. Victor știu ce se-ntâmplă și strigă cu un soi de disperare în glas:

— Am pierdut controlul navei! Ne prăbușim!

Într-adevăr, nava nu-și mai continuă drumul liniar, ci începu să cadă în abis, rotindu-se în jurul propriei axe, al propriului centru de greutate, asemănător avioanelor intrate în vrie.

Vișnevski era înspăimântat.

— Ce se va întâmpla cu noi? întrebă, crispat, căutând să se fixeze cât mai bine în fotoliul său de lângă pilot.

— Vom cădea așa până când vom ieși din centura magnetică sau până când ea însăși ne va elimina, proiectându-ne pe o altă direcție, aiurea. De aceea, trebuie să ținem legătura permanentă cu Maria; să caute să ne urmeze.

— Fiți fără grijă, se auzi vocea Mariei. Încerc să mă țin după voi.

— Apropie-te! îi ceru Victor. Cât poți mai mult.

Între ei se întindea un câmp de flăcări albe, peste care nava sferică părea să înainteze extrem de dificil.

— Nu știu ce se-ntâmplă, țipă Maria disperată. Comenzile refuză să mă asculte. Nu pot efectua manevrele. Și nici nu mă pot descurca. Victor, e complicat… Ce să fac, Victor?!

Cei doi priveau prin hubloul retrovizor cum nava se apropia prin pânza de flăcări săltând opintit, fără să se mai rostogolească lin, ca mai-nainte. Ceva se-ntâmpla și acolo, dar Victor nu putea interveni în niciun chip.

— Îmbracă-ți costumul, îi porunci Mariei. Și când vei ajunge deasupra noastră, plonjează spre noi. Vom face totul să te recuperăm. Înțelegi?

— Nu! Să nu faci asta, Maria! se auzi vocea robotului de pe navă! Îți este interzis să părăsești acest interior!

— Nu asculta, Maria! Plonjează spre noi!

— Oprește, Maria! Să nu faci una ca asta. E o nebunie. Nu-ți dai seama ce faci? Oprește!

Ieșită din minți, Maria nu mai știa de cine să asculte. Se echipase pentru ieșirea în cosmos, dar rămăsese, incapabilă de orice acțiune, pe prima treaptă, la ieșirea din capsulă, imediat lângă aparatul de intervenție. O clipă, prin fața ochilor i se derulă, într-o fulgerătoare proiecție a amintirii, întregul lor drum, întreaga sa viață. Înțelese atunci că singură, izolată de tovarășii ei de drum, departe de oameni, viața ei își pierdea

orice sens, orice sens în accepțiunea terestră a existenței sale, și acest lucru fu decisiv. Trebuia să plonjeze în gol, trebuia să încerce această joncțiune cosmică, atât de banală în alte condiții, trebuia să forțeze această reîntâlnire cu Victor și cu Vișnevski, care, era deplin convinsă, își luaseră destinul în propriile mâini. Da, acum trebuia să riște, să sară; acum ori niciodată!…

— Așteptați-mă! strigă Maria înfrigurată. E unica noastră șansă de-a mai ajunge să fim împreună.

— Acum ori niciodată, Maria! Trebuie să riscăm. Trebuie!!!

— Nu! Nu face una ca asta! Mariaaaaaaaa!!!…

Vocea robotului se opri gâtuită. Maria plonjase spre exterior. Neașteptat, aparatul de intervenție se aprinse și, ca un bolid, străpunse carcasa navei. Ieșind în cosmos, se contopi cu flăcările celelalte, argintii, ale iradiațiilor, și numaidecât urmă explozia. O explozie stelară, înnebunitoare, ca un spectacol orbitor de lumini, unic, aruncând în urmă o jerbă de scântei aidoma jocurilor de artificii, în timp ce o umbră de fum se volatiliza, aburind cerul dintre cele două nave, între care distanța creștea mereu, despărțindu-le și lăsând acolo, undeva în necunoscut, amintirea unui chip de o duioasă frumusețe pământeană. Maria rămăsese astfel să-i însoțească mai departe doar în sufletele lor, pentru totdeauna…

•

Depășiseră de mult zona centurii magnetice; nava își redobândise echilibrul și înainta acum cu aceeași viteză normală de zbor de mai înainte. După verificări amănunțite, cei doi constatară că aparatura de bord funcționa perfect, motoarele la fel, numai la sistemul de derivă se produsese o dereglare mecanică – probabil datorită temperaturii excesiv de mari prin care trecuseră –, o dilatare a conului direcțional făcea ca nava să devieze de la programul traiectorial impus, al înaintării, cu ± 0,0005 milimicroni cosmici, ceea ce desigur dădea pe distanțe mari în spațiu o deviere considerabilă, putând foarte bine face ca nava să treacă, la o adică, mult pe lângă ținta propusă. Se impunea deci corectarea continuă a direcției de mers, după calcule ce trebuiau să țină seama de acest coeficient al probabilității de deviere. Recalcularea nu era din cale-afară de complicată, dar nesiguranța ce-o strecura în sufletele celor doi putea deveni la un moment dat critică.

Opriră deci motoarele. În jur era necuprinsul cer calm al nopții cosmice. Priveau mereu înainte prin ecranul-vizor, apoi ochii le alunecau instinctiv spre hărțile cerului aflate pe masă. În ce punct anume al cerului se aflau? Unde planau? Și pentru câtă vreme? În ce direcție trebuiau s-o pornească pentru a ajunge din nou pe Pământ?! Erau întrebări pe care și le puneau obsedant cei doi. Și mai era o întrebare pe care se temeau s-o rostească: oare scăpaseră într-adevăr de urmărire? De captivitate? Dacă da, prețul acestei eliberări fusese cumva Maria? Nu era totuși un preț prea mare? Meritase oare acest sacrificiu?…

•

— Tu trebuie să te orientezi mai bine, spuse Vișnevski, oarecum iritat de ezitările lui Victor. În ce parte-o apucăm?

— Ce-ar fi să plecăm la-ntâmplare?

— Ești nebun?

Victor avea harta cerului în reprezentarea celor de pe planeta-sferă și încerca s-o pună de acord cu cea care reprezenta cerul văzut de pe Pământ. Căuta să stabilească unele aproximări și deducții pe care însă se temea să le exprime concluziv. Avea unele repere vagi după care se putea orienta, însă cine-i garanta că nu se înșela, că nu făcea erori elementare în aprecierea poziției constelațiilor, în identificarea lor pe aceste hărți ale cerului, care parcă nu se potriveau nicidecum unei realități a lor anume.

Într-un târziu, după frământări și ezitări, după căutări disperate, Victor se decise să aleagă o anumită variantă.

— Uită-te cu atenție, Vișnevski. Sper că traseul ales să fie cel bun… Planeta captivității noastre se află aici… Noi am pornit în această direcție și am deviat de la traseu cam prin dreptul constelației acesteia… Pământul, după toate probabilitățile, ar putea fi aici, în acest punct infim…

Victor trasa pe hartă linii groase, cu tuș verde, marcând itinerarul.

— Ai ceva de obiectat? întrebă el în cele din urmă.

— Nimic. Să pornim cât mai repede… Vom zbura până când vom izbuti să dăm de un liman. Nu se poate altfel. Am această convingere. Presimt că ne vom întoarce pe Pământ… Hai să pornim, Victor! Cu toată viteza, înainte!!!

• Capitolul 3

Liniștea profundă a cabinei de comandă fu împrăștiată pe neașteptate de vocea metalică, robot, a celor de pe planeta captivității lor, emisă de toate difuzoarele de serviciu deodată. Cei doi tresăriră. Un fior de gheață îi străbătu lui Victor șira spinării; ridică privirile cu teamă spre Vișnevski. Acesta, cu o paloare de mort în obraji, înghețase cu mâinile încleștate pe rama metalică a hărții. O clipă se priviră în ochi, cuprinși de o slăbiciune fără leac, apoi, ca la o comandă, se răsuciră spre hubloul retrovizor. În urma lor, însă, nu se distingea nicio navă urmăritoare; cerul era liber pretutindeni în jur. Atunci?…

„— … Nu vă fie teamă, spunea acel cineva nevăzut, pe un ton scăzut, aproape șoptit, insinuând accentul unei detașări, poate a unei desconsiderări perfide. Nu e nimeni decât propriul vostru destin… Destin!… V-am oferit o șansă unică, pe care n-ați înțeles-o. Poate și eu sunt de vină. Am așteptat prea mult de la niște bieți oameni… Asta nu înseamnă însă că am renunțat la ideea de a găsi acel om care să fie *Omul* în stare a stăpâni acest univers. Căci ce-ar însemna totul în lume dacă n-ar exista omul?… Te alesesem acum pe tine, Victor, pentru că erai caracterul cel mai puternic. Te-am pus în fața unor posibile începuturi și ale unor posibile evoluții existențiale, pentru a vedea ce atitudine vei lua. Iar tu te-ai revoltat. De ce? Te-ai revoltat neputându-te detașa de condiția propriei tale spețe. Aici nu-ți ofeream însă nimic concret în acest sens, ci o variantă imaginară a unui eventual destin ce nu trebuia înțeles neapărat ca propriu pământenilor tăi. Neînțelegând aceasta, ai hotărât să fugi, să evadezi ca un laș, în loc să ai curajul și mândria, și ambiția și, de ce nu, demnitatea de a-ți propune propriul destin. Un altul decât cel pe care ți-l ofeream. Aceasta era ceea ce așteptam de fapt de la tine!…

Victor își revenise treptat și începuse să urmărească atent, cu lucidă cenzură, această explicație, căci înțelesese că nu era decât un mesaj al planetei de unde fugiseră, un ultim mesaj, înainte ca orice influență materială directă a ei, asupră-le, să dispară. Înțelese că va găsi aici, în aceste cuvinte, cheia, explicația expediției lor înseși, proiectată în condiții atât de

bizare pe Pământ. Își lăsă deci bărbia în piept și ascultă cu luare aminte.

„— … Am știut că vei *evada.* Am știut asta în chiar clipa când ai cerut să te îmbarci pe propria ta navă. Din acel moment, pentru mine tu n-ai mai prezentat decât interesul pe care îl prezintă existența și destinul fiecărui om care a trecut pe aici și care, ratând o șansă, plecând deci, nu rămâne altceva decât un om al planetei, pe care o va servi de-atunci încolo fără putință de salvare, întotdeauna și în orice împrejurare…”

— Spuneai că de pe planeta voastră nu pleacă nimeni, niciodată! încercă Victor o replică.

„— … E adevărat. Nu pleacă nimeni. În afară de cei pe care eu însumi îi trimit…”

— Vrei să spui că pe mine m-ai eliberat tu?

„— … Nu tocmai. Nu te-am eliberat, pentru că tu vei rămâne legat de mine prin tot ce vei face și prin tot ce vei gândi, vei fi un reprezentant fidel al meu, al planetei, al ideii acestei planete. Mă înțelegi? Tu n-ai evadat. E o iluzie a ta. Pe tine am decis *eu* să te trimit înapoi în cosmos, pentru ca prin tine prezența mea acolo să fie mai vie, oriunde vei fi tu…”

— Nu cred nimic din tot ce-mi spui.

„— Ascultă… Am să-ți destăinui unele lucruri ce te privesc, și astea pornind de la o realitate pe care tu însuți o cunoști. Anume, de la Fao U. Și el a fost cândva aici, venind dintr-un alt timp. Și în el am întrevăzut un posibil OM, dar și el, ca și tine, s-a revoltat și a căutat un mijloc de evadare…”

— Tăcerile lui prelungite… murmură Victor. Incertitudinea care învăluia expediția…

„— Întors pe planeta lui, la bătrânețe, s-a simțit dator să trimită spre noi o navă cu oameni, cinci oameni diferiți ca structuri, care să încerce să dezlege misterul planetei. Sau poate voia să vadă dacă dintre voi se va alege acel cineva care să fie *Omul*… Odată intrat în horă, nu te vei mai putea rupe de noi…”

— Nu înțeleg nimic. Voi fi deci un om al vostru care voi propovădui prin opera mea ideile operei voastre? Dar ce idee conține opera voastră?

„— Oare, într-adevăr nu ți-ai dat seama? Instinctiv sunt sigur că vei acționa întocmai. Nu vei avea însă conștiința acțiunilor tale. Dar, în subconștient…

— Ei bine?…

„— … Voi, oamenii, sunteți sortiți unui destin fatal. Vă chinuie dorința autodepășirii. Dar pe măsură ce evoluați, sub toate aspectele vitale ale existenței voastre, această evoluție vi se-ntoarce împotrivă, devenind propria voastră armă de sinucidere. E un soi de blestem în soarta aceasta a voastră. Mereu să porniți de la nimic și să ajungeți la nimic… Generații la rând de culturi terestre s-au spulberat astfel înaintea voastră și se vor spulbera la fel după voi, până în clipa când cineva, aici, un *om,* va hotărî să stăpânească acest destin și să dirijeze cu mână forte întreaga voastră evoluție…”

— Vrei să spui că înaintea civilizației pământene din care eu însumi fac parte, pe Terra au mai existat și alte civilizații? Nu-i așa?

„— … Ți se pare imposibil? Evoluția lor – aberantă la un moment dat – a devenit arma autodistrugerii lor… Cutremurată din încheieturi, planeta însăși și-a schimbat de fiecare dată înfățișarea. Și când rănile s-au vindecat, când viața ar fi putut să renască iarăși din cenușă, o nouă seminție umană a repetat același destin fatal…”

— Vrei să te cred? Cunosc aceste teorii. S-au vânturat de mult pe Terra. Dar nu se poate nimic proba aievea. În plus, iată, omenirea trăiește-n armonie perfectă. Se autocenzurează, se autocontrolează, cu lucidă responsabilitate a faptelor sale. La ce-ar trebui un supercontrol al vostru, ce mi se pare odios tocmai prin intervențiile pe care le operați?! Mă lipsesc de favoarea de a fi autocrat într-un cosmos terorizat de ideea distrugerii!

„— … Dar tu, de-aici încolo, nu vei face altceva decât să contribui prin zelul tău de împlinire la împlinirea destinului seminției tale…”

— Și-ai vrea ca totul să se oprească-n loc? Să rămânem pe un anumit nivel al dezvoltării noastre sociale, și științifice, și omenești!?… Ei, nu! E împotriva firii tot ce spui. E falsă teoria voastră teroristă. Mi-e silă de voi! Mi-e silă!…

•

Victor se simți scuturat puternic de umăr. Deschise ochii tulburi, speriat.

— Ce e? Ce s-a-ntâmplat?

— Ți-e rău? Ai amețeli?… Ești palid… Aiurezi…

Ducându-și palmele la frunte, pilotul încercă să se ridice. O durere acută, ca o străfulgerare de pumnal, îl izbi în tâmple. Se prăbuși la loc pe scaun și, cu vădit efort, întrebă:

— Au încetat să mai transmită?

— Cine? Ce să transmită?

— Difuzoarele. N-ai auzit nimic?

Vișnevski clătină din cap, negând. „Aiurează”, își spuse și, ridicându-l pe brațe, îl transportă cu grijă în cabină, așezându-l în așternutul moale. Aduse numaidecât aparatul de diagnoză și, aplicându-i ventuzele de contact pe corpul încins de febră, așteptă impacientat.

În scurt timp, pe ecranul de sinteză apăru verdictul: BANAL... MALADIE MINORĂ... SURMENAJ... SE RECOMANDĂ SOMN PRELUNGIT... BANAL... MALADIE MINORĂ... Fără să mai aștepte nimic altceva, Vișnevski îi aplică pilotului contactul pentru intrarea în somnul prelungit. Deasupra patului se aprinse lampa de veghe, iluminând difuz întreg interiorul cabinei. Când fu convins că totul era în perfectă ordine, astrogeologul ieși. Lângă canatul îngust al ușii, calendarul de bord al navei îi atrase atenția. Era a două sute cincea zi de la plecare.

• Capitolul 4

Aruncând cât colo hârtiile și hărțile pe care își nota zilnic poziția navei, Victor răsuci butonul calculatorului, închizându-l și, ridicându-se brusc de la masă, anunță iritat:

— Pe prima planetă pe care-o vom întâlni în cale ne vom opri și n-o să admit să plecăm mai departe, în ruptul capului, până când nu reparăm porcăria asta de direcție!

Vișnevski se uită la el surprins. Știa foarte bine că reparația nu putea fi executată decât cu ajutorul unor aparate de precizie pe care nu le aveau în dotare – probabil constructorii nu se gândiseră niciodată la posibilitatea unei atari dereglări –, astfel încât hotărârea lui Victor i se păru cu totul și cu totul hazardată. Stabiliseră împreună că vor zbura după calculele aproximative pe care le făceau împreună, până când vor ajunge în zona acelui punct în care presupuneau că s-ar afla Terra. Până atunci, conveniseră să nu discute nimic în legătură cu

asta, abia atunci hotărând dacă aveau să continue ori să caute o variantă nouă de zbor. Ce-l apucase oare pe Victor? Se apropiaseră foarte mult de acel punct al speranței lor și tocmai acum să se oprească? I se părea o necugetare.

— Știi foarte bine că e mai ușor să calculezi deviația, chiar din patru în patru ore de pildă, decât să repari defecțiunea aceasta. La ce-ar sluji escala noastră pe o planetă, aiurea?

— Nu știu exact la ce-ar sluji, răspunse pilotul, dar dacă tot suntem condamnați să rătăcim hai-hui prin cosmos, atunci măcar din când în când să-mi pot permite o destindere. Cine ne zorește acum? Nimeni. Putem să ne permitem așadar câte descinderi vrem. Măcar să avem iluzia că facem prospectări științifice… Pe tine nu te interesează să afli ce fel de planetă este asta sau aia, care-o fi ea?! Din punctul de vedere al profesiunii tale, te întreb?!…

— Într-un fel ai dreptate, deși nu văd la ce mi-ar folosi acum să aflu ce-i cu planeta *x* sau *y*. Dar, dacă tot ne-am apropiat atât de mult de planeta aceea în care ne-am pus întreaga noastră speranță, măcar să coborâm pe ea. Nu vrei să fii de acord cu propunerea asta?

— Tu mai crezi în existența acelei planete? Eu – am să-ți spun deschis – bănuiesc că am trecut de mult pe lângă ea.

— Te contrazic, Victor. Dacă această planetă este Pământul, înseamnă că pozițiile constelațiilor din jur ne sunt familiare, ori din ce parte ne-am apropia. Am dreptate?

— În cazul în care ai dreptate.

— Nu fi ironic! Nu-i momentul.

— Tocmai asta mă intrigă și pe mine. După calcule, ar fi trebuit să intrăm deja într-o zonă familiară, în perimetrul cosmic pe care-l cunosc și îl recunosc chiar legat la ochi. Totuși, în jur, totul îmi pare străin.

— Să mai avem puțină răbdare, Victor. Poate din cauza deviației să nu fi ajuns încă…

— Admiți deci că din cauza deviației… și așa mai departe, am făcut erori de calcul etc., etc. Pe de altă parte, îți spun eu că din cauza proastei orientări ne-am cam rătăcit chiar față de rătăcirea inițială. Crede-mă, Vișnevski, noi venim de undeva din cosmos dintr-un loc unde mi-ar fi extrem de greu să mă reîntorc, adică să refac exact drumul în sens invers. Ceva intervine în tot zborul acesta, ceva care mie îmi scapă și care

face ca să nu mă pot orienta câtuși de puțin, nemaivorbind de faptul că habar n-am avut în ce colț al universului ne aflam în clipa în care am hotărât să pornim încoace…

— Ești foarte drăguț, n-am ce zice. Mă îmbărbătezi, îmi dai speranțe, îmi insufli un curaj…

— Acum e rândul meu să te previn că nu-i momentul potrivit pentru ironii. Înțelegi?

Între cei doi se creașe o tensiune mocnită, de iritare și neîncredere. Rătăceau de atâta vreme, fără țintă precisă, fără un orizont sigur, încât nimic nu le mai putea da vreo siguranță… De zile în șir, aproape că nu-și mai vorbeau. Priveau numai cerul prin ecranul-vizor și nu îndrăzneau să spună niciun cuvânt. Erau uimiți, erau atât de emoționați și totuși atât de puțin încrezători în spectacolul stelar ce li se desfășura în fața ochilor, încât nu știau cum să reacționeze. O încordare febrilă îi făcea rigizi și circumspecți peste măsură.

Aparatele de bond le confirmau impasibile același lucru: cerul în care intraseră era cerul Pământului – Sistemul Solar fusese identificat în față, iar aparatele nu se puteau înșela. Calculaseră totul cu o uimitoare precizie sau avuseseră pur și simplu noroc?! În fond, aceasta nu mai avea nicio importanță – faptul că se întorceau pe Pământ era, fără îndoială, esențialul. Și totuși, neliniștea lor mai avea un motiv. Sistemul videofonic nu recepționa nicio imagine de pe Terra, deși la distanța aceasta ar fi trebuit ca legătura dintre ei și Bază să se stabilească în mod normal. Nici radioul nu interceptase niciun fel de emisiune. Degeaba încercaseră pe toată gama lungimilor de undă, degeaba lansaseră apeluri după apeluri. Aparatele rămâneau mute fără să fie defecte, fără să indice semnele vreunui bruiaj. Puseseră, la început, totul pe seama imixtiunii eventuale a agresorilor de pe planeta sferică și, în speranța că pe măsură ce se vor apropia de Terra acțiunea acelora va scădea, lăsaseră deschise aparatele într-o funcționare dublă de emisie-recepție, pe codul știut al infrasunetelor.

Așteptau…

Pe măsură ce se apropiau tot mai mult de limitele exterioare ale Sistemului Solar, faptul că aveau în față Pământul devenea o certitudine indubitabilă. Bucuria lor însă era cenzurată și rece. Era prea multă liniște în jur. Erau prea singuri în întreg spațiul acela în care semnele civilizației terestre ar fi trebuit să

abunde cu evidență. Unde erau stațiile-pilot și stațiile intermediare? De ce nu semnala radarul nicio navă pe o distanță în care ar fi trebuit negreșit să apară deja cel puțin cursele regulate de legătură ale planetei cu bazele ei cosmice și cu celelalte planete ale Confederației?… De ce nu receptau de pe Pământ niciun fel de mesaj, pe nicio lungime de undă și pe nicio frecvență, atât prin radio cât și prin sistemul televideofonic? Suferiseră, cumva, instalațiile defecțiuni pe care ei nu le puteau determina și care acum le făceau totuși nule funcțiunile?… Iată atâtea și atâtea întrebări care îi frământau pe cei doi astronauți și la care, cel puțin deocamdată, refuzau să răspundă.

Totuși, se apropiau de Pământ. Analiza spectrală a planetelor Saturn, Venus și Jupiter corespundea parametrilor de control, de asemenea, cu unele mici excepții, ce păreau neglijabile, cea a Pământului. Așadar, erau salvați. Nu se mai gândeau la misiunea lor neîndeplinită, erau fericiți că putuseră să se înapoieze, chiar dacă în urma lor lăsau pierderi irecuperabile – Thorson Lee și Maria morți, Mellon prea ușor abandonat, prea repede.

•

Când ajunseră la limita intrării în Sistemul Solar, puseră în funcțiune aparatele optice de control. Pământul privit prin lentilele ingeniosului sistem de telescopie își etala generos detaliile continentale, contururile mărilor și oceanelor, blănurile albe ale calotelor polare. Acum nu mai încăpea niciun dubiu. Erau acasă.

— Acasă… spuse ca pentru sine Victor. Ciudată casă.

— Ce vrei să insinuezi?

— Tu nu-ți dai seama că pe Pământul ăsta ceva nu e în ordine?

— Ceva ce?

— Nu-mi dau seama nici eu prea exact, însă mă-ntreb unde sunt marii sateliți artificiali ai Pământului?

Vișnevski se încruntă. Într-adevăr, neglijase acest amănunt. Contemplaseră în treacăt Luna, apoi priviseră Pământul, uitând faptul că în jurul lui ar fi trebuit să se învârtă cei trei sori artificiali. Și-apoi, unde erau bazele solare? Nimic din tot ce reprezenta activitatea cosmică a tereștrilor nu apărea sub puternicele lentile ale telescoapelor navei. Ba, mai mult,

planeta însăși părea mult mai verde decât de obicei – coeficientul de poluare al atmosferei fiind extrem de redus, în comparație cu graficele normale ale cotelor de control.

— Ce s-o fi întâmplat pe Terra în acest interval de aproape un an, de când am plecat noi? întrebă Victor. E prea multă liniște!

Vișnevski îl privi derutat. Își dădea seama că Victor avea dreptate, dar nu putea accepta ideea că după peripețiile prin care trecuseră, odată ajunși din nou pe Pământ, îi puteau aștepta alte surprize, și mai ales din cele neplăcute.

— La ce te gândești? întrebă el cu jumătate de glas.

Victor ezită. Avea unele îndoieli; era și el încărcat de neliniști.

— Știi la ce mă gândesc? începu acesta să se explice. Cât am lipsit eu atunci, m-am convins de extraordinara lor putere. Ceea ce mă face să-mi pun întrebarea: nu cumva, în timp ce noi ne eram prin cosmos, venind încoace cu această splendidă navă ultramodernă, ei au și ajuns pe Terra reducând-o la tăcere?!…

— Îi crezi în stare?

— Sunt în stare de orice. Ei au nevoie de oameni acolo tocmai pentru ca aceștia să le umanizeze activitatea. Altfel…

Vișnevski păru copleșit. Refuză să accepte ideea că s-ar putea întoarce pe un Pământ pustiit. În orice caz, nu putea crede că totul durase câteva zile. Dar pământenii, ei ce făcuseră? Acceptaseră totul cu împăcarea de sine a unui destin fatal? Era imposibil. Cunoștea vag potențialul de luptă al Terrei, dar știa că existau mijloace de neutralizare a oricăror forțe extraterestre, dacă acestea nu atingeau, din punctul de vedere al pământenilor, limitele supranaturalului. Să fi fost cei de pe planeta sferică o asemenea forță? Greu de imaginat. El însuși încercase câteva *expertize* și se convinsese că totul acolo nu era decât o construcție artificială, deci creată tot de o minte și de o conștiință omenească sau, în orice caz, de tip omenesc…

Se opriră la o distanță nu prea mare. Priveau spre Terra cu ochi dilatați de uimire. Era Pământul; era fără-ndoială Pământul și totuși nu puteau recunoaște nimic din ceea ce vedeau acolo. Ce se-ntâmplase oare?

După mai multe rotiri în jurul planetei, observară atent detaliile topografice ale așezărilor, precum și activitatea umană, concluzia începu să se contureze de la sine – călătoria lor nu fusese numai o călătorie în spațiu, ci și una în timp.

Întoarcerea echivalase în fond cu o întoarcere prin milenii la un Pământ pe care cei doi nu-l cunoșteau decât vag, din istorii vechi, și care le era străin cu desăvârșire – lumea ce li se desfășura în fața ochilor era lumea strămoșilor strămoșilor lor…

— Să nu coborâm! propuse înfrigurat Vișnevski. În vocea lui se deslușeau accentele unei stăpânite spaime, a unei exasperări pe care căuta să și-o domine prin renunțare.

Vișnevski, el care iubise atât de mult Pământul, el care tânjise mereu după solul natal, după cei dragi rămași acasă, refuza descinderea pe sol. Și poate avea dreptate. Unde era pământul său natal? Pe râul acela pe malurile căruia se zăreau întinderi pustii, nepopulate? Pe colinele pe care creșteau păduri fără sfârșit și care nici pe departe nu lăsau să se bănuie că acolo aveau să se ridice cândva așezări omenești prospere, iar că în una anume dintre acestea se va naște el?…

— Mai bine să nu coborâm, repetă Vișnevski aceleași cuvinte, cu dorința de a evita contactul cu Pământul care acum îl speria, pe care refuza să-l accepte, să-l atingă, să-l cunoască…

— De ce? întrebă Victor. În această întrebare se putea distinge o cumplită oboseală, dar nicidecum o renunțare, o disperare, ca la tovarășul său de drum. De ce ți-e teamă de această ipostază a Pământului? insistă el. A existat doar, ea face parte din lunga, din zbuciumata istorie a civilizației noastre terestre.

— Ce să caut eu în lumea aceasta? Îmi e străină cu desăvârșire, la fel cum îi sunt și eu străin ei.

— Totuși, de ce să nu coborâm pe Terra, la fel cum am coborî pe o altă planetă, oarecare, din cosmos, pe care am fi întâlnit o lume ajunsă la același stadiu de civilizație la care a ajuns Pământul pe care vrem noi astăzi să-l atingem? Crezi oare că dacă oamenii ce populează Terra în acest moment, la care ne-am întors printr-o fatalitate, vor afla că venim *de pe Terra,* vor înțelege altceva decât că venim de pe o altă planetă, dintr-o altă lume decât a lor? Tu crezi că ei vor putea să înțeleagă ceea ce noi înșine suntem în stare a refuza (refuzând cumva ideea în sine ca absurdă), anume că am călătorit în timp, pornind dintr-un punct al Pământului și întorcându-ne tot în același punct, cu câteva mii de ani mai devreme…

Vișnevski îl privea cu o revoltă neputincioasă, aproape incapabil să replice acestor întrebări pe care le simțea în parte ironice, batjocoritoare, deși nu erau decât triste și dureroase. Totuși, într-un târziu izbuti să riposteze:

— Dar tu nu vezi cine sunt oamenii în mijlocul cărora vrei să cobori? Ce punte de comunicare vei stabili tu cu acești sălbatici?…

— Vișnevski, întreci măsura! Sunt *oameni* și avem șansa unică poate de a vedea cu adevărat, pe viu, un moment al istoriei Terrei despre care am citit atâtea lucruri și pe care le vom descoperi acum, probabil, ca simple prezumții hazardate, ca supoziții nefondate, deducții, etc. etc…

— La ce ți-ar folosi acest studiu? Vei scrie un tratat de paleoistorie?

— Poate că da. Cei ce vor veni după mine…

— Cei ce vor veni după tine au și venit și n-au găsit niciun manuscris, așa că tu n-ai scris niciodată, această carte pe care vrei s-o scrii și nici n-ai s-o scrii vreodată, pentru că altfel ai fi știut de existența ei… E limpede?…

Victor fu șocat de sensul ambiguu al acestui joc al interferenței trecutului cu prezentul și cu viitorul. Fu pentru prima dată când încercă un soi de paralizie memorială, și nu izbuti să-l înfrunte deschis pe Vișnevski, așa cum obișnuia. Abia după lungi minute de ezitare, adăugă:

— Poate s-a pierdut acel manuscris… Poate nu s-a păstrat, așa cum nu s-au păstrat atâtea alte mărturii…

•

Nava rămăsese fixată în văzduh, mult deasupra Terrei, la o distanță de unde nu putea fi observată cu ochiul liber. Jos, sub privirile lor, pământurile întinse ale Saharei își etalau verdeața abundentă. Deșertul încă nu înaintase decât pe o mică suprafață spre inima Africii, dar atât cât era, părea o bună bază de aterizare.

— De ce aici? întrebase Vișnevski, în momentul când Victor acționase sistemul de cuplare al frânelor aeriene pentru depunerea pe sol.

— Pentru că pur și simplu n-are niciun rost să crezi că în altă parte vei putea găsi altceva. S-a nimerit să ne oprim deasupra acestui loc prielnic pentru o bază de coborâre, să coborâm deci aici. Ai ceva special împotrivă?

Era prea târziu ca Vișnevski să mai poată avea ceva de obiectat. În câteva minute, *Titanus* se și așeză lin pe platforma întinsă a pustiului saharian, în apropierea zonei de lizieră cu savanele abundente în vegetație, ce începeau totuși să dea semne de oboseală în fața arșiței, a intemperiilor, a modificărilor de climă. Acolo exista șansa de a întâlni oameni; acolo și nu departe de acolo, în munții golași ce se profilau înspre Nord.

Coborâră, deci, într-o paradoxală întoarcere pe Terra. Erau doi, și în jur stăpânea o liniște înspăimântătoare. Costumele de protecție se dovedeau inutile. Aici puteau respira în voie; erau din nou *acasă,* din nou în atmosfera atât de plăcută a Pământului!…

Deodată, în văzduh, se auzi țipătul scrâșnit, ca de metale ruginite în frecare, al unui vultur uriaș ce se rotea lin, scrutând depărtarea. Înălțară privirile. Umbra aripilor desfășurate larg deasupra curenților înalți trecea ușor celor doi peste creștete… Pentru prima oară, vederea unei păsări le producea neliniște.

Erau pe Pământ. Erau din nou pe Pământ, acasă…

Victor duse instinctiv mâna spre șold, acolo unde se afla pistolul, dar văzându-l pe Vișnevski urmărindu-i gestul cu ochi dilatați, renunță și, scoțându-și stânjenit batista, își șterse de pe frunte broboanele de transpirație. Pentru prima oară, după atâta vreme, simțea că era OM…

• Capitolul 5

Zile în șir nu făcuseră altceva decât să treacă în revistă împrejurimile. Zburaseră pe deasupra întinderilor continentale căutând să identifice locurile, civilizațiile existente. Trecuseră și dincolo de limitele Africii; traversaseră Europa, făcuseră câteva incursiuni în inima Asiei, patrulaseră circumspecți în lungul coastelor Americii de Sud, apoi ale Americii de Nord… Mereu de la distanță, mereu de sus, de la înălțimea la care cu ochiul liber nu puteau fi reperați de pe planetă; făceau totul ca prezența lor să nu poată fi nici măcar remarcată, pentru a evita orice fel de interpretare a prezenței lor, a originii lor, și așa mai departe.

Vișnevski era dezolat. Întoarcerea pe Terra devenise o aberație. La ce coborâseră ei de fapt? Ca să prospecteze *civilizația* preistoriei pe Pământ? Să zicem că ar fi făcut o asemenea întreprindere. Cui i-ar fi folosit, atâta vreme cât întoarcerea în timpul lor se afla sub semnul întrebării. Ar fi putut duce bagajul de informații culese înapoi în lumea din care plecaseră, dar exista oare o asemenea cale de întoarcere?

— Teoretic da, răspundea Victor aproape invariabil, ori de câte ori astrogeologul punea această întrebare. Ar trebui să facem calea întoarsă până *la* sau *pe* planeta sferică a captivității noastre, iar de acolo, înapoi în timp, spre Terra; spre Terra pe care am părăsit-o acum două sau trei sute de zile, după calendarul nostru…

— Adică un nou drum dus-întors!?

— Poate că da, poate că nu. Poate că saltul în timp îl comandă cei ce ne-au făcut prizonieri. Ori, în cazul acesta, cine garantează că aceștia ar mai fi *de acord* cu o nouă evadare a noastră, și chiar dacă ar fi, cum i-ai putea convinge să te proiecteze exact în timpul tău și să nu te lanseze, știu eu?, într-un alt timp, să zicem… în viitor?

— Poate am găsi mijlocul să-i forțăm…

— Nu-i cunoști destul.

Vișnevski rămânea de fiecare dată pe gânduri, apoi răspundea cu hotărâre:

— Ei bine, prefer în viitor decât în mijlocul triburilor sălbatice!

— Nu sunt sălbatici!

— Totuși, să facem calea întoarsă. Nu vrei să încercăm, Victor?

— Mă îndoiesc că vom reuși. Nava este defectă. Nu știu dacă vom mai nimeri drumul. Și, decât să mă văd rătăcind în cosmos, prefer să rămân aici.

Vișnevski devenea tăcut, închis în sine, vreme îndelungată. Se retrăgea în cabina sa și stătea acolo ore în șir. Era și această atitudine o formă de protest împotriva *blazării* pilotului.

— Nu sunt blazat, se apăra Victor. Pur și simplu nu mai vreau să plec nicăieri. Am colindat atât de mult aiurea, încât acum vreau să stau aici, pe Pământ, fie și într-o cocioabă din astea de care am văzut pe undeva, pe lângă Pacific, ori într-o peșteră –

ce-mi pasă! – numai să știu că sunt iarăși cu picioarele pe pământ, alături de semenii mei.

— Ești un laș!

— Dacă aceasta este o formă a lașității, atunci da, sunt un laș.

— Crezi cumva că printre acești indivizi vei duce un trai mai liniștit? Aici te înșeli tu. Va trebui să alergi toată ziua prin păduri, să vânezi habar n-am ce fiare pentru a-ți procura hrana. Nu-ți dai seama că pe această treaptă de civilizație a pământenilor, a confraților noștri, scuză-mă, a strămoșilor noștri, nu putem să-i ajutăm cu nimic!? Știința noastră, pregătirea noastră nu le poate fi de niciun ajutor. Nu vrei să înțelegi asta?!

— Ba da. Aici e însă deosebirea dintre noi. Eu cred că dacă tot ne este dat să rămânem, atunci trebuie neapărat să ne apucăm, cu toată seriozitatea și responsabilitatea, să facem ceva pentru progresul acestor oameni…

— Și ce-am putea face efectiv pentru ei?

— Pentru ei… pentru noi… Trebuie să lăsăm ceva urmașilor noștri, ca să știe că niște oameni i-au ajutat pe semenii lor să-și dobândească cu un ceas mai devreme adevărata conștiință a umanității lor.

— Cum vei face asta?

— Nu știu încă.

— Atunci, hai să plecăm!

— Nu plec nicăieri. Cel puțin o vreme…

— Asta te obligă enorm.

— Nu-ți dai seama că asta și vreau?

Vișnevski stătu pe gânduri. În suflet i se deschidea aprins dorul de casă, dorul de ai săi, de cei dragi… Era o fire mult prea romantică; era un om legat prea mult de prezentul său *acolo,* pe pământul de pe care plecase, și o neliniște a chemărilor de întoarcere pusese stăpânire pe el. Se răsuci temător spre Victor, murmurând abia perceptibil:

— Mă tem că asta s-ar putea să ne despartă… Cel puțin pentru o vreme… Eu n-aș putea rămâne aici prea mult… Nu-mi găsesc locul și nici nu vreau să mă angajez cu nimic într-o acțiune atât de hazardată. Eu trebuie să mă reîntorc la ai mei…

— Crezi cumva că întoarcerea ta nu este o treabă la fel de hazardată?

— Poate că ai dreptate, dar eu sunt dator să încerc…

— Și eu mă simt dator să încerc mai întâi aici! Nu știu dacă poți înțelege…

•

Descinderile în zonă, cu tancheta, erau efectuate cu cea mai mare precauție. Spre munții profilați departe, la orizont, înaintau prudent. Remarcaseră pe versantele abrupte așezări rudimentare – o civilizație cavernicolă, oameni despre care nu știau încă aproape nimic și cu care nu erau suficient de pregătiți a intra în contact. Făcuseră fotografii de la distanță, prinzând în imagini așezări și oameni; puteau analiza antropologic chiar detalii ale fizionomiei lor, ale structurii craniene; înregistraseră sunete, cântece și cuvinte – limbajul acestei comunități părea extrem de rudimentar; realizaseră pe cale cibernetică traducerea acestui grai, și Victor pretindea că în scurt timp ar putea să și-l însușească la perfecție. Abia atunci aveau să acționeze, să realizeze primul contact cu aborigenii. Dar nu în vehiculele lor spațiale, ci luând înfățișarea unor călători oarecare, abătuți întâmplător prin ținutul acela.

Vișnevski se înscria fără proteste în acest program de pregătire a primului contact cu oamenii Terrei, dar nu uita să pună din când în când o întrebare, mereu aceeași:

— După aceea, plecăm?

Niciodată însă nu primea asigurările dorite. Victor ezita, răspundea evaziv. Asta îl irita și mai mult pe Vișnevski, care mocnea în sinea sa, revoltat profund împotriva comportării abuzive a colegului său. Și, pe măsură ce timpul trecea, dorul de acasă îl măcina mai acut. Îi era dor de copii, de soție, de părinți; îi era dor de tot ce lăsase acolo, departe. De aceea trebuia – da, da! – trebuia să se întoarcă, fie ce-o fi!…

•

Fusese pentru prima oară când Victor acceptase să se despartă de camaradul său.

Înaintaseră mult înspre munți, hotărâți să ia contact cu populația băștinașă. Câteva zile la rând cercetaseră amănunțit zona și ajunseseră la concluzia că numai așezările din preajma masivilor calcaroși cunoșteau o oarecare dezvoltare *economică,* restul comunităților fiind într-o organizare cvasi-primitivă. Până acolo însă, traseul celor doi astronauți nu putea ignora câteva puncte cu caracter strategic: mai întâi, aparatele semnalaseră

zăcăminte de aur și argint pe văile abrupte ale versanților din Sud; apoi, faptul că vegetația ținutului, atât de abundentă la un moment dat, lăsa loc aridității deșertului părea o chestiune curioasă, de modificare parțială a climei, ce nu le putea rămâne indiferentă; în sfârșit, dar nu și în ultimul rând, faptul că din loc în loc, la distanțe foarte mari, se ridicau platouri de pe care privirea domina o vastă întindere de pământ putea deveni important într-o eventuală strategie de luptă, toate punctele de reper impunându-se a fi cercetate cu atenție. Acestea erau doar câteva dintre obiectivele itinerarului, înainte de-a ajunge la un prim contact cu… strămoșii lor.

Înaintaseră destul de anevoie. La sfârșitul celei de a treia zi, se aflau instalați pe înălțimea pe care ei o numiseră *Platoul de veghe,* la un pas de așezările rupestre. Hotărâseră să-și instaleze acolo mica lor tabără, pentru popasul de noapte, de unde, în dimineața zilei următoare, să poată porni numaidecât mai departe, în direcția grotelor.

Luaseră cu ei atât helicopterul cât și tancheta. Cercetările pe teren le făcuseră separat, fiecare după un program minuțios întocmit. Peste noapte însă, hotărând să nu se întoarcă la navă, își instalaseră aparatele împreună, într-o poziție de „veghe”, tocmai pentru ca să poată dormi liniștiți, nestingheriți de nimeni și de nimic din exterior.

În tanchetă rămăsese Victor, aparatul de zbor fiind predilecția lui Vișnevski.

După ce mâncară tăcuți, parcă mai tăcuți ca de obicei, urându-și o noapte cu somn lin, cei doi stinseră aproape concomitent luminile și adormiră. Împrejur, o liniște incredibilă făcea ca aerul să pară mai ușor, mai rarefiat, iar luna, răspândind o lumină metalică și rece, părea incredibil de aproape acolo, pe acel platou nu prea înalt, de unde se putea vedea însă până departe în zare, spre inima deșertului, unde trebuia să fie nava, ancorată la sol fără posibilitatea vreunei abordări, în lipsa cifrului de apropiere. Era o măsură de siguranță ce se aplica navelor de explorări, sortite să rămână aparent abandonate mai multă vreme în diverse puncte ale planetelor pe care descindeau; *Titanus* poseda și ea un asemenea dispozitiv de autoapărare.

Nu mult după miezul nopții, Victor fu deșteptat din somn nu de semnalul de alarmă, ci de un zumzet ușor de motor intrat în

funcțiune. Se ridică prompt până în dreptul vizorului și privi în afară. Fără emoție, fără teamă. Știa că în imensitatea acelui continent nu putea fi vorba de niciun alt motor decât de cele ale lor, așa încât prima reacție fu aceea de mirare mai degrabă, decât de nedumerire, când văzu aparatul pregătit pentru zbor. Prin umbra transparentă a nopții, distinse în carlingă, vag, silueta lui Vișnevski. O clipă, crezu că acesta, neavând somn, își verifica aparatul, ori, cine știe, căuta un mod anume de a-și trece timpul până în zori, când aveau să intre pentru prima dată în contact cu... oamenii. A doua zi era, da, o adevărată zi a emoțiilor.

Aparatul de zbor, după ce își tură o vreme lent motoarele la sol, țâșni dintr-o dată în înălțimi, parcă acționat de un puternic resort interior. Se ridică la câteva sute de metri, unde zăbovi, cât o clipire din ochi, deasupra tanchetei lui Victor, apoi iarăși cu un impuls impetuos o porni în direcția navei. Până la *bază,* unde era ancorată, se putea ajunge în mai puțin de două ore, în linie aeriană. Victor însă nu acționă butonul aparatului de radio-emisie. Ar fi vrut să-l întrebe pe Vișnevski ce avea de gând să facă. Renunța cumva la primul contact cu populația băștinașă? De ce se întorcea la navă? Era bolnav?... Ar fi vrut să-l someze; ar fi putut să-l ajungă din urmă – tancheta, desigur, făcea mai mult până la *bază,* în schimb avea o instalație cu proiectile defensive, extrem de precisă, cu care ar fi putut să-l determine pe Vișnevski să se oprească, să-și dea în vileag intențiile. Totuși, Victor nu întreprinse nimic. Îl urmări cu un anume sentiment de resemnare pe „fugar", și când helicopterul deveni un punct luminos alunecând grăbit în înălțimi, înțelese că Vișnevski nu avea să se mai întoarcă niciodată; înțelese că în seara aceea îl văzuse pentru ultima dată, că astrogeologul nu-și putea suporta noua condiție umană. Intui, de asemenea, că acesta voia să plece singur cu nava, să se hazardeze singur, riscând un drum retur în căutarea unei „piste" ce ducea spre *pământul său,* spre acel *pământ* unde îl așteptau acasă cei dragi. Victor rămase calm în așteptarea deznodământului. Știa că orice întârziere din partea sa, orice ezitare de-a acționa în sensul împiedicării lui Vișnevski îi putea fi fatală. Fatală!... Adică se putea întâmpla ca el să rămână singur, acolo, în teritoriul rudimentar al preistoriei omenirii. Și dacă...

Curând își dădu seama că devenise inutil să mai încerce a-l opri pe Vișnevski, și un puternic sentiment de responsabilitate prinse a se înstăpâni asupră-i. Înțelegea că de-acum înainte totul urma să poarte semnul modului cum va ști să se angajeze în viață alături de semenii săi pământeni.

Întunericul nopții estompă strălucirile sincopate ale luminilor de poziție ce marcau dimensiunile aparatului de zbor. Câtva timp, nu mai auzi nimic. Pretutindeni domnea liniștea somnului tihnit al planetei. Și nicio altă lumină nu mai tulbură împietrirea de gheață a cerului. Într-o asemenea atmosferă, într-o asemenea nouă dimensiune spațială, Victor se simți pentru prima dată singur. Un fior rece, ca de toamnă, îi străbătu șira spinării. Un impuls instinctiv îl făcu să întindă mâna spre maneta de comandă a tanchetei – în câteva ore ar fi putut fi la navă. În câteva ore încă Vișnevski nu termina pregătirile de plecare. Ce-ar fi fost dacă… Imediat renunță. Nava avariată nu putea prezenta niciun fel de garanții în pilotarea spre o țintă precisă. Și-apoi, chiar dacă ar fi reușit să nimerească din nou pe planeta aceea artificială, ideea captivității într-un asemenea mediu îi repugna. „Nu! hotărî el. N-am să acționez în niciun fel. Fiecare este liber să-și aleagă drumul destinului în asemenea clipe.” Dacă Vișnevski se încumeta, n-avea decât. El rămânea pe Pământ; simțea nevoia de-a rămâne acolo, legat de Pământ pentru vecie, chiar dacă lumea în care aterizase era o altă lume decât cea a lui, chiar dacă hazardul făcuse ca el să se întoarcă într-o preistorie din care deocamdată nu înțelegea aproape nimic; dar știa – ceea ce nu știau oamenii acelei epoci –, știa unde avea să-i ducă în viitor dezvoltarea civilizației lor, și asta îl consola, îl mulțumea și-i dădea puterea necesară pentru a rămâne.

Când zorii începură să mijească viorii la orizont, Victor văzu în depărtarea deșertului ridicându-se o jerbă înaltă de foc. Aceasta se curbă în văzduh ca un arc de curcubeu, și câteva clipe mai târziu nava se văzu strălucind în întregime, proiectată pe cer. Dar totul ținu numai cât o părere. Jetul de foc se topi în înalturi mai repede decât se așteptase Victor. Abia atunci singurătatea îi fu cu adevărat evidentă.

Se întoarse, copleșit de tristețe, răsucindu-se cu fața spre munți. În bătaia piezișă a soarelui, aceștia păreau albi, parcă acoperiți de zăpezi argintii, cumva ireali, fantastici prin formele

lor diluate. Victor știa că într-acolo trebuia să se îndrepte, că acolo avea să rămână pentru veșnicie, că *acolo* era singura lui șansă de existență, de supraviețuire între oameni.

Coborî din tanchetă și se-apucă să-și îngroape întreaga aparatură ce-i rămăsese. Își însemnă locul în teren și pe hartă, își luă asupra sa doar pistolul cu morfemanație, pe care și-l fixă la-ndemână, imediat în dreapta, la șold, și când crezu că totul era în ordine, porni cu pași hotărâți înainte, direct peste câmpurile fără poteci, adunând din mers fructe coapte, atârnate în ramurile verzi ale copacilor roditori. Îi era foame – simțea asta ca orice om al pământului – și-i era sete.

Acestea erau primele semne pe care noua viață i le arăta fără menajamente.

Era om, și-i era foame, și-i era sete…

• Capitolul 6

Grota avea o înălțime considerabilă. La lumina opaițelor, dimensiunile ei păreau încă mai mari. Îngustă, nu prea lungă, stârnind între pereții ei netezi și uscați o reverberație misterioasă a vocilor, încăperea semăna în felul său cu un templu sacru, cu un sanctuar ori, și mai bine, cu locul desemnat al unor ceremonii de cult primitiv. Câțiva zeci de inși, despuiați pe jumătate, cu pielea tatuată cabalistic, se clătinau continuu în ritmul sacadat produs de niște instrumente muzicale ce nu erau altceva decât simple oase uriașe de animale, pe care câțiva inițiați le frecau într-una scoțând efecte sonore, cu intensități diferite, după cum cerea însăși melodia, pe care toți cei prezenți o articulau, sincopat, cu sunete aglutinate, într-o totală abandonare de sine. Totuși, nimic nu era strident în acest ritual ferit de lumina zilei, departe de arșița dogoritoare a soarelui amiezii. Din când în când, privirile lor se înălțau prosternate spre pereți și atunci cineva, un preot, sau un conducător de trib, le făcea semne de stimulare entuziastă. Erau momentele de vârf ale izbucnirilor sonore; erau clipele de supremă încordare. În rest…

La lumina tremurată a opaițelor, un om, înălțat pe o schelă improvizată, trasa pe pereți, cu migală și cu evident efort, linii albe, pronunțate, zugrăvind încet, neînchipuit de încet, imagini,

într-o fantastică frescă rudimentară. Pereții întregi erau *pictați*; figuri de oameni schematizați, cu trupul reprezentat dintr-o linie trasată pe verticală, cu brațele de asemeni marcate liniar, cu capetele însemnate printr-un punct minuscul, alcătuiau podoaba *zidurilor* acestui templu rupestru. Peste imaginile mai vechi, un nou meșter, cu înfățișare aparte, cu o fizionomie ce semăna atât de puțin cu aceea a tuturor celorlalți indivizi care-i acompaniau munca în ritmurile sincopate ale melodiei fără sfârșit, aplica noi linii, mai viguroase, mai ondulate, mai ordonate, deși stângace oarecum, având însă o cursivitate a desenului și o limpezime a imaginii nemaicunoscută până atunci – re- prezentând animale, și oameni, sugerându-le volumul, mișcarea, dinamica gesturilor… Era fără îndoială un meșter dăruit cu har. În fața lui, toți cei prezenți erau cuprinși de un sentiment aparte, de respect și de spaimă, căci el era puternic și mai ales priceput în a face lucruri pe care ei nu și le-ar fi putut imagina vreodată. Totuși, meșterul nu era egoist. Nu ținea în taină secretul executării zugrăvelilor sale. Dimpotrivă. Avea alături câțiva bărbați pe care căuta să-i inițieze, ajutându-i să deseneze ei înșiși pe pereți boi și antilope și hipopotami… El însă, mai mult ca orice, desena oameni. Figuri stranii de oameni ce păreau veniți dintr-o altă lume, căci erau acoperiți cu veșminte, altele decât cele pe care le purtau ei, cei de față; cu capetele mari, rotunde, cu ochii dilatați în orbite, cu fețe ce păreau a purta măști… Era un mister în tot ce făcea meșterul, așa cum minune era și în cele multe deprinse de la acest învățat atotștiutor pe care îl primiseră între ei, venit de niciunde și integrat comunității lor de multă vreme. Acum era bătrân – părul alb și barba albă îi acopereau umerii și pieptul, numai ochii îi rămăseseră aceiași, albaștri și scânteietori ca odinioară, numai buzele rămăseseră aceleași, desenate rotund într-un soi de zâmbet ironic învăluit de tristețe.

Meșterul desena…

Când, în sfârșit, trase ultima linie la noul său desen ce acoperea marele perete al încăperii, cei de față se opriră instinctiv din clătinarea lor ritmică. Urmară minute lungi de contemplare, de prosternare.

Meșterul se dădu câțiva pași în spate, apoi ridică deasupra capului opaițul său enorm. Lumina difuză căzu pe *opera* sa, dându-i măreție stranie. Atunci, pe buze îi apăru, mai pregnant

ca oricând, zâmbetul său sarcastic. Imaginea pe care o desenase și pe care o contempla acum semăna cu cineva, cu ceva anume, cu un astronaut gigantic, și involuntar murmură cuvinte pe care nimeni, atunci, nu le putea înțelege: „Marele marțian”. Apoi un hohot de râs îi izbucni răgușit din gâtlej. Se apropie de perete. Luă unealta cu care săvârșise opera și scrijelă alături, chiar la baza acelui desen, un semn ciudat – două linii în unghi, *V,* ca un început de semnătură... Îndepărtându-se iar, contemplându-și opera, simți deodată câteva lacrimi prelinse din ochii secătuiți arzându-i obrajii. Discret și stângaci le șterse cu dosul palmei, apoi încet-încet ieși din grotă, dintre imaginile rupestre pe care le fixase acolo pentru vecie.

Afară, soarele dogorea secătuind totul în jur. Simți deodată că îi era sete. Ridicând ochii spre cer, căutând în depărtările zării o geană de nor, avu impresia că sus, pe deasupra capului său, trecea în zbor un obiect lucitor, turtit ca o farfurie, lăsând în urmă o dâră de lumină verzuie. Ridică brațul ca într-un gest de salut, dar se opri înspăimântat. Văzuse oare aievea acel obiect ciudat...?!

Din grotă răzbăteau monotone ritmurile melodiei stârnite de frecarea enormelor oase. Își aplecă fruntea. Obosit, istovit de întunericul în care stătuse prea mult închis, porni încet la vale, spre platourile înverzite ale depărtărilor din Sud, acolo unde, cândva, într-un revărsat de zori, demult, văzuse țâșnind de pe pământ spre înalturi un arc de foc, pierind fără întoarcere.

Cluj-Napoca, 1977